
SÜLEYMANİYE
Seyyid Nazif ef.
74

وقصيدة لطيف

٧٤

** (باسمك ربي) **

نحمدك يا من تنزهت ذاته عن الامثلة * ويا من لا يجرى عليه الازمنة
ونصلى على من هو مصدر النبوة فى الماضى والحال والاستقبال *
الذى بلغ احكام الدين بلا تصريف ولا تحويل ولا اعلال
وعلى اله واصحابه الذين صرفوا نتايج افكارهم نحو هداية الله
وبذلوا جهدهم باظهار الحق لاعلاء كلمات الله * اما بعد
فيقول العبد الفقير الى ربه القدير * السيد احمد نزهت اسبغ الله
عليه من النعم ما جلت ابن السيد ابو بكر المدعو بجوربجى زاده
احسن الله اليهما بالحسنى وزياده * سئلت الله تعالى من فنون
آلائه وصنوف نعمائه ان يرزقنى ابنا اديبا اريبا وولدا ذكيا نجيبا
فوهب لى ابنين شريفين يتلى من صحايف وجودهما ايات الرشد
والصلاح * ويقرأ من صنايع جودهما بينات الزهد والفلاح
سميت احدهما بابى بكر رضا وجعلت الآخر سميا الخليل الله
ابقاهما الله تعالى بالعمر الطويل والرزق الجزيل ولما بلغا
اشدهما واستويا وكانا مستعدين ان يتعلما اردت ان احرر لهما

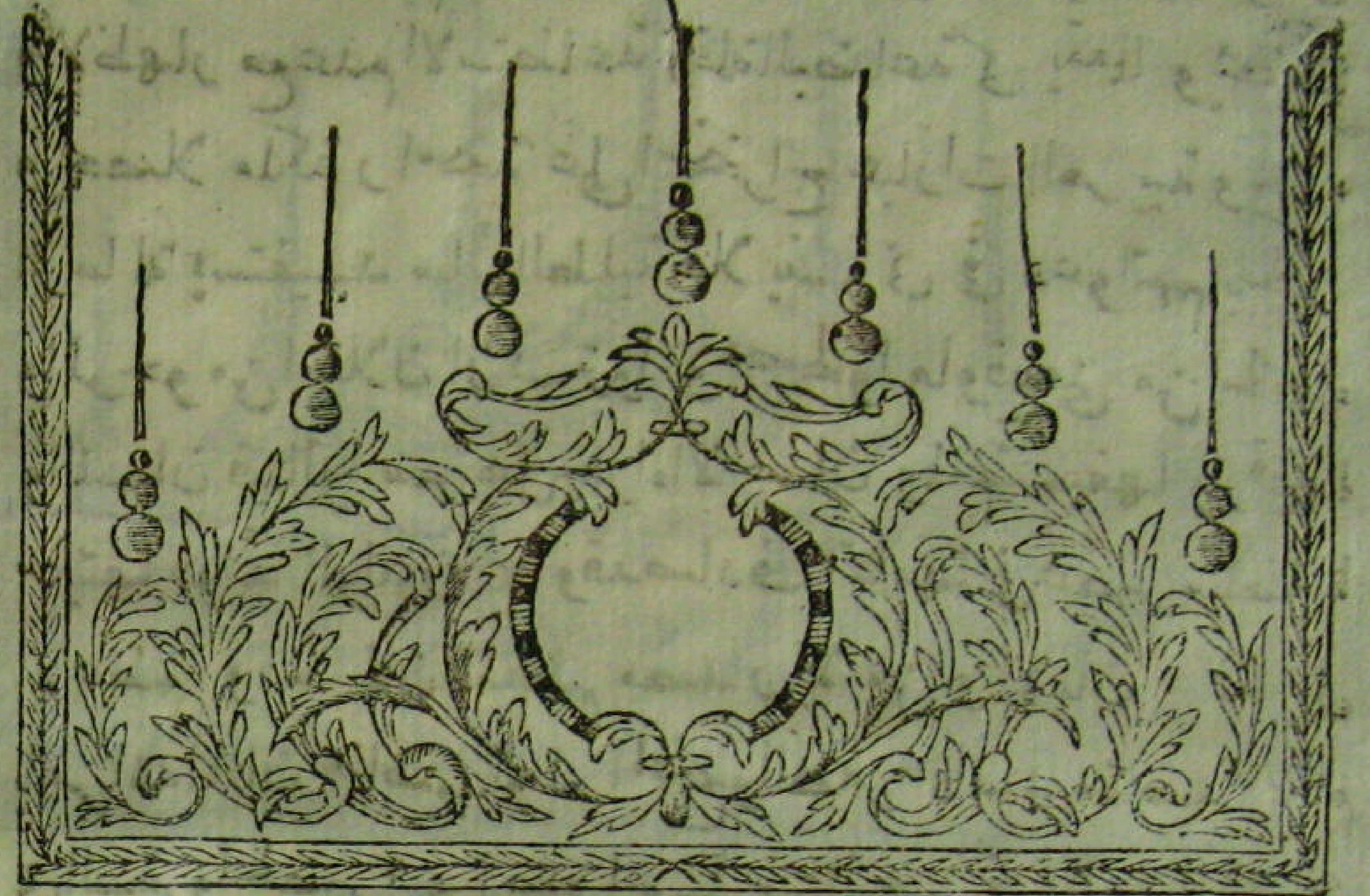
ما حضر

ما حضر فى ذهنى رسالة بلسان التركى شاملة لقواعد الصرف
والنحو وكافلة لمفاهيم الامثلة والبناء والمقصود والعزى والعوامل
والاظهار مع عدم الاستطاعة وقلة البضاعة كى يتعلما ويحفظا
ويحصلا ملكة راسخة على استخراج عبارات العربية وبهذه
الرسالة يستفيد ساير الطلبة فلا ينسونى فى دعواتهم بالخير
والمرجو من الخلان ان يستروا ويصلحوا ما وقع منى من الخطاء
والنسيان فينالوا سر هل جزاء الاحسان ولما تم تنميقها وترقيمها
سميتها فوائد الولدين * وقد صادف اتمامها فى عصر سلطاننا
الاعظم والخاقان المعظم مصدر الامن والامان * العامل
بامر الله المنان * ناصب لواء الفتح والظفر * قاصد مقاصد الانام
فى السفر والحضر * واضع اساس النصرة والهداية * بانى
جامع العدلية والتوفيقية * آمر العباد بالفرائض والسنة
عامر البلاد باجراء الشريعة السنية * الا وهو السلطان
ابن السلطان السلطان الغازى (محمود خان) ابن السلطان
الغازى عبد الحميد خان جعل الله شموس شوكته فى مشارق
الاقبال شارقة * واقار سلطنته فى مطالع الاجلال بارقة * اللهم
وفقنا لما تحبه وترضاه من الاقوال والافعال * ولا تجعلنا معتلى المئال
مع جميع المؤمنين اجمعين برحمتك يا ارحم الراحمين

(باسمه سبحانه)

لما تشرفت بمطالعة هذا المؤلف وجدته جديرا بان يكون تحفة
للخلف حفظ الله مؤلفه عن الاكدار وتأليفه هذا من التلف

اجوف البال ناقص الكمال
فارصى زاده محمد جمال

***** (مفهوم الاظهار) *****

رضى الله تعالى عنا وعنكم اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا
محمد وعلى آله وصحبه اجمعين

بسمله شريفى وحمدله وصلوله يى لسانا وجنانا كما هو حقه
بعد الاداء شو مستحضره فى الذهن هر بر معربك اشد
احتياج ايله محتاج اولديغى بر رساله در اول محتاج اولنان
اوچ شيدر عامللر معمولدر عملدر كه اعراب ديمكدر
امر بويله اولديسه بورساله يى اوچ باب اوزرينه ترتيبى واجب
اولدى * باب الاول عامل بيانندهدر * مقصوده شروع ايتمزدن
اول معلوم اوله كه تحقيقا كلمه معناى مفرد ايچون وضع اولنمش

بر لفظدر اولدخى اوچدر * بريسى فعلدر فعل هيئتيله وضع
يوندن ازمنهٔ ثلثه نك برينه دلالت ايليه ودخى فعلك خاصهٔ
كثيره سندن بعضدر دخول قد وسين وسوف وان ولم ولما
ولام الامر ولاء النهى بو مذكوراتك جمله سى عامللدر قريبا
تفصيلى كله جكنه بناء * كلمه نك بريسى دخى اسمدر اسم فهمده
مستقل بر معنايه دلالت ايليوب ازمنهٔ ثلثه نك برينه مقارن اولميه
كذلك اسمك دخى خاصه سندندر تنوينك دخولى دخى حرف
جرك دخولى دخى لام تعريفك دخولى ودخى مبتدا اولمقلغى
فاعل اولمقلغى مضاف اولمقلغى بعضيسى دخى عامل اولور
اسم فاعل كبى وبعضيسى غير عامللدر انا انت الذى كبى * كلمه نك
بريسى دخى حرفدر حرف فهمده مستقل بر معنايه دلالت
ايتميوب بلكه غيرك فهمنه آلت اوله انك دخى بعضيسى عامللدر
حرف جر كبى وبعضيسى غير عامللدر هل وقد كبى * بوندن صكره
عامل واسطه سيله اعرابدن وجه مخصوص اوزره كلمه نك
آخرينك اولمقلغى اقتضا ايدن شيدر واسطه دن مراد
مقتضاى اعرابدر اول مقتضاى اعراب اسملرك اوزرينه معانى
مختلفه نك ورودي در زيرا معانى مختلفه بر امور خفيه در كه ظاهرده
بلمك ايچون علامت اقتضا ايليه مثلا بر ضرب زيد غلام عمرو
ديديكمز وقتده ضرب كلمه سى زيدك آخرى مضموم وغلامك
آخرى مفتوح اولمسنى اقتضا ايدر زيدك اوزرينه فاعليتك
ورودى واسطه سى غلامك اوزرينه مفعوليتك ورودى واسطه سى
ضربنك زيد ايله عمروه تعلق سببيله در كذلك غلام كلمه سى
عمروك آخرينك مكسور اولمسنى اقتضا ايلديكى عمروك اوزرينه
اضافتك ورودى واسطه سيله دركه غلام عمروه منسوبدر
ديمكدر امدى عامل اسملرده معانى خفيه يى تحصيل ايليوب

ظاهرده علامت اقتضا ایلدیکی اعرابدر فعللرده اولان
مقتضای اعراب انجق فعلک اسمه مشابهت تامه سندندر زیرا
فعل مضارع اسم فاعله لفظا ومعنا واستعمالا مشابهدر اما لفظا
مشابهتی فعل مضارعک اسم فاعله حرکات و سکناتنده
موازنتیدر ضارب یضرب ومدحرج یدحرج کبی اما ایکنجیسی که
معنا مشابهتی فعل واسم فاعلدن هر برینک شیوع و خصوصی
قبولیدر زیرا اسم فاعل لام تعریفدن تجردی عندنده شیوعی
ودخولی عندنده تخصصیدر ضارب الضارب کبی کذلک
فعل مضارع دخی حرف استقبال وحرف حالدن تجردی
عندنده حال ایله استقباله احتمالیدر یاخود ایکیسندن برینک
دخولی عندنده استقباله یاخود حاله تخصصیدر سیضرب وما
یضرب کبی ودخی فعل مضارعک واسم فاعلک هر برلری
قرینه لردن تجردی عندنده فهمک حاله متبادریدر اما
اوچنجیسی که استعمالا مشابهتی فعل مضارع واسم فاعلک
نکره یه صفت واقع اولدقلری دخی لام ابتدانک دخوللریدر
ان زیدالضارب اولیضرب کبی شو فعل مضارعک اسم فاعله
مشابهت تامه سی عمده اسمه تبعیتی اقتضا ایلدیکه اسم اصلدر
اعرابده فعلک اعرابی بالاصاله دکلدر مثلا بز لن یضرب
دیدیکمز وقتده لن کلمه سی یضربنک اخرینک مفتوح اولمسنی
اقتضا ایلدیکی فعل مضارعک اسم فاعله مشابهتندن ایچوندر
بوندنصکره عامل ایکی ضرب اوزرینه در لفظیدر معنویدر
لفظنک تعریفی (ما یکون للسان فیه حظ) در اول دخی ایکی
ضرب اوزرینه در سماعیدر قیاسیدر سماعینک تعریفی (الذی
یتوقف اعماله علی السماع) در اولدخی لفظی کبی ایکی نوع
اوزرینه در اسمده عامل فعل مضارعده عاملدر اسمده عامل

اولان

اولان سماعی کبی ایکی قسم اوزرینه در اسم واحدده عامل
اسمینده عاملدر یعنی مبتدأ ایله خبر در بو حرفلر داخل اولدقدن
صکره اولی مبتدأ ایله خبره او حرفلرک اسمی وخبری تسمیه قیلنور
اسم واحدده عامل اولان دخی بر آلای حرفلردر که او حرفلره
حروف جر وحروف اضافت تسمیه قیلنور اول حرفلرده یکرمیدر
انلردن باء الصاق ایچوندر من ابتدا ایچوندر الی انتها ایچوندر عن
بعد ومجاوزت ایچوندر علی استعلا ایچوندر لام تعلیل وتخصیص
ایچوندر کاف تشبیه ایچوندر حتی غایت ایچوندر رب تقلیل
ایچوندر واو قسم ایچوندر تا قسم ایچوندر حاشا استثنا ایچوندر
مذ ومنذ زمان ماضیده ابتدا ایچوندر بعض کره اسم دخی
اولورلر خلا وعدا استثنا ایچوندر بعض کره فعل دخی اولورلر
وفعل اولدقلری اکثردر لولا در لامتناع شیء لوجود غیره در
ضمیره متصل اولدقده کی درماء استفهامیه یه داخل اولدقده
تعلیل ایچوندر لعل ترجی ایچوندر لغة عقیله کوره شو حرف جرلر
متعلق فعل یا شبه فعل یا معنای فعلدن قورتلماز الا زائد
اولور ایسه متعلق لازم دکلدر کفی بالله وبحسبک درهم کبی
ورب وحاشا وخلا وعدا ولولا ولعل بونلر برشیئه تعلق ایتمزلر
حروف زوائد ایله ربنک مجروری بونلر داخل اولمزدن مقدم
اعرابدن نه ایسه انک اوزرینه باقیلردر حروف استثنانک مجروری
الانک مستثناسی کبیدر یقینده تفصیلی کلور لولا ولعلنک
مجروری مبتدا وما بعدی خبردر لولاک لهلک زید ولعل زید قائم کبی
شویدی حرف جردن ماعداسنک مجروری مفعول فیه در
اکر حرف جر فی یا فی معناسنه اولورسه صلیت فی المسجد او بالمسجد
کبی یا مفعول له در اکر حرف جر لام یاخود لام معناسنه اولورسه
ضربت زیدا للتأدیب کبی و کبه عصیت کبی یا مفعول به

غير صريحدر اكر حرف جر لام وفى نك ماعدالرى اولورسه
مررت بزيد كبى بعض كره متعلق جار ايله مجروره اسناد اولنور
اولوقتده نائب فاعلى اولمق اوزره اعرابدن محلى مرفوع اولور
مر بزيد كبى ودخى لام ايله فى نك ماعدا حرف جرلر متعلقنك
اوزرينه تقديمى جائز اولور بزيد مررت كبى بعض كره متعلق
دخى حذف اولنور اكر محذوف افعال عامه دن اولوب جار ايله
مجرورى متضمن اولورسه اكا ظرف مستقر تسميه اولنور زيد
فى الدار كبى زيد حصل فى الدار ديمكدر واكر حذف اولنان
متعلق افعال عامه دن اولمزسه ياخود اول متعلق حذف اولنمزسه
بو جار ايله مجروره ظرف لغو تسميه اولنور زيد فى الدار كبى اكل
زيد فى الدار ديمكدر دخى مررت بزيد كبى بعض كره حرف
جرلر دخى حذف اولنورلر اولدخى ايكى نوع اوزرينه در قياسيدر
سماعيدر امدى قياسى اوج نوع موضعده در اولكيسى
مفعول فيه ده در زيرا مفعول فيه دن فى نك حذفى قياسيدر
اكر ظرف زمانى اولور سه اول ظرف زمانده كرك مبهم
اولسون كرك محدود اولسون سرت حينا وصمت شهرا كبى
ينه مفعول فيه دن فى نك حذفى قياسيدر اكر ظرف مكان مبهم
اولورسه ظرف مكان مبهم مسماسنده داخل اوليان امر سببيله
اسم ثابت اوله جهات ست كبى اول جهات ست دخى امام
قدام خلف يمين يسار شمال فوق تحت عند لدى سينك
سكونيله وسط بين ازاء حذاء تلقاء دخى مقادير ممسوحه كه
فرسخ ميل بريد كبى الاحذف اولنمز جانبا دخى جهة دخى
وجها دخى سينك فتحيله وسطا دخى خارج الدار داخل الدار
جوف البيت كبى كلمه لردن ودخى هر بر اسم مكانكه استقرار
معناسنه اولميه مقتل ومضرب كبى ودخى كذلك شول بر اسم

مكانكه

مكانكه كندى معناسنه اولوب متعلق معناسنده اولميه مقام
مكان كبى شو الادن برى ذكر اولنان مستثنياتدن فى حذف اولنمز
اكلت جانب الدار يا مضرب زيد يا مقامه دينلمز بلكه اكلت
فى جانب الدار اوفى مضرب زيد اوفى مقامه دينلور (واما اكر
قسم اخيرك عاملى استقرار معناسنه اولورسه اول وقتده
فى نك حذفى جائزدر قمت مقامه وقعدت مكانه كبى واكر ظرف
ومكان محدود اولورسه ظرف مكان محدود مسماسنده داخل
اولان امر سببيله اسم ثابت اوله دار كبى بو صورتده دخى
فى حذف اولنمز صليت دارا دنيلمز بلكه فى دار دنيلور لكن
شو قدر وار كه دخل نزل سكن كلمه لرندنصكره واقع اولورسه
فى حذف اولنور دخلت الدار ونزلت الخان وسكنت البلد كبى
* ايكنجيسى مفعول له در اكر مفعول له فعل معللك فاعلنك فعلى
اولوب وجودده دخى مقارن اولورسه لام حذف اولنور
ضربت زيدا تأديبا له كبى اما اكرمتك لاكرامك وجئتك
اليوم لوعدى امس بونك خلافنه در * شو ايكى موضعده
حرف جر حذف اولندقده مجرور منصوب قيلنور اكر نائب
فاعل اولمزسه واكر نائب فاعل اولورسه بالاتفاق مجرور در
* اوچنجيسى ان وان دن حرف جرك حذفى قياسيدر واجب
تعالينلك * عبس وتولى ان جاءه الاعمى * قول شريفى كبى
لان جاءه الاعمى ديمكدر دخى وان المساجد لله فلا تدعوا قول
شريفيدر كه لان المساجد لله ديمكدر شو اوجدن ماعداسنك
حذفى سماعيدر عربدن اشديلديكى كبى حفظ اولنور اوزرينه
قياس قاعده جارى اولمز شو ايكى اولك غيرى بى حذفدنصكره
قياس سنك متعلقنه مجرورى ايصال ايدوب اعراب محلى بى
اظهار ايتمكلككدر اول محل اعرابده منصوب رمفعولبت

اوزره یاخود مرفوعدر نائبیت اوزره بو محذوفه حذف ایصال
تسمیه قیلنور حق سبحانه وتعالینك * واختار موسی قومه *
قول شریفی کبی من قومه دیمکدر دخی عربلرك مال مشترك
وظرف مستقر قوللریدر که مشترك فیه دیمکدر بعض کره دخی
شذوذیت اوزره مجرور باقی قالور الله لافعلن کبی والله دیمکدر
ودخی برمعنایه اولان ایکی حرف جرك تعلقی بغیرواو العطف
بفعل واحد جائز اولمز مررت بزید بعمرو وضربت یوم الجمعة
یوم السبت دینلمز اما ضربت یوم الجمعة امام الامیر واکلت
من ثمره من تفاحه بونك خلافنه در * ودخی اسمینده عامل اولان
ماقبلنده کی کبی ایکی قسم اوزرینه در بر قسمی منصوبی
مرفوعندن اولدر دیکر قسمی بونك عکسنه در قسم اول
سکز حرفدر اول سکز حرفلك التیسنه حروف مشبه بالفعل
تسمیه قیلنور زیرا اول حرفلر اوج یا دخی زیاده اولوب وآخرلری
مفتوح وهر برنده معنای فعل موجود اولدیغندندر اول
حرفلردن ان ان تحقیق ایچون وکان تشبیه ایچوندر ولکن
استدراك ایچوندر ولیت تمنی ایچوندر ولعل ترجی ایچوندر
بو حرفلرك معموللری کندی اوزرلرینه تقدم ایتمزلر وبو حرفلر
ایچون صدر کلام واردر فتح همزه ایله انّك غیریده زیرا ان ابتدا
کلامده واقع اولمز بو حروف مذکوره لره ماء کافه لاحق اولدقده
عمللری ملغی یعنی باطل اولور بو تقدیرجه افعال اوزرینه داخل
اولور انما ضرب زید کبی انِّ مکسوره داخل اولدیغی جمله نك
معناسنی تغییر ایتمز انّ مفتوحه مع جملتها حکم مصدرده در
بو تقدیرجه مادۀ الف نونك جمله موضعنده کسری واجب
اولدی مفرد موضعنده مفتوح اولماسی واجب اولدی امدی
مادۀ الف نون مکسور قیلندی ابتدا حالنده ان زیدا قائم کبی

دخی قسمك جوابنده والله ان زیدا قائم کبی دخی موصوله صله
واقع اولدقده حق سبحانه وتعالینك * وآتیناه من الکنوز
ما ان مفاتحه لتنوء بالعصبة * قول شریفی کبی دخی اسم
عیندن خبر واقع اولدقده ان زیدا قائم کبی دخی شول برجمله که
خبرینه لام داخل اولدقده علمت ان زیدا لقائم کبی دخی ظندن
عاری اولن قولدنصکره واقع اولدقده حق تعالینك * قل
ان الله واحد * قول شریفی کبی دخی حتاء ابتدائیه
دنصکره واقع اولدقده اتقول ذلك حتی ان زیدا یقوله کبی
دخی حرف تصدیقدنصکره واقع اولدقده نعم ان زیدا قائم کبی
دخی حرف افتتاحدنصکره واقع اولدقده الا ان زیدا قائم کبی
دخی واو حالیه دنصکره واقع اولدقده واجب تعالینك
* وان فریقا من المؤمنین لکارهون * قول شریفی کبی ودخی
مادۀ الف نون مفتوح قیلندی فاعل اولدیغی حالده بلغنی
انك قائم کبی دخی مفعول اولدیغی حالده علمت ان زیدا قائم کبی
دخی مبتدا اولدیغی حالده عندی انك قائم کبی دخی مضاف الیه
اولدیغی حالده اجلس حیث ان زیدا جالس کبی دخی لو
دنصکره زیرا لوك مابعدی فعل محذوفك فاعلیدر لو انك قائم
لکان کذا کبی لو ثبت قیامك دیمکدر دخی لولادنصکره زیرا
لولا انك مابعدی مبتدادر لولا انك ذاهب لکان کذا مثلی
لولا ذهابك موجود دیمکدر دخی ماء مصدریۀ توقیتیه دنصکره
زیرا ماء مصدریه نك مابعدی فاعلدر که مصدریتنی فعله
اختصاص ایچون اجلس ما ان زیدا قائم کبی ما ثبت ان زیدا قائم
دیمك مدة ثبوت قیام زید معناسنه در دخی حرف جردنصکره
واقع اولدقده عجبت من انك قائم کبی دخی عطف مفرد علی المفرد
ایچون اولان حتای عاطفه دنصکره واقع اولدقده عرفت

امورك حتى انك صالح كبي دخى مذومنذدنصكره واقع اولدقده
مارأيته مذانك قائم كبي دخى شول برهكا نكه جمله ياخود مفرد
تقديرى جائز اوله مادهٔ الف نونك كسرى و فتحى جائز اولور
نته كه فاء جزائيه دنصكره واقع اولان من يكرمنى فانى اكرمه كبي
اكر همزه مكسوره قيلنر ايسك فانا اكرمه معناسنه در واكر مفتوح
قيلنر ايسك فاكرامى اياه ثابت معناسنه در و دخى ان مكسوره
مخفف قيلندقده خبرينه لام لازم كلور دخى عملنك الغاسى
جائز اولور دخى دواخل مبتدأ والخبر اولان فعللك اوزرينه
داخل اولور حق سبحانه و تعاليننك * وان كانت لكبيرة و ان
نظنك لمن الكاذبين * قول شريفلرى كبي و دخى ان مفتوحه
مخفف قيلندقده ضمير شان مقدرده عمل ايدوب ماقبلنده
افعال تحقيقدن فعل اولمق لازم كلور علمت ان زيد قائم
كبي دخى مطلق فعل اوزرينه داخل اولدقده نفيك دعانك
شرطك غيرى فعل ايله تصرف لازم كلور علمت ان لاتقوم كبي
ياخود سين ايله حق جل وعلانك * علم ان سيكون * قول شريفى
كبي ياخود سوف ايله ياخود قد ايله علمت ان قد تقوم كبي
اكر داخل اولديغى فعل متصرفك ياخود فعل شرطك ياخود
فعل دعانك غيرى اولورسه شونكرا اولان حرفلره محتاج
اولمز حق سبحانه و تعالينك * وان عسى ان يكون * دخى
* وتبينت الجن ان لو كانوا يعلمون * دخى * والخامسة ان غضب
الله * قول شريفلرى كبي كان دخى مخفف قيلندقده لغت
فصيح اوزره عملدن ملغى اولنور شاعرك كان ثدياه حقاقولى كبي
لكن دخى مخفف قيلندقده ملغى عن العمل اولمسى واجب اولور
ماجانى زيد ولكن عمرو حاضر كبي بوتقديرجه فعل اوزرينه
دخوللرى جائز اولور كان قام زيد وماقام زيد ولكن قعد كبي

يدنجى

يدنجيسى استثناء منقطعده اولوجى الادر اولدخى شول برعاملدركه
متعددندن اخراج اولنميه زيرا لكن معناسنه در بوصورتده خبر
تقدير اولنور جاءنى القوم الا حمارا كبي لكن حمارا لم يجئ ديمكدر
سكزنجيسى نفى جنس ايچون اولوجى لادر بونك عملنك شرطى
اسمى نكرهٔ مضافه ياخود مضافه مشابه واسمى ايله كندى بيني
فصل اولنمد يعنى حاللرده در لاغلام رجل جالس عندنا كبي
قسم ثانى ليس به مشابه اولان ما ولا حرفلريدر بونلرنى ايچون
اولمقده دخى مبتدا ايله خبر اوزرينه داخل اولمقده مشابهلردر
بو ما ايله لانك عملنك شرطى اسميله خبرينك بيني ان ايله
وان لك غيريله فصل اولنمامقدر دخى الا ايله نفيى منتقض
اولمامقدر بونلر ايله بله لانك اسمى نكره اولمق دخى شرط قلندى
مازيد قائما ولارجل حاضرا كبي اكر شروط مذكوره دن برى
موجود اولمازايسه بونلر عمل ايتمزلر ما ان زيد قائم وما قائم زيد
وما زيد الاقائم كبي ودخى بونلرك معموللرى كندى اوزرلرينه تقدم
ايتمزلر * ودخى فعل مضارعده عامل ايكى نوع اوزرينه در ناصبدر
جازمدر پس ناصب درت حرفدر ان مصدريت ايچوندر لن
استقبالده نفى مؤكد ايچوندر كى سببيت ايچوندر اذن شرط وجزا
ايچوندر بواذن حرفنك عملنك شرطى ماقبلنه اعتماد ايتميوب
فعلى مستقبل اوله واكر حال معناسى مراد اولور ايسه ياخود
ماقبلنه اعتماد ايدر ايسه عمل ايلمز قلت هذا القول ديين منه سنك
اذن اظنك كاذبا قولك مثللى دخى جئتك ديين منه اذن اكرمك
جوابك مثللى و بين النواصب ان حرفنك خاصة اضمارى جائز
اولور بوتقديرجه اول ان مضمر ايله مضارع منصوب قلنور
زرنى فاكرمك مثللى * ودخى جازم اولان اون بش كلمه در
اول كلمه لردن درت حرفى فعل واحدى جزم ايدرلر اول حرفلر

لم ولما در نفی ماضی ایچون دخی لام امر ولاء نهی در طلب
ایچون اول کلمه لردن اون بری ایکی فعلی جزم ایدرلر اکر فعلی
مضارع اولورلر ایسه اول کلمه لره کلم مجازات تسمیه قلنور اول
کلمه لردن ان شرط وجزا ایچوندر دخی حیثما این انی مکان
ایچوندر دخی اذما اذاما متی زمان ایچونلردر دخی مهما وما
ومن وای کلمه لر یدر وجوازندن خاصة ان حرفنك اضماری
دخی جائز اولور بو تقدیرجه اول ان اضمار ایله مضارع مجزوم
قیلنور زرنی اکرمك کبی * ودخی عامل قیاسی شول بر عاملدر که
عملنك حقنده بر قاعدۀ کلیه ذکر ایتمك ممکن اوله بونك موضوعی
غیر محصوردر بو عامل قیاسینك صیغه سی سماعی اولمسی قیاسه
ضرر ی یوقدر کل صفة مشبهة ترفع الفاعل کبی و بو عامل
قیاسی طقوز در اوّلکیسی فعلدر هر بر فعل اسم واحدنی رفع
ایدر معمولات کثیره سنی نصب ایدر دخی منصوبی کندی
اوزرینه تقدیمی جائز اولور ودخی فعل ایکی نوع اوزرینه در
لازمدر ومتعدیدر ایمدی لازم شول بر فعلدر که بغیر ما وقع علیه
الفعل مدلولنك فهمی تمام اوله قعد زید کبی دخی بغیر حرف
الجر مفعول بهنی نصب ایلمیه ودخی فعل لازمدندر افعال مدح
وافعال ذم بو افعال نعم در مدح ایچون بئس ذم ایچوندر
من حیث العمل بونلرك شرطی فاعللری معرف باللام اوله یاخود
معرف باللامه مضاف اوله یاخود مضمر اوله ممیزی نکره اولدیغی
حالده دخی مخصوص بالمدح یا ذم فاعلدن صکره ذکر اولنه
اول فاعله مطابق اولدیغی حالده اول مخصوص مبتدادر
وما قبلی خبریدر نعم الرجل زید و نعم غلاما الرجل الزیدان
ونعم رجلا زید کبی بعض کره مخصوص حذف معلوم اولندقده
دخی مخصوص فعلنك اوزرینه تقدم ایدر الزید ون نعم

الرجال کبی ودخی ساء بئس کبیدر حبذا مدح ایچوندر حبنك
فاعلی ذادر بو ذا حبذانی تغییر ایلمز ومخصوصی صکره ذکر
اولنور مخصوصك اعرابی نعم نك مخصوصنك اعرابی کبیدر
* متعدی شول بر فعلدر که بغیر ما وقع علیه الفعل مدلولنك فهمی
تمام اولمیه اول متعدی اوچ ضرب اوزرینه در اولکیسی بر مفعوله
متعدیدر ضرب زید عمرا کبی بو مفعولك قرینه ایله وقرینه سز حذفی
جائز اولور ایکنجیسی ایکی مفعوله متعدیدر اول دخی اوچ قسم
اوزرینه در قسم اول شول بر فعل متعدیدر که مفعول ثانیسی
مفعول اولنه مباین اوله اعطیت زیدا درهما کبی بو مفعوللرنك
ایکیسنی بردن حذفی جائز دخی ایکیسندن برینك حذفی قرینه
ایله وقرینه سز جائزدر * قسم ثانی افعال قلوبدر افعال
قلوب فعل قلبی اوزره دلالت ایدر فعللردر که مبتدا ایله خبر
اوزرینه داخل اولوب انلری مفعولیت اوزره نصب ایدیجی
اولدیغی حالده علمت ورایت ووجدت وزعمت وظننت وخلت
وحسبت وهب کبی حسبت احسب معناسنه در وهب غیر
متصرفدر افعال قلوبك ایکی مفعولنی بردن حذف جائز اولمز
یاخود قرینه سز ایکیسندن برینی دخی حذف جائز اولمز مع قرینة
ایکیسنك حذفی کثیر ایجق ایکیسندن برینك حذفی
قلیلدر ودخی افعال قلوبك خاصه سندندر الغاسی واعمالی
معمولرینك بیننه توسط ایتدیکی وقتده زید علمت کبی یاخود
معمولرندن تأخر ایتدیکی وقتده زید منطلق علمت کبی دخی
خصایص مذکوره سندندر فاعلی ومفعولی ضمیرین متصلین
متحدی المعنی اولملغی علمتنی قائما کبی ودخی عدم وفقد کلمه لری
شو جوازده وجدا اوزرینه حمل اولندی دخی خصایص مذکوره
سندندر مفعوللرینك اوزرینه ان مفتوحه نك دخولنك جوازی

علمت ان زيد قائم كبي واما تعليق كلمۀ استفهام ايله ياخود نفي ايله
ياخود لام ابتدا ايله ياخود قسم ايله ياخود ان مكسوره ايله كه
خبرينه لام ابتدا داخل اوله بو مذكوراتله افعال قلوب تعليق
اولندقده معنا اولميوب لفظا على سبيل الوجوب عملى ابطال
اولور ديمكدر بو صورتده تعليق افعال قلوبه عام اولور علمت
ازيد عندك ام عمرو ورايت ما زيد منطلق ووجدت لزيد منطلق
وعلمت ان زيد القائم كبي ودخي اول عموم مذكوره دندر هر برفعل
قلبي كه شو افعال مذكوره نك غيري اوله شككت و نسبت
وتبينت كبي ينه اول عمومدندر هر برفعل كه انكله علم طلب اولنه
امتحنت وسألت كبي بو دخي فعل طلب اولنان فعللردندر افعال
حواس لمست وابصرت وسمعت وشممت وذقت كبي قسم ثالث
افعال قلوبه ملحق فعللردر كه مجرد مبتدا ايله خبر اوزرينه
داخل اولمقده دخي ايكي مفعولنك حذفنك عدم جوازنده
ياخود ايكيسندن برينك انجق بلا قرينه حذفنده بو ايكيسندن
برينك حذفي قليلدر صير جعل اتخذ كبي اوچنجيسي اوچ مفعوله
متعديدر اعلم واري كبي شو اوچ مفعوله متعدي اولان فعلك
مفعول اولي اعطيت بابنك مفعول اولي كبيدر اخيراني
علمت بابنك مفعوللري كبيدر اعلم زيد عمرا بكرا فاضلا كبي
(بوندنصكره معلوم اوله تحقيقا شان كلام هر برفعل مرفوعندن
جنس افتراقي موجود دكلدر اكر اول فعل مرفوعيله كلام
يوندن تمام اولوب مرفوعنك غيريه محتاج اولمزسه اكا فعل تام
تسميه قيلنور واول فعلك مرفوعنه فاعل ومنصوبنه مفعول
تسميه قيلنور اكر اول فعل متعدي اولورسه افعال سابقه كبي
واكر اول فعل معمول منصوبنه محتاج اولورسه فعل ناقص
تسميه قيلنور وانك مرفوعنه اسم ومنصوبنه خبر تسميه قلنور

بوفعل

بوفعل ناقص انجق اصلنده مبتدا ايله خبر اوزرينه داخل
اولور بو دخي ايكي قسم اوزرينه در اولكي شول برفعل ناقص كه
معناى مقاربت اوزرينه دلالت ايلمديكي فعل ناقص اطلاقنده
شيوعي متبادردر كان وصار كبي كذلك آل ورجع وحال وتحول
وارتد وجاء وقعد كبي كه بو مذكورات يعني آل كلمه سندن قعديه
كلنجه قدر ناقصه دندر صار معناسنه اولدقلري وقتده دخي
اصبح وامسى وظل وبات وآض وعاد وراح ومازال تانك فتحي
وكسريله ومافتئ ومابرح ومادني ومارام كبي شو مذكوراتدن
هر برلري مادام ومازال وليس معنالرينه در ودخي بعض كره
فعل تام صار معناسني متضمن اولدقده فعل ناقصه صيرورت
ايدر تم التسعة بهذا عشرة كبي صار عشرة تامة ديمكدر دخي
كمل زيد عالما كبي صار عالما كاملا ديمكدر دخي بونلرك غيري كبي
ودخي بو افعال ناقصه نك خبرلري كندي اوزرلرينه تقديمي
جائز اولور الا اولنده ما اولورسه جائز اولمز قائما مازال زيد
دينلمز وكذلك ينه جائز اولمز اكر ما ان نافيه يه تبديل اولورسه
اما لم ولن كلمه لرينه تبديل اولورسه جائز اولور قائم لم يزل كبي
* قسم ثاني شول برفعل ناقصه در كه معناى قرب اوزرينه دلالت
ايليه بوكا افعال مقاربه تسميه قيلنور ودخي بو افعال مقاربه نك
خبرلري انجق فعل مضارع اولورلر عسى كبي خبري اولان فعل
مضارعي چوق كره ان ايله اولور عسى زيد ان يخرج كبي بعض كره
ان دخي حذف اولنور وبعض كره دخي عسى ان مع المضارع
افعال تامه دن اولور عسى ان يخرج زيد كبي ودخي كادنك
خبري چوق كره بلا ان فعل مضارع اولور كاد زيد يخرج كبي
وبعض كره ان ايله اولور وكرب ايكي وجهنده دخي خبري
ان ايله ان سز كاد مثلليدر دخي هلهل وطفق واخذ

وانشا واقبل وهب وجعل وعلق بونلرك خبرلری
بلان فعل مضارعدر دخی اوشلك عسی ایله كادنك استعمالی
مستعملدر ودخی افعال مقاربه‌نك خبرلری كندی اوزرینه
تقدیمی جائز اولماز*ایكنجیسی اسم فاعلدر اسم فاعل فعل
معلومنك عملنی عمل ایدر*اوچنجیسی اسم مفعولدر اسم مفعول
فعل مجهولنك عملنی عمل ایدر بونلرك عمللرینك شرطی فاعل
منفصلنده دخی مفعول بهنده بونلر مصغر اولمامقدر ضویرب
مضیرب كبی موصوفلر دخی اولمامقدر جاءنی ضارب شدید كبی
اكر بعد العمل وصف اولنورلرسه عمل سابقلرینه ضرر ایتمزلر
جاءنی رجل غلامه شدید كبی بوندنصكره اكر لام موصوله
ایله اولورلرسه ذكر اولناندن غیری عمل ایتملرنده شرط قیلنمدی
الضارب غلامه عمرا امس عندنا كبی واكر لامدن مجرد
اولورلرسه مبتدایه اعتماد یاخود موصوفه اعتماد یاخود ذی الحاله
اعتماد ایتمك شرط قیلندی جاءنی زید راكبا غلامه كبی یاخود
استفهامه اعتماد اقائم الزیدان كبی یاخود نفیه اعتماد ماقائم
الزیدان كبی ومفعول بهنی نصبلرنده دخی شرط قیلندی حاله
یاخود استقباله دلالتی وبونلرك تثنیه‌لرینك جمعلرینك عمللری
مفردنك عملی كبیدر وكذلك اسم فاعلك مبالغه وزنلری كه فعال
فعول مفعال بو اوچ وزنك عمللرنده حال یاخود استقبال معنالری
شرط قیلنمدی *دردنجیسی صفة مشبهه‌در اسم فاعلده اولان
شروط معتبره ایله فعلنك عملنی عمل ایدر كه حال یاخود استقبال
معناسنك غیری اوله زیرا بونلر صفة مشبهه‌ده شرط قیلنمدی
زید حسن وجهه كبی *بشنجیسی اسم تفضیلدر اسم تفضیل
بالاتفاق مفعول بهنی نصب ایلمز وفاعل ظاهرینی دخی نصب
ایلمز الافعل معناسنه صیرورت ایلدكده رفع ایتمسی ظاهرده

صفت

صفت كورندیكی شیئك متعلقی ایچون صفت اولوب ذاتی
اعتباریله مفضل غیری اعتباریله مفضل علیه اولوب تفضیلیت
نفی اولمق طریقیله در مارایت رجلا احسن فی عینه الكحل منه
فی عین زید مثللی وفاعل ظاهرنك ومفعول بهنك غیریلرنده
دخی عمل ایدر *التنجیسی مصدردر مصدرك عملنك شرطی
فاعل ومفعول بهنده اول مصدر مصغر وموصوف اولمامقدر
حاله دخی مقارن اولمامقدر دخی اكثر عندنده معرف باللام
اولمامقدر دخی اول مصدر مع الفعل اوبدون الفعل عدد نوع
تاكید اولمامقدر اول فعلدن مراد غیر لازم الحذفدر واكر
لازم الحذف اولورسه مصدر فعل مقامنه قائم اولوب عمل ایدر
سقیا زیدا كبی دخی مصدرك فاعلی بلا نائب حذف اولورشو
بلانائب فاعل حذف اولنمق مصدردن غیریده جائز دكلدر
فاعلی دخی تحتنده مستتر مضمر اولماز ومعمولی دخی اوزرینه
تقدم ایلمز *یدنجیسی اسم مضافدر اسم مضاف جر عملنی عمل
ایدر اسم مضافك شرطی تنویندن مجرد اسم اوله و اضافت
اجلندن تنوینك نائبندن دخی مجرد اوله ودخی اسم مضاف
مضاف الیهه عمومده وخصوصده مساوی اولمیه دخی
مضاف الیهدن اخص مطلق اولمیه بو اضافت ایكی نوع
اوزرینه‌در معنویدر لفظیدر امدی معنوی معموله مضاف
اولور صفتك غیری اوله غلام زید كبی وضارب عمرو امس كبی
اضافت معنویه‌نك شرطی مضافك تعریفندن تجرید یدر
بو معنوی یا بمعنی من اولور اكر مضاف مضاف الیه
جنسندن اولوب مضافه وغیری‌یه شامل اولورسه خاتم فضة كبی
یاخود بمعنی لام اولور بو جنسه شمولنك غیریدر وهم بو اضافت
بمعنی لامك وقوعی اكثردر غلام زید ورأس عمرو كبی ومضاف

تعريف افاده ايدرا كر مضاف اليه معرفه اولورسه ودخی مضاف
غير ومثل وشبه كلمه لرينك غيری اوله زيرا بونلر اضافت ايله
تعريف كسب ايتمزلر غلام زيد كبی دخی تخصيص افاده ايدر اكر
مضاف اليه نكره اولورسه غلام رجل كبی ودخی اضافت
لفظيه معمولنه مضاف اولور صفت اوله بو اضافت لفظيه
برشئ افاده ايتمز انحق لفظده تخفيف در ضارب زيد وحسن الوجه
ومعمور الدار كبی دخی الضارب زيد الضارب ابوزيد كبی الضارب
زيد ممتنع اولدی تخفيف منعدم اولديغيچون الضارب الرجل
جائز اولدی الحسن الوجه اوزينه حمل ايله بونك اصلی
الحسن وجهه ايدی *سكزنجيسی اسم مبهم تامدر اسم مبهم
تام اسم نكره يی تمييزيت اوزره نصب ايدر اول اسمك تماميتی
برحالت ايله انی اضافتدن منع ايدر ديمكدر اول اسم مبهم تاملك
بنفسه تماميتی بش شيئك بريسيله دراشته اول بنفسه تماميت
ضميرمبهم ده در ربه رجلا كبی دخی ياله رجلا كبی دخی نعم رجلا كبی
دخی اسم اشارتده در واجب تعاليك *ماذا اراد الله بهذا مثلا*
قول شريفی كبی دخی تنوين ايله در اول تنوين يالفظا اولور
رطل زيتا كبی يا تقديرا اولور مثاقيل ذهبا دخی احد عشر رجلا
كبی ودخی ثلثه نك مميزی عشره يه قدر منصوب قيلنمز بلكه
مجرور ومجموع در ثلثة رجال كبی الا المجموع دكلدر ثلثمائه دن
تسعمائه قدر دخی احد عشره نك مميزی تسع وتسعين قدر
منصوب ومفرددر دائما ودخی مائة والف وبونلرك تثنيه لرينك
وجمعلرينك مميزلری منصوب قيلنمز بلكه مجرور مفرد در
مائة رجل والف درهم كبی دخی اول بنفسه تماميت تثنيه
نونيله در منوان سمنا كبی شو ايكی قسمك بعضيسنده اضافت
جائز اولور رطل زيت ومنوا سمن كبی دخی اول تماميت شبه

جمع نونيله در اول شبه جمع عشرون در تسعين وارنجيه قدر
عشرون درهما كبی دخی اضافتله در ملؤه عسلا كبی ودخی
اسم مبهم تاملك معمولی كندی اوزرينه تقدم ايلمز *طقوزنجيسی
معنای فعلدر معنای فعلدن مراد هر بر لفظ كه اندن فعل معناسی
فهم اولنه ودخی معنای فعلدندر اسماء افعال اسماء افعال
شول بر اسمدر كه اول اسم امر ياخود ماضی معناسنه اولوب
مسماسنك عملنی عمل ايده ومعمولنك اوزرينه تقدم ايلميه او لكيسی
امر معناسنه اولان هازيدا كبی خذه ديمكدر دخی رويد زيدا كبی
امهله ديمكدر دخی هلم زيدا كبی احضره ديمكدر دخی هات شيئا كبی
اعطه ديمكدر دخی حيهل الثريدا كبی ائت ديمكدر دخی بله زيدا كبی
ودعه ديمكدر دخی عليك زيدا كبی الزمه ديمكدر دخی دونك
عمرا كبی خذه ديمكدر دخی تراك زيدا كبی اترك زيدا ديمكدر دخی
بونلرك غيری كبی (ايكنجيسی كه ماضی معناسنه اولان هيهات
الامر كبی بعد ديمكدر دخی شتان زيد وعمرو كبی افترقا ديمكدر
وسرعان زيد ووشكان عمرو كبی قربا ديمكدر دخی بومذكورلرك
غيريلری كبی ودخی معنای فعلدندر ظرف مستقر تحقيق بونك
تفسيری حروف جر بحثنده مرور ايلدی بو ظرف مستقر
بالاتفاق مفعول بهنده عمل ايلمز وفاعل ظاهرنده دخی عمل ايلمز
الا اسم فاعلده ذكر اولنان ياخود موصوله بشرط الاعتماد
عمل ايليه زيد فی الدار ابوه كبی دخی ما فی الدار احد كبی دخی
جاءنی الذی فی الدار ابوه كبی ودخی ظرفك مقدم خبر اولملغی
جائز اولور دخی اسم ظاهری رفع اولنمدقده متعلق
محذوفه سندن منتقل اولان ضمير مستتری فاعل اولور فاعلك
مفعولك غيريده دخی عمل ايدر حال كبی ظرف كبی بلاشرط (ونه
معنای فعلدندر اسم منسوب زيرا اسم منسوب اسم مفعول عملی كبی

عمل ايدر مررت برجـل هاشمى ابوه كبى ودخى اسم منسوبك
عملنده شرط قيلندى اسم مفعولك عملنـده هر نه شرط
قيلندى ايسه وينه معنـاى فعلدندر اسم مستعار سنك مررت
برجل اسد غلامه واسد على مقولنده اسد قولك مثللى مجترئ
ديمكدر اسد مجترئ معنا سنه اولديغى اجلدن انك عملنى عمل
ايلدى بودخى معناى فعلدندر هر براسم كه اندن صفت معناسى
منفهم اوله لفظة الله كبى حق جل وعلانك * وهو الله
فى السموات * قول شريفى كبى المعبود فيهاديمكدر (ينه معنـاى
فعلدندر اسم الاشارة دخى ليت ولعـل دخى حروف النداء
دخى حروف التشبيه دخى حروف تنبـه دخى نفى دخى بونلرك
غيريلرى كبى بوصورتده شومذكورات فاعلك ومفعول بهك
غيرى فعلك معمولاتندن حال وظرف كبيلرده دخى عمل ايدر
* عامل معنوى معنوينك تعريفى مالا يكون للسان فيه حظ در
عامل معنوى ايكيدر اولكيسى مبتدا ايله خبرى رفع ايديجيدر
اول رافع اسناديچون اسم عوامل لفظيـهدن مجرد اوله
زيد قائم كبى * ايكنجيسى فعل مضارعى رفع ايديجيدر اول فعل
مضارع بنفسه اسم موقعنده واقع اوله زيد يضرب كبى زيرا
يضرب ضارب موقعنده واقع اولدى بو وقوع انجق فعـل
مضارعك نواصبدن جوازمدن تجردى وقتنـده اولور
قذلكة كلام باب اولدن برى عواملدن بزم ذكـر ايلديكمزك
مجموعى تمام التمش اولدى * باب ثانى معمول بيانـنـده در *
مقصوده شروع ايتمزدن اول معلوم اوله كه تحقيقا يرمعنا ايچون
وضع اولنان لفظ تركيبده واقع اولمدقجه معمول اولمز نته كه
عامل اولمديغى كبى اكر تركيبـده واقع اولورسه اوج قسم
اوزرينه در قسم اول شول برتركيبده واقع اولميان لفظدر كه

اصلا معمول اولمز اولدخى ايكيدر اولكيسى مطلق حرفدر
ايكنجيسى علماء بصريون عندنده اولان امر بغير اللامدر وقتا كه
اول امر بغير اللامدن مضارعت حرفى حذف اولنـدقده اول حذف
سببيله فعل مضارع اسمه مشابهته صيرورت ايلدى بو تقديرجه
امر بغير اللام اعراب وعمل اولندقده مشابهتدن خروج ايدوب
اصلنه عودت ايلدى اول اصل امرده بنادر علماء كوفيون اول امر
بغير اللام معرب لام مقدره ايله مجزومدر ديديلر * قسم ثانى شول
برلفظـدر كه دائما معمول اولور اولدخى ماقبلى كبى ايكيدر
اولكيسى مطلقا اسمدر كه حتى اسماء افعالك اوزرينه دخى حكم
اولنور زيرا اسماء افعـال ابتدائيت اوزره اعرابدن محلى مرفوع
اولوب فاعلى خبرى مسدينه ساد اولوجيـدر ياخود اعرابدن
محلى مصدريت اوزره منصوبدر هرنه قدر بعضيلر لا محل لها
من الاعراب ديديلرسه دخى زيرا اسماء افعـال فعل معنا سنه
اولديغيچون ضمير فصل اوزرينـه دخى حكم اولنور كان زيد
هو القائم كبى بعضيلر مخالفت ايليوب اسماء افعال لا محل لها
من الاعراب اسمدر ديديلر ودخى صفات اوزرينه داخله اولان
لام بعضيلر صفاتك غيرينه داخل اولان لام كبى حرفدر ديديلر
اكثر نحويون الذى والتى معناسنه اسم موصولدر فعليتـدن
اسميته انتقاليچون لامك اعرابى مابعدينه اعطا اولندى جاءنى
الضـارب زيدا انك اصلى جاءنى الذى ضرب زيدا ايدى
بو تقديرجه موصول ايله اولان اولكيسى معمولدر صله اولان
ايكنجيسى غير معمولدر وقتا كه كلام تغير اولندى ايسه اول
صورت حرفه صيرورت ايلدى ثانى صورة اسمـه صيرورت
ايلدكده حكم منعكس اولوب لفظ جانبى ترجيح اولندى معنا
جانبى اوزرينه اعرابده كه اول حكم لفظيـدر (قسم ثانيكه دائما

معمول اولان فعل مضارعدر * ودخی قسم ثالث شول برلفظدرکه
اصلده معمول اولمامقدر لکن قسم ثانی موقعنده واقع
اولدیغندن معمول اولور اولدخی بوقاروده بیان اولنان
قسم ثانی کبی ایکیدر اولکیسی ماضیدر زیرا ماضی ان مصدریه
دنصکره واقع اولدقده اول ماضینک اعرابدن محلی منصوبیت
اوزره حکم اولنور واکر جازمدنصکره واقع اولدقده
شرط یاخود جزاء اولوب اول ماضینک اعرابدن محلی جزم ایله
حکم اولنور که اول جزم اعراب معطوفده ظهورندن ایچون
اعجبنی ان ضربت وتقتل وان ضربت وتقتل ضربتك واقتل کبی
شوایکی موضعك غیرنده ماضی معمول اولمز (ایکنجیسی جمله در
اول جمله دخی ایکی قسم اوزرینه در فعلیه در اول جملهٔ فعلیه
لفظا یاخود معنا فعلی فاعلیله مرکبدر ضرب زید وان تکرمنی
اکرمك وهیهات زید واقائم الزیدان وافی الدار زید کبی
دخی اسمیه در اول جملهٔ اسمیه مبتدا ایله خبردن مرکبدر یاخود
عامل اولان حرفلك اسمی وخبرندن مرکبدر زید قائم وان زیدا
قائم کبی اکر جمله نك لفظی مراد اولورسه بو لفظ مراد اولان
جمله اعرابدن قورتلیوب اسم مفرد حکمنده درکه حتی هر براسم
مفرد موقعنده وقوعی جائز اولور مبتدا و فاعل ونائب فاعل
وبونلرك غیری دخی واقع اولور زید قائم جملهٔ اسمیه کبی شو
زید قائم لفظی جملهٔ اسمیه دردیمکدر ینه لفظی مراد اولان
جمله دندر مقول قول حق جل وعلانك * واذاقیل لهم امنوا *
قول شریفی کبی ینه جملهٔ مذکوره دندر معنای مصدری مراد
اولورسه اولدخی یا ان مشددهٔ مفتوحه یاخود ان یاخود ما
مصدریتین واسطه سیله درسنك بلغنی انك قائم قولك مثللی
دخی حق تعالینك * وان تصوموا خیرلکم * قول شریفی کبی

یاخود بلاواسطه در جملهٔ مذکوره یه مضاف اولان جمله مثللی که
حق سبحانه وتعالینك * یوم ینفع الصادقین صدقهم * قول
شریفی یوم نفع صدق الصادقین دیمکدر دخی * سواء علیهم
ءانذرتهم ام لم تنذرهم * قول شریفی انذارك وعدم انذارك
دیمکدر دخی تسمع بالمعیدی خیر من ان تراه کبی سماعك دیمکدر
شو مثالده خیر سماعه مقصوردر وشوایکی موضعدن غیرده
اعراب اولنماز الااعراب اولنان جمله مبتدانك خبری واقع اولمقدر
یاخود ان بابنك خبری واقع اولمقدر ان زیدا قائم ابوه کبی بوجمله لر
خبر واقع اولوب اعرابدن محللری مرفوع اولمقدر یاخود كان
بابنك خبری واقع اولمقدر كان زید ابوه عالم کبی یاخود كاد
بابنك خبری واقع اولمقدر كاد زید ان یخرج کبی یاخود علم
بابنك مفعول ثانیسی واقع اولمقدر علم زید عمرا ابوه قائم کبی یاخود
اعلم بابنك مفعول ثالثیسی اولمقدر اعلم زید عمرا بکرا ابوه قائم کبی
یاخود جمله تعلیق اولنمقدر علمت اقائم زید کبی یاخود حال واقع
اولمقدر جاءنی زید وهو راکب کبی شوکاندن حاله کانجیه قدر
اولان موضعلرده اعرابدن محللری منصوب اولمقدر یاخود فاء
جزائیه دنصکره شرط جازمه جواب واقع اولدقده ان تکرمنی
فانت مکرم کبی وبو جمله نك اعرابدن محلی مجزوم اولمقدر
یاخود نکره یه صفت واقع اولمقدر جاءنی رجل ابوه قائم کبی
یاخود مفرد اوزرینه عطف اولنمقدر زید ضارب ویقتل کبی
یاخود اعرابدن محلی اولان جمله اولمقدر زید ابوه قائم وابنه
قاعد کبی یاخود مفرد یا جملهٔ مذکوره دن بدل واقع اولمقدر
یاخود تأکید ثانیه در یاخود اهل معانینك رأینه کوره اولثانیه یی
بیان اولمقدر بوصورتده تابعك اعرابی علی حسب اعراب المتبوع
اولمقدر بوتفصیل ایله شوجمله لردن ایکی قسم ظاهر اولدی

برقسمی تأویل مفردده درکه انك هرموضعنده اعراب اولنور
ودخی بوقسم مذکور بیان اولنان مطلق جمله کبی ایکی قسمدر
بریسی ایله لفظی مراد اولنور دیکری ایله معنای مصدری مراد
اولنور اول ظاهر اولان جمله لردن برقسم دخی تأویل مفردده
اولمیوب معمول دخی اولماز الا بش موضعده اولورلر انلر خبر
مفعول شرط جازم مع الفاء یاخود اذا دخی حال وتابع
بوموضعلردر* بوندنصکره معلوم اوله که تحقیقا معمول ایکی نوع
اوزرینه در معمول بالاصالة ومعمول بالتبعیه در معمول بالاصالة
درت قسمدر مرفوع ومنصوب ومجرور ومجزومدر* اما معمول
مرفوع طقوزدر اولکیسی فاعلدر اول فاعلك تعریفی ما اسند
الیه الفعل التام المعلوم اوما بمعناه در ضرب زید واقائم الزیدان
وهیهات زید کبی *ایکنجیسی نائب فاعلدر انك تعریفی ما اسند
الیه الفعل التام المجهول اوما بمعناه در ضرب زید وامضروب
الزیدان کبی بو فاعل ونائب فاعل اولمازلر انجق اسم
اولورلر یاخود اسم تأویلنده اولورلر نائب فاعلدن غیری
زیرا نائب فاعل بعض کره جار ومجرور ایله اولور مر بزید کبی
وعاملنك افرادینك تذکیری دخی واجب اولور بوفاعل
ونائب فاعل عاملنك اوزرینه تقدیمی جائز اولماز ومعا حذفلری
دخی جائز اولماز الا مصدردن اولدقلرنده حذفلرینك بیانی
یوقاریده مرور ایلدی ودخی فاعلدن ونائب فاعلدن هر بررلری
ایکیشر قسم اوزرینه درلر برقسمی مضمردر دیکر قسمی
مظهردر ایمدی مضمرده ایکی قسم اوزرینه در بری مستتر
وبریسی بارزدر اول مستتر دخی مضمر کبی ایکی قسمدر اولکیسی
واجب الاستتاردر شول حیثیتله که ابرازی جائز اولماز وعاملنك
اسنادی دخی جائز اولماز انجق اول استتاره اسناد اولنور

ایکنجیسی جائز الاستتاردر اول دخی شول حیثیتله که عاملی برکره
استتاره اسناد اولنور برکره اسم ظاهره اسناد اولنور
اول مضمراتك اولکیسی که واجب الاستتار اولان متکلمینده
اولور دخی ماضینك غیری مفرد مذکر مخاطبده اولور اضرب
نضرب تضرب کبی دخی امر معناسنه اولان اسم فعلده
اولور انزل معناسنده اولان نزال کبی دخی اسکت معناسنه اولان
صه اکفف معناسنه اولان مه کبی دخی کحل مسئله سنك غیری
اولان افعل التفضیلده اولور زید افضل من عمرو کبی دخی
اسم فاعل واسم مفعولده اولور دخی بونلرك معناسنه اولانلرده
اولور دخی صفة مشبهه وظرف مستقرده اولور فاعل ظاهرلری
عمل ایتدکده شرط بولنمدقده جائنی ضارب اومضروب اواسد
ناطق اوهاشمی اوحسن دخی فی الدار زید کبی دخی اسم فاعلك
واسم مفعولك تثنیه لرنده دخی مطلقا جمع مؤنث سالملرده
اولور جائنی رجلان ضاربان اومضروبان اورجال ضاربون
اومضروبون کبی دخی فعل اولدقلری حالده عدا وخلا
وماعدا وماخلا ولیس ولایکونده اولور استثناء بابنك غیری
اولدقلری حالده جائنی القوم عدا زیدا کبی (اول مضمراتك
ایکنجیسی که جائز الاستتار اولان مفرد مذکر غائب دخی مفرد
مؤنث غائبه ده اولور زید ضرب اویضرب اولیضرب اولایضرب
وهند ضربت اوتضرب اولاتضرب کبی وضرب زید دخی
دنیلور باقیلری دخی بونك کبیدر بوتقدیرجه یعنی فاعل ظاهرك
وجودیله ضمیر مستتر اولمز دخی ذکر اولنان شبه فعل عملنك
شرطنی بولدقده تثنیه لریله جمع مذکرلرینك غیریده زید ضارب
اومضروب اواسد ناطق اوهاشمی اوحسن اوفی الدار کبی
دخی زید ضارب غلامه دنیلور باقیلری دخی بونك کبیدر

بوصورتده دخی ضمیر مستتر اولمز اما ضمیر بارز متصل فعللرك
تثنیه‌لرنده الفدر ضربا وضربتا وضربتما ویضربان و لیضربا
ولتضربا واضربا ولایضربا و لاتضربا کبی جمع مذکرلرنده
واودر ضربوا وضربتم بوضربتمك اصلی ضربتموا ایدی دخی
یضربون وتضربون کبی جمع مؤنثلرنده نوندر ضربن وضربتن
ویضربن ولیضربن کبی مخاطبلری کرك مذکر اولسون وکرك
مؤنث اولسون دخی ماضینك نفس متکلم وحده سنده اول
ضمیر بارز متصل تادر ضربت کبی دخی ماضینك نفس متکلم
مع الغیرنده نادر ضربنا کبی ماضینك غیری مفرد مؤنث
مخاطبه‌لرنده یادر تضربین واضربی ولاتضربی کبی اما مرفوع
مظهر یساندن مستغنی ظاهردر قچن فاعل ظاهره اسناد
اولندقده عاملك افرادی دخی غیبتی واجب اولور هرنقدر
اول مظهر مثنی ومجموع دخی اولورسه ضرب الزیدان
اوالزیدون کبی واکر مظهر مؤنث حقیقی آدمیندن مفرد یاخود
عاملنه متصل مثنی اولورسه اول عاملك تأنیثی واجب اولو
اکر عامل متصرف اولورسه ضربت هند اوالهندان دخی
زید ضاربة جاریته کبی کذلك ینه عاملك تأنیثی واجب اولور
اکر اول عامل جمع مذکر مکسر عاقلك غیری یه اسناد اولورسه
هند ضربت اوضاربة دخی والشمس طلعت کبی شو ایکی
موضعك غیریده عاملك تذکیری وتأنیثی جائز اولور اکر اول
غیر مظهر مؤنث اولورسه طلعت اوطلع الشمس دخی سارت
اوسار الناقة کبی دخی جاءت او جاء المؤمنات کبی دخی جاءت
اوجاء القاضی الیوم امرأة کبی دخی الرجال جاءت اوجاؤا کبی
دخی جاءت اوجاء الرجال کبی* ودخی مؤنث عرف نحاتده شول
بر اسمدر که اول اسمك آخرنده لفظا یا تقدیرا تأنیث

علامتی

علامتی اوله اول علامت هاء ایله وقف اولنور تادر ظلمة
وشمس کبی دخی الف مقصوره در حبلی ودعوی کبی دخی الف
ممدوده در حمراء کبی بو لفظا یا تقدیرا تعریف اولنان تأنیث ثلثه دن
غیری عشره یه منتهی اولنجیه قدر جاریدر زیرا ثلثه نك
مذکری تاء ایله در مؤنثی تانك حذفی ایله در ثلثة رجال واربع
نسوة کبی واکر ثلثه تسعه یه قدر عشره ایله ترکیب اولندقده
جزء اولنده تا ثابت اولور فقط مذکرنده ثلثة عشر رجلا کبی
مؤنثنك جزء ثانیسنده ثابت اولور انجق ثلاث عشرة امرأة کبی
*ودخی تأنیث حقیقی شول بر شیدر که انك ازاسنده جنس
حیواناتدن ذکر اوله امرأة وناقة کبی تأنیث لفظی بونك
خلافنه در غرفة وشمس کبی* ودخی جمع مکسر شول بر جمعدر که
مفردندن صیغه سی تغییر اولنه رجال کبی* جمع مذکر سالم شول
بر جمعدر که مفردنك آخرینك ماقبلنه واو مضموم لاحق اوله
یاخود یاء مکسوره لاحق اوله یاخود نون مفتوحه لاحق اوله
اضافتك غیریده زیرا اضافتله نون حذف اولنور مسلمون ومسلمین
کبی* جمع مؤنث سالم شول بر جمعدر که مفردنك آخرینه الف ایله
تا لاحق اوله مسلمات کبی تثنیه لری شول بر اسمدر که مفردنك
آخرینه الف لاحق اوله یاخود ماقبلی مفتوح یا لاحق اوله
دخی نون مکسوره لاحق اوله اضافتك غیریده زیرا اضافتله
نون مکسوره حذف اولنور مسلمان ومسلمین کبی ودخی هر بر
جمع که جمع مذکر سالمك غیری اوله اول جمع مؤنثدر
زیرا جماعت معناسنه اولدیغندن ایچون اما جمع مذکر سالم
اولورسه عاملنك تذکیری واجب اولور بو تقدیر ایله من
جاء المسلمون یاخود رجل قاعد ناصروه درسین واکر عامل جمع
مذکر سالم ضمیرینه اسناد اولورسه اول عاملك مذکر اولمسی

واجب اولور المسلمون جاؤا او يجيئون او جاؤن كبي واما جمع مذكر مكسر عاقـل ايچون عامل اول جمع مذكر مكسر عاقلك ضميرينه اسناد اولندقده اول عاملك مفرد مؤنث ياخود جمع مذكر اولمقلغي واجب اولور الرجال جاءت او جاؤا او جائية او جاؤن كبي دخي شو ايكي جمعك غيري جمعلرك ضميرينه اسناد اولندقده عاملنك مفرد مؤنث يا جمع مؤنث اولمقلغي واجب اولور المسلمات جاءت او جئن او جائية او جائيات دخي والاشجار قطعت او قطعن او مقطوعة او مقطوعات كبي * اوچنجيسي مبتدادر اول مبتدا ايكي نوعدر (اولكيسي اسم ياخود اسم ايله مؤول مسند اليه‌در كه عوامل لفظيه‌دن مجرد اولديغي حالده زيد قائم وحق انك قائم كبي وهم دخي مبتدا خبرسز اولمز كلمهٔ استفهام ياخود نفي دنصكره واقع اولان صفتدر كه ظاهر يني رفع ايديجي اولديغي حالده اقائم الزيدان وماقائم الزيدان كبي ودخي شو فعل معناسنه اولان مبتدا ايچون خبر تعبير اولنمز بلكه فاعلي اولوب خبر مسدنه سد اولور و مبتدانك تعددي دخي جائز اولمز و مبتداده اصل اولان تقديمدر و اول مبتدانك صحتنك شرطي معرفه ياخود نكرهٔ مخصصه اولمقدر صفات نقصانيه‌دن منزه اولان حق سبحانه وتعالينك * ولعبد مؤمن خير من مشرك * قول شريفي كبي وحذفي دخي جائز اولور من القائم سؤالنه جوابده زيد كبي القائم ديمكدر * دردنجيسي مبتدانك خبريدر اولدخي عوامل لفظيه‌دن مجرد مسند به‌در كه فعل ياخود فعل معناسنه اولانك غيريدر زيد قائم تركيبنده واقع اولان قائم كبي ودخي خبرك تعددي جائز اولور زيد قائم قاعد كبي ياخود اول خبر جملهٔ اسميه ياخود فعليه اولدقده عائددن قورتلمز اگر جمله ضميرشاندن خبر اولمز سه زيد ابوه قائم او قام ابوه كبي و اول عائدك حذفي دخي

جائز اولور قرينه‌نك وجوديله البر الكر بستين كبي منه ديمكدر ودخي خبرك اصلي نكره اولمقدر بعض كره معرفه دخي اولور الله الهنا كبي قرينه عنـدنده حذفي دخي جائز اولور زيد كبي ازيد قائم ام عمرو ديين منك جوابنده واگر مبتدا اما ايله مصدر اولورسه خبرينه فانك دخولي واجب اولور اما زيد فمنطلق كبي الا واجب اولمز ضرورهٔ شعرده شاعرك اما القتال لاقتال لديكم قولي كبي ياخود اضمار قولده حق سبحانه وتعالينك * فاما الذين اسودت وجوههم * قول شريفي كبي فيقال لهم اكفرتم ديمكدر واگر مبتدا فعل ايله ياظرف ايله اسم موصول يا موصوف ياخود فعل ياظرف شو ايكيسنك بريسيله نكرهٔ موصوفه يا اول ايكيدن برينه مضاف ياخود كل لفظي مفرد ايله موصوف اولان نكره‌يه مضاف يا غير موصوف اولورسه ذكر اولنـان مبتدانك خبرينه فانك دخولي جائز اولور و كذلك ينه فانك دخولي جائز اولور مبتداء مذكورك اوزرينه ان مكسوره وان مفتوحه ولكن مشدده داخل اولدقده سائر نواسخ مبتـدا اولان كرك حرف اولسون كرك فعل اولسون بونك خلافنه‌در الذي يأتيني او في الدار فله درهم كبي دخي حق جل وعلانك * قل ان الموت الذي تفرون منه فانه ملاقيكم * قول شريفي كبي دخي رجل يأتيني او في الدار فله درهم كبي دخي غلام رجل يأتيني او في الدار فله درهم كبي دخي كل رجـل عالم فله درهم كبي شو مواضع مذكوره‌لردن غيريده خبر اوزرينه فانك دخولي جائز اولمز * بشنجيسي كان بابنك اسميـدر بو كان بابنك اسمنك حكمي فاعل حكميدر * التنجيسي ان بابنك خبريدر بو ان بابنك خبرينك امري يعني حكمي مبتدانك خبرينك امري يعني حكمي كبيدر لكن اسمنك تقـديمي جائز اولمز الا ظرف اولورسه جائز اولور ان في الدار

رجلا کبی * یدنجیسی نفی جنس ایچون اولوبجی لانك خبریدر
لاغلام رجلا عندنا کبی * سکزنجیسی لیس یه مشابه اولان مالیه
لانك اسمیدر بو لیس یه مشابه اولان مالیه لانك اسمنك حکمی
مبتدانك حکمیدر * طقوزنجیسی نواصبدن جوازمدن خالی
اولان فعل مضارعدر یضرب و یضربان کبی * اما معمول
منصوب اون اوجدر * اولکیسی مفعول مطلقدر مفعول
مطلق بر اسمدر که اول اسمی لفظا یا تقدیرا مذکور عاملك
فاعلی ایشلیه ضربت ضربا و ضربة و ضربة کبی مفعول
مطلق بعض کره لفظ عاملك غیر اسم اولور قعدت جلوسا کبی
بعض کره ده قرینه نك قیامیله فعلی حذف اولنور ایضا کبی
آض ایضا دیمکدر و عاملنك اوزرینه تقدیمی جائز اولور اکا عامل
دخی لازم کلمز * ایکنجیسی مفعول به در مفعول به بر اسمدر که
فاعلك فعلی اول اسم اوزرینه واقع اوله اولدخی ایکی قسم
اوزرینه در بری عامدر یعنی فعل لازمله یا متعدیله اول عام اولان
مفعول به حرف جر ایله مجروردر دیکری متعدی ایله خاصدر
تحقیق بو عامل قیاسینك لازم ایله متعدی بحثنده مرور ایلدی
ودخی مفعول به عاملنك اوزرینه تقدیمی جائز اولور زیدا
ضربت کبی و عاملنك مطلقا حذفی دخی جائز اولور زیدا کبی
من اضرب دیین منك جوابنده * اوچنجیسی مفعول فیه در
مفعول فیه شول بر اسمدر که زمانده یاخود مکانده عاملنك
مضمون مدلولی اول اسمده ایشلنیله لفظا نصبنك شرطی
فی تقدیری ایله در و فی تقدیرینك شرطی حرف جر بحثنده
مرور ایلدی مفعول فیه دخی عاملنك اوزرینه تقدیمی جائز
اولور هر نقدر عاملی معنای فعل دخی اولورسه و مطلقا
مفعول فیه دخی حذف اولنور قرینه ایله عاملی دخی حذف

اولنور * دردنجیسی مفعول له در مفعول له دخی شول بر اسمدر که
عاملنك مضمون مدلولی اول اسم اجلیچون ایشلنیله لفظا
نصبنك شرطی لام تقدیری ایله در بو لام تقدیرینك شرطی
دخی مرور ایلدی بو مفعول له عاملنك اوزرینه تقدیمی یاخود
ترکی جائز اولور و قرینه ایله عاملنك حذفی دخی جائزدر
* بشنجیسی مفعول معه در مفعول معه عاملنك معموله
مصاحبتیچون واودن صکره ذکر اولنه جئت و زیدا کبی ودخی
مفعول معه عاملنك اوزرینه تقدیمی جائز دکلدر و معمول مصاحبنك
اوزرینه تقدیمی جائز دکلدر و تعددی دخی جائز اولمز * التنجیسی
حالدر حال شول بر شیدر که فاعلك یاخود مفعولك هیئتنی لفظا یا معنا
بیان ایلیه ضربت زیدا قائما و هذا زید قائما مثالی حالك عاملی
فعل یا شبه فعل یا معنای فعلدر و دخی حال عامل معنویسنك
اوزرینه دخی مجرور ذی الحالی اوزرینه تقدم ایلمز بو بیان ایله
مررت جالسا بزید دینلمز و دخی حالك مصاحبی نکرهٔ محضه
اولورسه اول حالك نکره اوزرینه تقدیمی واجب اولور جاءنی
راکبا رجل کبی دخی حال جملهٔ خبریه اولدقده بر رابطه دن
لازمدر اول رابطه مضارع مثبتده انجق ضمیردر جاءنی زید
یرکب کبی یاخود ضمیر و واو ایله اولد یعنی حالده در یاخود یالکز
واو ایله یاخود مضارع مثبتك غیریده ضمیر ایله در لکن غالب
اولان جملهٔ اسمیه ده واو ایله در جاءنی زید لا یرکب یاخود و لا یرکب
یاخود و لا یرکب عمرو یاخود رکب یاخود و رکب یاخود هو راکب
یاخود و هو راکب کبی حالك تعددی دخی جائز اولور زید راکبا
ضاحکا کبی قرینهٔ حالیه یا مقالیه ایله عاملك حذفی دخی جائز
اولور راشدا مهدیا کبی سفر مراد ایده رم بن دیین منك قولنده
* یدنجیسی تمیزدر تمیز شول بر اسمدر که اول اسم ذات

مذكوره‌دن ابهامی رفع ایدر اول ذات مذكوره‌نك تماميتی بش
شئيك بر سيله در تحقيق بونك تفصيلی اسم مبهم تام بحثنده
سبقت ايلدی ياخود اول اسم جمله ده نسبت اولان ذات
مقدره‌دن ابهامی رفع ايدر طاب زيد نفسا كبی طاب شیء زيد
ديمكدر ياخود اول جمله‌يه مشابه اولاندن ابهامی رفع ايدر الحوض
ممتلیء ماء والارض مفجرة عيونا وزيد طيب ابا وابوة ودارا
وحسن وجها وافضل من عمرو علما كبی ياخود اضافتده اولان
نسبتدن ابهامی رفع ايدر اعجبنی طيبه ابا وابوة كبی شو ذات مقدردن
ابهامی رفع ايدن تمييز معناده فاعلدر بو اجلدن عاملنك
اوزرينه تقدم ايلمز ودخی تمييز برشیء اولمز الا انجق نكره اولور
* سكزنجيسی مستثنادر مستثنا ايكی نوعدر متصلدر اول
استثناء متصل لا ايله ياخود الانك اخواتنك بريسيله متعددندن
مخرجدر دخی منقطعدر اول استثناء منقطع متعددندن مخرج
اولميوب الادن صكره مذكوردر ودخی كلام موجب تامده
صفتك غيری الادن صكره واقع اولان مستثنا مطلقا منصوبدر
جاءنی القوم الا زيدا كبی ياخود مستثنا مستثنا منهك اوزرينه
مقدم اولدقده جاءنی الا زيدا احد كبی ياخود مستثنا منقطع
اولدقده جاءنی القوم الا حمارا كبی ياخود مستثنا خلادن
صكره ياخود اكثرا استعمالده عدادن صكره ياخود ماخلا ياخود
ماعدا ياخود ليس ياخود لايكون دن صكره واقع اولدقلرنده
منصوبلردر ودخی كلام غير موجبده واقع اولان مستثنا اوزرينه
نصب جائز بدل مختار اولنور مستثنا منه مذكور اولديغی حالده
ماجاءنی القوم الا زيد كبی ياخود الا زيدا كبی دخی مستثنا عوامل
حسبيله معرب اولنور مستثنا منه مذكور اولمديغی حالده
ماجاءنی الا زيد كبی دخی مستثنا مجرور اولور غير كلمه‌سندن صكره

دخی سينك كسری سوی وفتحيله سواء دن صكره دخی اكثر
استعمالده حاشا دن صكره واقلده عدا وخلا دن صكره وغير
كلمه‌سنده اصل اولان صفت اولمقدر الا اوزرينه حمل اولنوب
الا ايله لولان مستثنانك اعرابی كبی تفصيل اوزره معرب اولندی
ودخی استثناده اصل اولان الادر بو الا صفت اولمده غير كلمه‌سی
اوزرينه حمل اولنديغی استثنا متعذر اولديغی وقتده‌در بو سببدن
الانك ما بعدی صفت اولوب مستثنا اولمز واجب تعالی
حضرتلرينك *لوكان فيهما آلهة الا الله لفسدتا* قول شريفی
كبی غير الله ديمكدر *طقوزنجيسی كان بابنك خبريدر كان بابنك
خبرينك امری مبتدانك خبرينك امری كبيدر كان دخی حذف
اولنور قرينه‌نك وجودی عندنده غيريلرين متجاوز اولديغی
حالده الناس مجزيون باعمالهم ان خير افخير وان شرا فشر كبی
بو مثال مذكورك مثلنده درت وجه دخی جائز اولور *اونجيسی
ان بابنك اسميدر بو ان بابنك اسمی مبتدا كبيدر لكن بو اسمك
حذفی جائز دكلدر *اون برنجيسی نفی جنس ايچون اولان
لانك اسميدر لا غلام رجل عندنا كبی بعض كره خبرينك وجودی
عندنده بو لانك اسمی حذف اولنور لا عليك كبی لا بأس ديمكدر
*اون ايكنجيسی ليس يه مشابه اولان ما ايله لانك خبريدر بو دخی
مبتدانك خبری مثلليدر *اون اوچنجيسی اوزرينه حروف
نواصبدن برحرف داخل اولان فعل مضارعدر ان يضرب كبی
اما مجرور ايكيدر بونك بيانی حرف جر بحثنده مرور ايلدی
ايكنجيسی اضافتله مجروردر ودخی اضافتله مجرورك تقديمی
جائز دكلدر ومعمولی اولان مضاف اليه مضافنك اوزرينه
تقدم ايلمز الا اول مضاف غير لفظی اولمقدر بو بيان اوزره
معمولی اولان مضاف اليه غير لفظی اولان مضافك اوزرينه

تقدیمی جائز اولور اناز یداغیر ضارب کبی بو غیر ضارب جائز
اولمسی لاضارب معناسنه اولدیغیچون ندر ودخی مضاف ایله
مضاف الیهك بینی برشیئله توسعا فصل جائز اولمز الاعربدن
مسموع ایسه جائز اولور وسماعی اوزرینه قیاس جاری اولمز
دخی ضرورۀ شعرده بیله فصلی جائز دکلدر الاظرف اوله
بعض کره مضاف دخی حذف اولنور بوتقدیرجه مضافك
اعرابی مضاف الیهه اعطا اولنور بو حذفده نصکره اعطاء
اعراب قیاسیدر حق جل وعلانك * واسئل القریة * قول
شریفی کبی اهل القریة دیمکدر و بعض کره مضاف الیه نادرا
مجرور اولدیغی حالده باقی قالور حق سبحانه و تعالینك *یرید
الاخرة *قول شریفنده واقع اولان اخرة لفظنك جریله برقرأته
کوره ثواب الاخرة دیمکدر بعض کره مضاف الیه دخی
حذف اولنوب مضاف حالی اوزره باقی قالور اکر مضافك اوزرینه
حذف اولنان مضاف مثللی عطف اولنورسه بین ذراعی
وجبهة الاسد کبی ذراعی الاسد دیمکدر یاخود محذوف اولان
مضاف الیه مثللی مضاف مکرر اولورسه یا تیم تیم عدی کبی
والایعنی مکرر یامعطوف اولمزسه اول مضاف حالی اوزره باقی
قالمز بلکه حذف اولنان مضاف الیهدن عوض اول مضافه
تنوین اعطا اولنور اکر اول مضاف غایة من الغایات اولمزسه
وکلا آتیناه وحینئذ ویومئذ کبی کل واحد وحین اذ کان کذا
ویوم اذ کان کذا دیمکدر واکر اول مضاف غایت اولورسه
اول غایت جهات ست وحسب ولاغیر ولیس غیردر بومذکوراتده
مضاف الیه منوی اولدیغی حالده مضاف ضم اوزرینه مبنی
قیلنور اما مجزوم سابقا ذکر اولنان جوازم حرفلرینك برینك
داخل اولدیغی فعل مضارعدر اول جوازم کلمهٔ مجازاتدن

اولورسه شرط وجزایی اقتضا ایدر اکر مضارع اولورلرسه
یاخود اول یعنی شرط بغیرفاء مضارع اولورسه اول جازم ایله
مضارعك مجزوم اولمسی واجب اولور واکر اول یعنی شرط
ماضی اولوب ثانی یعنی جزاء مضارع اولورسه اول مضارعك
جزمی ورفعی جائز اولور واکر جزا ماضی متصرف مضارع
معناسنه اولورسه یاخود لم ایله ولما ایله مضارع منفی اولورسه
اول جزانك اوزرینه فانك دخولی جائز اولمز ان ضربت ضربت
اولم اضرب کبی واکر جزاء جملهٔ اسمیه یاخود جملهٔ ماضیهٔ غیر
متصرفه یاخود ماضی معناسنه اولورسه بوتقدیرجه اول جزاء
ماضی ظاهر یاتقدیرا برقدلفظندن قورتلمز یاخود جزاء مضارع
سینه یاخود سوفیه یاخود لن یاخود ما کلمه‌لرینه یاخود جملهٔ
فعلیهٔ انشائیه که امر کبی ونهی کبی واستفهامیه کبی ودعائیه کبی
جمله‌لره مقارن اولورسه اول جزایه فانك دخولی واجب اولور
ان ضربت فانت مضروب کبی دخی حق جل وعلانك *ومن
یفعل ذلك فلیس من الله فی شیء دخی فان کرهتموه فعسی
ان تکرهوا شیئا نظم شریفی کبی دخی وان کان قمیصه قد
من قبل فصدقت* قول شریفی کبی که فقد صدقت دیمکدر
دخی فان تعاسرتم فسترضع له اخری کبی دخی ومن یبتغ
غیر الاسلام دینا فلن یقبل منه کبی دخی ان ضربك زید
فاضربه کبی یاخود فلا تضربه کبی یاخود فهل تضربه کبی
دخی ان تکرمنی فیرحمك الله تعالی کبی واکر جزاء سین وسوف
وان ومانك غیری مضارع مثبت یاخود لانك غیری منفی
اولورسه اول جزاء فاء ایله رفعی دخی جزمله حذفی جائز اولور
ان تضرب اضرب کبی یاخود فاضرب یاخود لااضرب یاخود
فلا اضرب کبی *اما معمول بالتبعیه بشدر اول بش شیء متبوعنك

اوزرینه تقدیمی جائز اولمز واول بش تابعده عامل متبوعك
عاملیدر واول توابعك اعرابی متبوعك اعرابی کبیدر * ولکبسی
صفتدر اول صفت مطلقا متبوعنده اولان معنا اوزرینه دلالت
ایدر تابعدر ودخی صفتك تعددی جائزدر جاءنی الرجل العالم
الفاضل کبی وجملهٔ خبریه ایله نکره نك وصفلنمسی دخی جائزدر
اول جمله یه عائد ضمیر ایله جاءنی رجل قام ابوه کبی بعض قرینه
ایله ضمیر دخی حذف اولنور ودخی صفت موصوفك حالی دخی
موصوفك متعلقنك حالی ایله وصفلنور * امدی اولکبسی یعنی
موصوفك حالی ایله وصفلنمسی که اول صفت موصوفه
تعریفده وتنکیرده وافرادده وتثنیه ده وجمعده وتذکیرده
وتأنیثده اتباع واتحادیدر جاءنی رجل عالم وجاءتنی امرأة
صالحة کبی * ایکنجیسی که متعلقنك حالی ایله وصفلنمسی
انجق ایکی اولکیلرده یعنی تعریف وتنکیرده اتفاقیدر جاءنی
رجل راکب غلامهم کبی * ودخی معرفه شول براسمدر که
اول اسم بعینه ذات معین برشی ایچون وضع اولنه نکره شول
براسمدر که بعینه ذات معین اولمیان شیء ایچون وضع اولنه واول
معرفه التی نوعدر نوع اول مضمراتدر اول مضمرات دخی درت
قسمدر قسم اول مرفوع متصلدر که فاعل بحثنده سبقت ایلدی
قسم ثانی مرفوع منفصلدر اول مرفوع منفصل هو هی
هما هم هن فتح تاء ایله انت کسر تاء ایله انت انتما انتم انتن انا
نحن در قسم ثالث منصوب متصل ومجرور متصل بیننده
مشترکدر ضربه ضربها ضربهما ضربهم ضربهن فتح کافله
ضربك کسر کافله ضربك ضربکما ضربکم ضربکن ضربنی
ضربنا کبی دخی له مثالیدر اخرینه منتهی اولنجیه قدر قسم
رابع منصوب منفصلدر اول دخی ایاه ایاها ایاهما ایاهم ایاهن

کافك

کافك فتحیله ایاك کسریله ایاك ایاکما ایاکم ایاکن ایای ایانادر
نوع ثانی علمدر علم دخی ایکی قسمدر بری علم شخصدر زید کبی
دیکری علم جنسدر اسامه سبحان کبی * نوع ثالث اسماء اشاراتدر
اول اسماء اشارات ذادر مذکر ایچون ذان وذین تثنیه ایچوندر
تا وذی وتی وته وذه وتهی وذهی مؤنث ایچونلردر تان وتین
تثنیهٔ مؤنث ایچونلردر اولاء مد ایله وقصر ایله مذکره ومؤنثه
جمع ایچوندر بو اسماء اشاراتك اوللرینه حرف تنبیه لاحق اولور
هذا کبی دخی آخرلرینه کاف خطاب متصل اولدقده مذکرنده
فتح کاف ایله ذاك مؤنثده کسر ایله ذاك تثنیه لرنده ذاکما
جمع مذکرنده ذاکم مؤنثده ذاکن دینلور کذلك ذانك اولنه
هاء داخل وآخرینه کاف متصل اولدیغی کبی ذانك باقیلری
بینی دخی اول هاء وکاف ایله جمع اولنور هاذاك کبی دخی تلك
واولالك ومشددتین ایله ذانك وتانك دینلور بونلر بعید ایچوندر
اما فتح مثلثه وتشدید ایله ثمه وضم ایله هنا وههنا وفتح
وتشدید یله هنا وهنالك خاصه مکان ایچوندر * نوع رابع موصولدر
ودخی موصول سامعك معلومی ایچون بر جملهٔ خبریه صله لازمدر
واول جمله ده ضمیر اولوب موصوله عائد اوله قرینه عندنده
اول ضمیرك حذفی دخی جائز اولور ودخی اول موصولك واحد
مذکری الذی تثنیه سی رفعی حالنده اللذان نصبی وجری
حالنده اللذین جمع مذکری احوال ثلثه سنده الذین در واحدهٔ
مؤنثی التی تثنیه سی رفعی حالنده اللتان نصبی وجری حالنده
اللتین جمع مؤنثی اللواتی اللائی اللای اللاتی اللات بونلردر
ودخی موصول ذادر ماء استفهامیه نك بعدنده واقع اولور
دخی من وای وایة در دخی اسم فاعلك واسم مفعولك اوللرنده
الذی والتی معناسنه اولان الف لامدر * نوع خامس معرف

باللامدر كه برا بردر اول لام عهد ايچون اولسون جاءني رجل
فاكرمت الرجل كبي ياخود جنس ايچون الرجل خير من المرأة كبي
دخي اول معرف حرف ندا ايله در برشئ معين قصد اولندقده
يارجل كبي * نوع سادس شو خمسهٔ مذكوره يه مضافدر
* برنجيسي اضافهٔ معنويه در غلام زيد كبي * ايكنجيسي عطف
بالحروفدر بو عطف تابعك بيني ايله متبوعنك بيننده اون
حرفك بريله توسط ايدر اول حرفلر واودر فادر ثم در حتى در
اودر امدر دخي ام ولا و بل ولكن در قچن بو حروفله ضمير مرفوع
متصلك اوزرينه عطف اولندقده اول ضميرك منفصل ايله تأكيدى
واجب اولور ضربت انا وزيد كبي والافصل و اقع اولدقده تأكيدك
تركي جائز اولور ضربت اليوم وزيد كبي و اكر ضمير مجرور اوزرينه
عطف اولندقده خافض اعاده اولنور مررت بك و بزيد دخي
المال بيني و بينك كبي ومعطوف دخي معطوف عليه حكمنده در
واجب ممتنع اولديغي محلده دخي ايكي شيئك عطفي حرف
واحد ايله عامل واحدك معمولبني اوزرينه بالاتفاق جائزدر
ضرب زيد عمرا و بكر خالدا كبي ودخي جائز اولماز ايكي شيئك
عطفي حرف واحد ايله عاملين مختلفينك معمولبني اوزرينه
الاجارك تقدمي عندنده على رأى جائزا ولور في الدار زيد
والحجرة عمرو كبي * اوچنجيسي تأكيددر اول تأكيد ايكي قسمدر
بري لفظيدر اول تأكيد لفظي لفظ اولي تكراردر ياخود ضمير
متصلده لفظ اولك مرادفني تكراردر بو تأكيد لفظي الفاظك
كلبسنده جريان ايدر جاءني زيد زيد وضربت انت وضرب
ضرب زيد وزيد قائم زيد قائم كبي (بري دخي معنويدر كه مخصوص
بالمعارفدر اول تأكيد معنوي نفسه وعينه وكلاهما و كلتاهما
وكله واجمع واكتع وابصع در شو ثلثهٔ اخيره اجمع يه تابعلردر

واجمع نك اوزرينه تقدم ايتمزلر و كلام فصيحده يالكز اجمعك
دونيله تذكر دخي اولنمزلر قچن ضمير مرفوع متصل نفس ايله
ياخود عين ايله تأكيد مراد اولندقده اولا منفصل ايله تأكيد
اولنور زيد ضرب هو نفسه اوعينه كبي * دردنجيسي بدلدر بدل
مقصود بالنسبه در متبوعني متجاوز اولديغي حالده واقسامي
دخي دردر بدل كل من الكل در اكر شئ واحد اوزرينه صادق
اولورلرسه جاءني زيد اخوك كبي دخي بدل بعض من الكل در
اكر بدل مبدل منهدن جزء اولورسه ضربت زيدا نفسه كبي
دخي بدل اشتمالدر اكر بدل ايله مبدل منهك بيننده جزئيت
وكليتك غيري اولورسه شول حيثيتله كه نفس سامع اولي ذكر
دنصكره منتظر اولوب ثاني يه تشوق ايده سلب زيد ثوبه كبي دخي
بدل غلطدر اكر مبدل منهك ذكري صريحا غلط اولورسه
رأيت رجلا حمارا كبي بو بدل غلط كلام فصحاده بولنمز بلكه
فصحا بل كلمه سيله ايراد ايدرلر ودخي معرفه مبدل منهدن بدل كل
اولان نكرهٔ محضهنك وصفلنمسي واجب اولور حق سبحانه
وتعالينك * بالناصية ناصية كاذبة * قول شريفي كبي
ودخي مضمردن اسم ظاهر بدل كل اولمز الا اول مضمر
غائبدن اوله ضربته زيدا كبي * بشنجيسي عطف بياندر
بو عطف بيان بر تابعدر كه متبوعني ايضاح ايچون كلور
ومتبوعده دخي بر معنا اوزرينه دلالت ايلمز اقسم بالله ابو حفص
عمر كبي حاصل كلام باب ثانيدن بزو معمولاتدن برم ذكر
ايلديكمزك مجموعي كامل اوتوز اولدي * باب ثالث اعراب
بياننده در * اعراب عاملدن كلن شيدر بو تقديرجه معربك
آخري مختلف اولور بو اعراب ايچون بعضيسي بعضيسنده
داخل درت تقسيمات واردر تقسيم اول بحسب الذات

والحقيقتدر بو اعرابه بزلر يا حركه در يا حرفدر يا حذفدر ديرز
حركه دخی اوچدر ضمه در فتحه در كسره در جاءنی زيد
ورايت زيدا ومررت بزيد كبی حرف دخی درتدر واودر الفدر
يادر جاءنی ابوه ورايت اباه ومررت بابيه كبی دخی نوندر
يضربان كبی حذف دخی اوچدر حركهٔ حذفدر لم ينصر كبی
آخر حذفدر لم يغز ولم يرم كبی نون حذفدر لم يضربا كبی مجموع
بحسب الذات والحقيقه تقسيمات اوندر تقسيم ثانی بحسب
المحلدر اول معربه دخی بزلر محض خالص حركه ايله ياخود
محض حروفله ياخود حركه مع الحذف ايله ياخود حروف
مع الحذف ايله ديرز * اول ايكی حركهٔ ثلثه ايله اولان تام اعرابدر كه
مرفوع اولديغی حالده ضمه ايله در منصوب اولديغی حالده
فتحه ايله در مجرور اولديغی حالده كسره ايله در بو حركات
ثلثه اسم مفرد منصرف دخی جمع مكسر منصرفده اولور
جاءنی رجل ورجال ورايت رجلا ورجالا ومررت برجل وبرجال
كبی يا ناقص الاعرابدر حركتين ايله كه مرفوع اولديغی
حالده ضمه ايله در منصوب ومجرور اولدقلری حالده فتحه ايله
بو معرب غير منصرفده در جاءنی احمد ورايت احمد ومررت
باحمد كبی ياخود مرفوع اولديغی حالده ضمه ايله در ياخود
منصوب ومجرور اولدقلری حالده كسره ايله در بو معرب جمع
مؤنث سالمده در جاءنی مسلمات ورايت مسلمات ومررت
بمسلمات كبی * ايكنجيسی كه اول معرب محض خالص حرفله در
كيروه نجن محض حركه ايله اولان كبی بو دخی يا تام الاعرابدر
حروف ثلثه ايله حالة رفعی واو ايله حالة نصبی الف ايله
حالة جری يا ايله در بو اعراب ثلثه مفرد مكبر اولوب نفس متكلم
ياسنه مضاف اولان اسماء ستهٔ مضافه در ياخود ناقص

الاعرابدر حرفين ايله بونك حالة رفعی واو ايله حالة نصبی
وجری يا ايله در بو حرفين ايله اولان اعراب ناقص جمع مذكر
سالم واولو وعشرون وانك اخواتلرنده در جاءنی مسلمون
واولو مال وعشرون ورايت مسلمين واولی مال وعشرين ومررت
بمسلمين واولی مال وعشرين كبی ياخود حالة رفعی الف ايله حالة
نصبی وجری يا ايله در بو اعراب مثنی واثنان دخی مضمره مضاف
اولان كلا كلته لرنده در جاءنی مسلمان واثنان وكلاهما ورايت مسلمين
واثنين وكليهما ومررت بمسلمين واثنين وكليهما كبی * اوچنجيسی
حركهٔ حذف ايله اولان معرب انجق تام الاعرابدر بو معرب دخی
ايكی قسمدر زيرا حذف اولان يا حركه در ياخود حرفدر * اولكيسی
حركهٔ حذف ايله اولان شول بر فعل مضارعدر كه آخرينه ضمير
متصل اولميوب انجق صحيح اوله اول معتل اولميوب آخری صحيح
اولان فعل مضارعك حالة رفعی ضمه حالة نصبی فتحه حالة
جزمی حذف حركه ايله در يضرب ولن يضرب ولم يضرب كبی
ايكنجيسی كه حرف حذف ايله اولان فعل مضارع مذكوردر كه
اكر آخرنده حرف علة اولور ايسه حالة رفعی ضمه حالة نصبی
فتحه حالة جزمی آخرينی حذف ايله در يغزو ولن يغزو
ولم يغز كبی * دردنجيسی حرفی حذف ايله اولان معرب انجق
ناقص الاعرابدر اول دخی شول بر فعل مضارعدر كه جمع مؤنث
نوننده غيری آخرينه ضمير مرفوع متصل اوله بو صورتده
فعل مضارعك حالة رفعی نون ايله وحالة نصبی وجزمی
حذف ايله در يضربان ولن يضربا ولم يضربا كبی بو تقديرجه
مجموع اعراب بحسب المحل طقوزدر مفرد منصرف ايله مراد
حرف جر ايله تنوين داخل اولاندر زيدا كبی غير منصرف ايله
مراد حرف جر ايله تنوين داخل اولميوب حركه ايله اولان

اسم معربدر بو دخی ایکی نوع اوزرینه‌در * اولکیسی سماعیدر
مثالی احاد وموحد ثناء مثنی ثلث مثلث رباع مربع کبی
بو الفاظ مذکوره‌لر عدل اولدقلری حالده در واخر کبی صفات
اولدیغی حالده وجمع وکتع تبع بصع کبی بولفظلر دخی
جمعک جمعی اولدقلری حالده در وعمر زفر زحل قزح کبی
بو کلملر دخی علم اولدقلری حالده در * ایکنجیسی قیاسیدر قیاسی
هر برعلم که فعله مخصوص وزن اوزرینه اوله ضرب شمر انقطع
اجتمع استخرج کبی یاخود تاء تأنیث قبول ایتمیوب اولنده
حرف زوائد اولان مضارعت حرفی اوله یزید یشکر کبی دخی
هر براسم اعجمی که استعمال اولنده علم اولدیغی حالده عربی‌یه
نقل اولنه حال بوکه بو اعجمی اوچ حرفدن زیاده یاخود اوسط
متحرک اوله قانون ابراهیم شتر کبی یاخود هر برمؤنث که الف
یاخود الف ممدوده ایله اوله حبلی حمراء کبی دخی هر برعلم که
لفظانده تاء تأنیث اوله فاطمه حمزه کبی یاخود تأنیث تقدیری اوله
اول تاء تأنیث تقدیری اوچ حرف اوزرینه زائد اوله زینب کبی یاخود
اوسط متحرک علم مؤنث اوله اسم امرأه اولان قدم کبی واکر اوسط
متحرک ایله مذکر تسمیه قیلنورسه منصرف اولور واکر علم اولان
مؤنث ثلاثی واوسطی ساکن اولورسه صرفی ومنعی جائز اولور
هند کبی دخی هر برعلم که ایکی اسمدن مرکب اولوب احدهما
آخرده عامل اولمیه وثانی دخی صوت اولمیه دخی حرف معناسنی
متضمن اولمیه بعلبک وحضرموت کبی ودخی شول براسم که
انده الف نون مزیدتان اوله علم اولدیغی حالده یاخود تاء داخل
اولمیان وصف اولدیغی حالده عمران سکران ورحمان کبی
ودخی هر برجمع که فعالل وزنی اوزره یا فعالیل وزنی اوزره اوله
مساجد ومصابیح کبی ضرورت شعر ومناسبت ایچون منصرف

اولمسی دخی جائز اولور سلاسلا قواریرا کبی ودخی هر برغیر
منصرف که برشیئه مضاف اولدقده یاخود کندینه لام تعریف
داخل اولدقده منصرف اولور * تقسیم ثالث بحسب النوعدر
اولدخی درتدر رفعدر نصبدر که اسم ایله فعل بیننده مشترکدر
دخی جردر اسمه مخصوصدر جزمدر فعله مخصوصدر رفعک
علامتی درتدر ضمه‌در واودر الفدر نوندر نصبک علامتی
بشدر فتحه‌در کسره‌در الفدر یادر حذف نوندر جرک علامتی
اوچدر کسره‌در فتحه‌در یادر جزمک علامتی اوچدر حذف
الحرکه‌در حذف الاخردر حذف النوندر * تقسیم رابع بحسب
الصفه‌در اولدخی اوچدر لفظیدر که لفظده ظاهر اولور
تقدیریدر دخی محلیدر امر بویله اولدیسه بزکلمه‌نک آخرلرینی
ذکر ایده‌رز که تقدیری ایله محلینک ماعداسی اولان لفظی
معلوم اوله * پس ایمدی تقدیری شول برشیدر که لفظده ظاهر
اولمیوب بلکه آخرینه تقدیر اولنه اعراب حقیقینک غیری اخرنده
مانع اولدیغیچون بو اعراب تقدیری اولمز الا انجق لفظی کبی
معربده اولور وبو تقدیری التی موضعده‌در اولکیسی مفرد
معربدر که آخری الف اوله هرنقدر اجتماع الساکنین ایچون
حذف اولندی ایسه‌ده اکر اول مفرد اسم اولورسه احوال
ثلثه‌سنده اعرابی تقدیریدر العصا وعصا کبی واکر اول مفرد
فعل اولورسه حالة رفعی وحالة نصبی تقدیریدر حالة جزمی
لفظیدر یخشی ولن یخشی ولم یخش کبی * ایکنجیسی شول براسم
مفرددر که تثنیه‌نک غیری متکلم یاسنه مضاف اولنه اکر اول
اسم معرب جمع مذکر سالم اولورسه انجق حالة رفعی تقدیریدر
جاءنی مسلمی کبی اصلی مسلموی‌در واکر اول اسم معرب جمع
مذکر سالمک غیری اولورسه کلبسنک اعرابی تقدیریدر غلامی

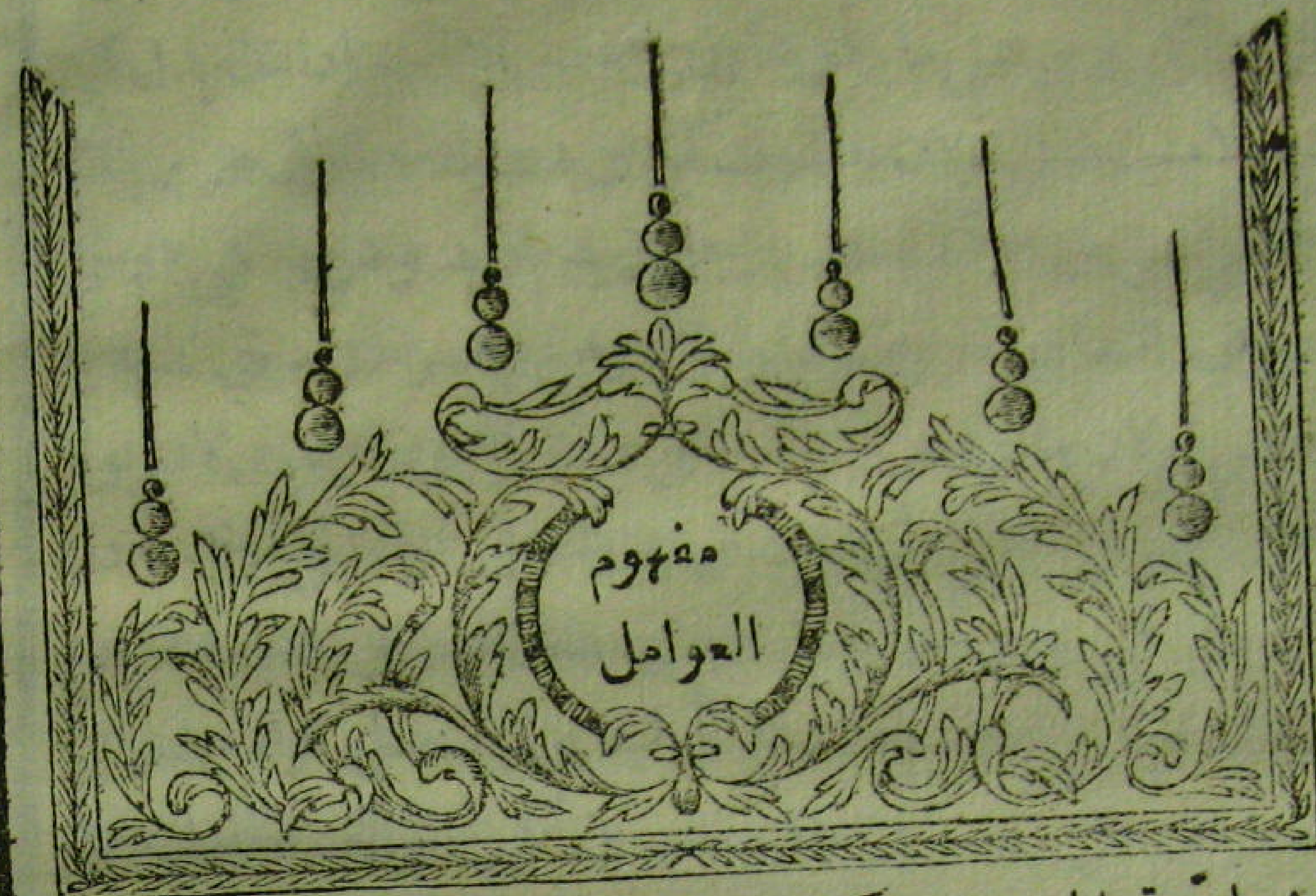
رجالی ومسلماتی کبی *اوچنجیسی شول براسم معربدر که آخری
اعراب محکی اوله اولدخی یاجملهٔ منقوله در علمیته تأبط شرا کبی
یا مجاز یون قولنه کوره مفرددر من زیدا کبی ضربت زیدا دیین
منک قولنده دخی دعنی عن تمرتان کبی الك تمرتان دیین منك
قولنده دخی کذلك هر برعلم مرکب که جزء ثانیسی اصلنده
اعرابدن محلی اولمیان معمول اوله ان زیدا وهل زید ومن زید کبی
عبدالله ومضروب غلامه بومثاللرك خلافنه درزیرا بونلرك
اعرابنك جزء اولی بحسب العوامل لفظیدر جزء ثانیسی
اعراب حکایه ایله مشغولدر یاخود اعراب محکی ایله مبنیدر خمسة
عشر کبی علی الاشهر علم اولدیغی حالده *دردنجیسی شول
براسم یافعل معربدر که آخرینك ماقبلی مکسور اوله هرنقدر
التقاء الساکنین ایچون حذف اولنمش ایسه ده واکر اول معرب
اسم اولورسه حالهٔ رفعی و حالهٔ جری تقدیریدر القاضی
وقاض کبی واکر اول معرب فعل اولورسه انجق حالهٔ رفعی
تقدیریدر اکر آخرینه ضمیر مرفوع لاحق اولمزسه یرمی ترمی نرمی
کبی *بشنجیسی شول برفعلدر که آخری حرف علتدن واو اولوب
ماقبلی مضموم اوله بوصورتده انجق حالهٔ رفعی تقدیریدر
یوقاروده کچن کبی بونك دخی اخرینه ضمیر لاحق اولمزسه
یغزو تغزو اغزو نغزو کبی *التنجیسی اعراب بالحروف اولان
اسم معربدر که اول حرفلر بعدنده ساکنه ملاقی اوله ساکنه
ملاقی اوله دیمك سکره کلان کلمه نك اولنده همزهٔ وصل اوله دیمکدر
اکر اول اعراب بالحروف ایله اولان اسم اسماء ستهٔ مذکوره
اولورسه بونك اعرابنك احوال ثلثه سی تقدیریدر رجاءنی
ابو القاسم ورایت ابا القاسم ومررت بابی القاسم کبی دخی جمع
مذکر سالم اولوب حرف اعرابك ماقبلی مفتوح اولورسه

مصطفون مصطفین کبی بواو ضمه ایله یا کسره ایله حرکه لنور
بوصورتده بونك اعرابی احوال ثلثه سنده لفظیدر رجاءنی مصطفو
القوم ورایت مصطفو القوم ومررت بمصطفو القوم کبی واکر ما
قبلنده که حرف اعراب مفتوح اولمزسه حذف اولنورلر بوصورتده
بونك اعرابی احوال ثلثه سنده تقدیریدر جاءنی ضاربو القوم ورایت
ضاربی القوم ومررت بضاربی القوم کبی واکر بو اسم تثنیه
اولورسه حالهٔ رفعی تقدیریدر حالهٔ نصبی وحالهٔ جری یاء ساکنه
کسر ایله حرکه لنوب بونلرك اعرابی لفظی اولور جاءنا غلاما ابنك
ورایت غلامی ابنك ومررت بغلامی ابنك کبی *یدنجیسی شول
اعرابی بالحرکه ایله اولان اسم معربکه انك اسکانی موقوف علیه اوله
اکر موقوف علیهك تنوین تمکنی غیر منون اولورسه یاخود آخرنده
تاء تأنیث اولورسه بوصورتده بونك احوال ثلثه سنك اعرابی
تقدیریدر احمد وضاربات وضاربة کبی واکر اول اسم مذکور تأنیثك
غیری منون اولورسه حالهٔ رفعی و حالهٔ جری تقدیریدر
حالهٔ نصبی متجاوز اولدیغی حالده زید کبی *اما اعراب محلی
ایکی موضعده در اولکیسی شول براسم معربدر که آخری اعراب
محلینك غیریله مشغل اوله مررت بزید کبی زیرا زیدك اعراب
محلیسنده مفعولیت اوزره نصب ایله حکم اولنور وکذا
العجبنی ضرب زید ومر بزید کبی زیرا زیدك اعرابدن محلی فاعلیت
اوزره مرفوعدر مثال اولده نائبیت اوزره مرفوعدر مثال ثانیده
*اول ایکی موضعك ایکنجیسی مبنیدر اول مبنی شول برکلمه در که
حرکه سی وآخرینك سکونی عامل سببیله اولمیه معرب بونك
خلافنه در معرب شول برکلمه درکه حرکه سی وآخرینك سکونی
عامل سببیله در مبنی ایکی نوع اوزرینه در مبنی اصل ومبنی
عارضدر *اولکیسی یعنی مبنی اصل در تدر حرفدر ماضیدر

امر بغیر اللامدر نصریون عندنده دخی جمله‌در * ایكنجیسی
یعنی مبنی عارض ماقبلی كبی ایكی نوع اوزرینه‌در لازمدر
وغیر لازمدر پس امدی لازم اصلا بنادن منفك اولمیه اول مبنی
لازمده مضمراتدر دخی اسماء اشاراتدر دخی موصولاتدر ای
وایه‌نك غیری تحقیق بونلر معربلردر دخی اسماء افعالدر كه
بونك ذكری سبقت ایلدی ودخی شول اسم كه مصدر اولدیغی
حالده فعال وزنی اوزرینه اوله فجار كبی یاخود صفت اوله
یافساك كبی یاخود اهل حجازك عندنده مؤنث ایچون علم
اوله حذام كبی دخی اصواتدر صوت شول بر لفظدر كه انكله
صوت حكایه اولنه غاق كبی یاخود اول لفظ ایله بهائم صوتی
حكایه اولنه نخ كبی دخی بعض المركباتدر مركبات هر بر كلمتین كه
حدهما آخره عامل اولمیوب ایكیسی اسم واحد اوله اكر ایكنجیسی
صوت اولورسه جزء اولی فتحه ایله جزء ثانیسی كسره ایله مبنی
قیلنورلر سیبویه كبی واكر ایكنجیسی صوت اولمزسه جزء اولی
فتح اوزرینه مبنی قیلنور اكر اخری حرف صحیح اولورسه بعلبك
وحضرموت كبی ودخی سكون اوزرینه مبنی قیلنور اكر اخری
حرف علت اولورسه معدی كرب كبی حال بو كه ثانینك اعرابی
غیر منصرفدر لغة فصیحه اوزره واكر اول ایكی كلمه اسم واحد
قیلنمیوب لكن ثانی حرف عاطفه‌یی یاخود حرف جری تضمن
ایدرسه بو صورتده اولی دخی لفظ اثنین اولمزسه اول كلمه‌لر فتح
اوزرینه مبنی قیلنورلر اكر آخرلری حرف صحیح اولورسه
سكون اوزرینه مبنی قیلنورلر اكر آخرلری حرف علت اولورسه
احد عشر واحدی عشرة وثلاثة عشر وثلاث عشرة وحادی
عشر وحادیة عشرة نهایت تسع عشره كبی دخی فلان
جاری بیت بیت وبین بین كبی واكر اولی لفظ اثنین اولورسه ثانی

مبنی قیلنور وجزء اولنك نونی حذف اولنوب اعراب اولنور
جاءنی اثنا عشر رجلا ورأیت اثنی عشر رجلا ومررت باثنی
عشر رجلا كبی * بعض الكنایات كنایاتك بعضیسی دخی
مبنیاتدن عد اولندی اول بعض كنایه كم‌در عدددن استفهام
ایچون اولور بو تقدیرجه مابعدی تمییزیت اوزره منصوبدر
كم رجلا كبی دخی تكثیر معناسنه اولان خبر ایچون اولور
بو صورتده مابعدینه مضاف اولور كم رجل كبی دخی بعض كنایه
عدد ایچون اولان كذادر بونك مابعدی تمییزیت اوزره
منصوبدر عندی كذا درهما كبی دخی بعض كنایه حدیث
ایچون اولان كیت وذیت‌در دخی بعض كنایه ای وایه‌نك غیری
استفهام معناسنی وان معناسنی متضمن اولان كلماتدر دخی بعض
كنایه ظروفك بعضیسیدر امس وقط وعوض ومذ ومنذ واذا
واذ ولما ومتی وانی وایان وكیف وحیث ولدی ولدن كبی دخی
اسمیه اولوب مثل معناسنه اولان كاف وفوق معناسنه اولان علی
وجانب معناسنه اولان عن كبی * دخی اول مبنی غیر لازمدر
یعنی مبنی عارض غیر لازم شول بر اسمدر كه اضافتدن منقطع اوله
یعنی مضاف الیه منوی اولدیغی حالده حذف اولنه قبل بعد
تحت قدام خلف وراء ولا غیر ولیس غیر وحسب والآن
كبی * دخی مبنی عارض غیر لازم منادای مفرد معرفه‌در زیرا
اول منادی علی ما یرفع به اوزرینه مبنی قیلنور اكر آخرینه الف
استغاثه یاخود ندبه لاحق اولمزسه واولنه دخی لام استغاثه
داخل اولمیه یا زید یا مسلمان یا مسلمون كبی واكر منادی مضاف
یا مضافه مشابه یاخود نكره اولورسه فعل مقدر ایله منصوب
قیلنور یا عبد الله ویا خیرا من زید ویا رجلا كبی واكر آخرینه الف
مذكور لاحق اولورسه فتح اوزرینه مبنی قیلنور یا زیداه كبی

واكر اولنه لام مذكور متصل اولورسه جرى واجب اولور
يالزيد كبى دخى على ما يرفع به اوزرينه مبنى اولان منادادن بدل كبى
دخى لامدن خالى اولان معطوف كبى بو بدل ايله معطوفك هر برينك
حكمى منادى حكمنده در يارجل زيد يازيد وعمرو كبى * دخى
حروف الندادر حروف نداء يا وايا وهيا وهمزه در دخى ندبه يه
مختص اولان وادر دخى مبنياتدن نفى جنس ايچون اولوجى لادر بو لا
تكرر ايتميوب اسمى مفرد ونكره يه متصل اولديغى وقتده در
لارجل كبى دخى مبنياتدن فعل مضارعدر بو مضارعه جمع
مؤنث نونى يا مخففه يا مشدده تأكيد نونى متصل اوله يضربن
تضربن هل يضربن هل تضربن كبى شو الفاظلرك مبنى
اولمسى واجب اولور * اما جائز اولان جمليه مضاف اولان ظرفدر
دخى اذدر زيرا ظروف مذكوره نك فتح اوزرينه مبنى اولمسى
جائز اولور حق سبحانه تعالينك * هذا يوم ينفع الصادقين
صدقهم * قول شريفى كبى دخى حينئذ و يومئذ مثاللى اينه ظروف
مذكوره دندر كذلك ما ايله مستعمل اولان مثل و غير مع ما
دخى ان مخففه وان مشدده كبى دخى ظروف مذكوره دندر
لاء مكرره نك اسمى نكره يه متصل اولوب مفرد اوله (لاحول
ولاقوة الابالله) كبى زيرا بونك اسملرى فتح اوزينه مبنى اولمسى جائز
دخى مرفوع اولمسى جائز دخى اولى مفتوح ثانينك نصبى
ورفعى ايله دخى اولى مرفوع ثانينك فتحى ايله شو مثال مذكوره ده
بش وجهله دخى جائز اولورينه ظروف مذكوره دندر لانك
مبنى مفرد اولان اسمنه متصل صفتى زيرا بو صفتك فتح اوزرينه
بناسى جائز اولور لارجل ظريف كبى رفعى ايله ونصبى ايله
اعرابى دخى جائز اولور لارجل ظريف
وظريفا كبى

رضی الله تعالی عنا و عنکم * اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی سید
محمد وعلی آله و صحبه اجمعین

بسمله شریفی و حمدله و صلوله بعد الاداء * معلوم اوله که اعربی بیلمک هر برطالب یوزشیٔ بیلمه دن خالی اولمز اول یوزشیئك * التمشنه عامل * اوتوزینه معمول * واوتونه عمل واعراب تسمیه قیلنور * امر بویله اولدیسه اول اوچ شیٔ حق جل و علا حضرتلرینك اذن شریفنه ملابس اولوجی اولدیغم حالده اختصار وجه اوزرینه سکا اوچ بابده بیان ایدرم * باب اول عامل بیاننده در * باب ثانی معمول بیاننده در * باب ثالث اعراب بیاننده در * عامل بیاننده اولان باب اول ایکی ضرب اوزرینه در لفظیدر معنویدر * لفظی دخی ایکی قسم اوزرینه در سماعیدر قیاسیدر * امدی لفظی قرق طقوزدر انواعی بشدر نوع اول برآلای حرفلردر که انجق اسم واحدی جر ایدرلر

اول حرفلره حروف جر و حروف اضافت تسمیه قیلنور * اول حرفلرده یکرمیدر * اولکیسی بادر آمنت بالله وبه لا بعث ترکیبنده واقع اولان با کبی * ایکنجیسی من در تبت من کل ذنب ترکیبنده واقع اولان من کبی * اوچنجیسی الی در تبت الی الله ترکیبنده واقع اولان الی کبی * دردنجیسی عن در کففت عن الحرام ترکیبنده واقع اولان عن کبی * بشنجیسی علی در یجب التوبة علی کل مذنب ترکیبنده واقع اولان علی کبی * التنجیسی لام در انا عبد لله تعالی ترکیبنده واقع اولان لام کبی * یدنجیسی فی در المطیع فی الجنة ترکیبنده واقع اولان فی کبی * سکزنجیسی کاف در صفات نقصانیه دن منزه اولان حق تعالی حضرتلرینك * لیس کمثله شیٔ * قول شریفی کبی * طقوزنجیسی حتی در اعبد الله تعالی حتی الموت ترکیبنده واقع اولان حتی کبی * اوننجیسی رب در رب تال یلعنه القرآن ترکیبنده واقع اولان رب کبی * اون برنجیسی واو قسمدر والله لا افعلن الکبائر ترکیبنده واقع اولان واو قسم کبی * اون ایکنجیسی تاء قسمدر تالله لافعلن الفرائض ترکیبنده واقع اولان تاء قسم کبی * اون اوچنجیسی حاشادر هلك الناس حاشا العالم ترکیبنده واقع اولان حاشا کبی * اون دردنجیسی مذدر تبت من کل ذنب فعلته مذ یوم البلوغ ترکیبنده واقع اولان مذ کبی * اون بشنجیسی منذدر یجب الصلوة منذ یوم البلوغ ترکیبنده واقع اولان منذ کبی * اون التنجیسی خلادر هلك العالمون خلا العامل بعلمه ترکیبنده واقع اولان خلا کبی * اون یدنجیسی عدادر هلك العاملون عدا المخلص ترکیبنده واقع اولان عدا کبی * اون سکزنجیسی لولادر لولاك یا رحمة الله لهلك الناس ترکیبنده واقع اولان لولا کبی * اون طقوزنجیسی کیدر کیه عصیت ترکیبنده واقع اولان

كيمه كبى * يكرمنجيسى لعة عقيل او زره لعل درلعل الله تعالى
يغفر ذنبى تركيبنده واقع اولان لعل كبى * نوع ثانى برآلاى
حرفلردر كه اسمنى نصب ايدوب خبرينى رفع ايدرلر اول حرفلرده
سكزدر * اولكيسى ان در ان الله تعالى عالم كل شئ تركيبنده
واقع اولان ان كبى * ايكنجيسى ان در اعتقد ان الله تعالى قادر
على كل شئ تركيبنده واقع اولان ان كبى * اوچنجيسى كان در
كان الحرام نار تركيبنده واقع اولان كان كبى * دردنجيسى
لكن در مافاز الجاهل لكن العالم فائز تركيبنده واقع اولان لكن كبى
* بشنجيسى ليت در ليت العلم مرزوق لكل احد تركيبنده واقع
واقع اولان ليت كبى * التنجيسى لعل در لعل الله تعالى غافر ذنبى
تركيبنده واقع اولان لعل كبى شو التى يه حروف مشبهه بالفعل
تسميه قيلنور * يدنجيسى استثناى منقطعده اولوجى الادر
المعصية مبعدة عن الجنة الا الطاعة مقربة منها تركيبنده واقع
اولان الا كبى * سكزنجيسى نفى جنس ايچون اولوجى لادر
لا فاعل شر فائز تركيبنده واقع اولان لا كبى * نوع ثالث ايكى
حرفدر كه اسمنى رفع ايدوب خبرينى نصب ايدرلر اول ايكى
حرف ليس يه مشابه اولان ما و لادر ما الله تعالى متمكنا بمكان
ولا شئ مشابها لله تعالى تركيبلرنده واقع اولان ما و لا كبى
* نوع رابع برآلاى حرفلردر كه فعل مضارعى نصب ايدرلر
اول حرفلرده دردر * اولكيسى ان در احب ان اطيع الله تركيبنده
واقع اولان ان كبى * ايكنجيسى لن در لن يغفر الله تعالى للكافرين
تركيبنده واقع اولان لن كبى * اوچنجيسى كى در احب طول العمر
كى احصل العلم تركيبنده واقع اولان كى كبى * دردنجيسى اذن در
سنك اذن تدخل الجنة قولك مثللى اطيع الله تعالى ايله سؤال
اتدن منك جوابنده * نوع خامس برآلاى حرفلردر كه

فعل مضارعى جزم ايدرلر اول حرفلرده اون بشدر * اولكيسى
لم در حق تعالينك * لم يلد ولم يولد * قول شريفنده واقع اولان
لم كبى * ايكنجيسى لما در لما ينفع عمرى تركيبنده واقع اولان لما كبى
* اوچنجيسى لام امر در ليعمل عملا صالحا تركيبنده واقع اولان
ليعملك لامى كبى * دردنجيسى لاء ناهيه در لا تذنب تركيبنده واقع
اولان لا كبى شو دردت حرف يالكز فعل واحدى جزم ايدرلر
* بشنجيسى ان در ان تتب يغفر ذنوبك تركيبنده واقع اولان ان كبى
* التنجيسى مهما در مهما تفعل تسئل عنه تركيبنده واقع اولان
مهما كبى * يدنجيسى ما در ما تفعل من خير تجده عند الله تعالى
تركيبنده واقع اولان ما كبى * سكزنجيسى من در من يعمل عملا
صالحا يكن ناجيا تركيبنده واقع اولان من كبى * طقوزنجيسى
اين در اين تكن يدرك الموت تركيبنده واقع اولا اين كبى * اوننجيسى
متى در متى تحسد تهلك تركيبنده واقع اولان متى كبى * اون برنجيسى
انى در انى تذنب يعلمك الله تعالى تركيبنده واقع اولان انى كبى
* اون ايكنجيسى اى در اى عالم يتكبر يبغضه الله تعالى تركيبنده
واقع اولان اى كبى * اون اوچنجيسى حيثما در حيثما تفعل يكتب
فعلك تركيبنده واقع اولان حيثما كبى * اون دردنجيسى اذما در
اذما تتب تقبل توبتك تركيبنده واقع اولان اذما كبى * اون بشنجيسى
اذاما در اذاما تعمل بعلمك تكن خير الناس تركيبنده واقع اولان
اذاما كبى شو اون بر حرف ايكى فعلى جزم ايدرلر او حرفلره شرط
و جزا تسميه قيلنور * عامل لفظى قياسى طقوزدر اولكيسى
مطلق فعلدر هر بر فعل رفع ايدر دخى نصب ايدر خلق الله تعالى
كل شئ و نزل القرآن نزولا مثللى * و هر بر فعل مرفوعندن
خالى اولمز اكر فعل مرفوعيله كلام بوتندن تمام اولورسه اكا فعل تام
تسميه قيلنور علم الله تعالى مثللى و اكر مرفوعيله تمام اولميوب

خبر منصوبه محتاج اولورسه اکا فعل ناقص تسمیه قیلنور
کان الله تعالی علیما حکیما مثللی وصار العاصی مستحقا للعذاب
ومازال المذنب بعیدا من الله تعالی وتقبل التوبة مادام الروح
داخلا فی البدن ولیس الله تعالی جسما مثاللرنده واقع اولان
فعل ناقصلر کبی * ایکنجیسی اسم فاعلدر اسم فاعل فعل
معلومک عملنی عمل ایدر کل حسود محرق حسده عمله ترکیبنده
واقع اولان محرق کبی *اوچنجیسی اسم مفعولدر اسم مفعولده
فعل مجهولک عملنی عمل ایدر کل تائب مقبول توبته ترکیبنده
واقع اولان مقبول کبی *دردنجیسی صفة مشبهه در صفة مشبهه
کیروده بجن کبی فعلک عملنی عمل ایدر العبادة حسن ثوابها
والمعصیة قبیح عذابها ترکیبلرنده واقع اولان حسن وقبیح کلمه لری
کبی *بشنجیسی اسم تفضیلدر اسم تفضیل فعلنک عملنی عمل ایدر
مامن رجل احسن فی الحلم منه فی العالم ترکیبنده واقع اولان
احسن کلمه سی کبی *التنجیسی مصدردر مصدر دخی فعلنک
عملنی عمل ایدر یحب الله تعالی اعطاءه عبده فقیرا درهما ترکیبنده
واقع اولان اعطاء کبی *یدنجیسی اسم مضافدر اسم مضاف جر
عملنی عمل ایدر عبادة الله تعالی خیر ترکیبنده واقع اولان عبادة کبی
* سکزنجیسی اسم مبهم تامدر اسم مبهم تام نصب عملنی عمل ایدر
التراییح عشرون رکعة ترکیبنده واقع اولان عشرون کبی
طقوزنجیسی معنای فعلدر معنای فعل هر بر لفظ که اول لفظده فعل
معناسی فهم اوله هیهات المذنب من الله تعالی وترك ذنبا ومافی الدنیا
راحة وینبغی للعالم ان یکون محمدیا خلقه ترکیبلرنده واقع اولان
اسم فعللر کبی * عامل معنوی ایکیدر اولکیسی رافع المبتدا
والخبردر محمد رسول الله مثللی *ایکنجیسی رافع فعل مضارعدر
یرحم الله التائب ترکیبنده واقع اولان یرحم کبی * باب ثانی

معمول بیاننده در * اول دخی ایکی ضرب اوزرینه در معمول
بالاصاله ومعمول بالتبعیه در معمول بالاصاله دیمك تابع اولان
کلمه نك اعرابی متبوعنك اعرابنك عینی اوله دیمکدر *ضرب
اول درت نوعدر مرفوع ومنصوب ومجروردر اسمه مخصوص
ومجزومدر فعله مخصوص * اما مرفوع طقوزدر * اولکیسی
فاعلدر رحم الله تعالی التائب ترکیبنده واقع اولان اسم جلال کبی
* ایکنجیسی نائب فاعلدر رحم التائب ترکیبنده واقع اولان
التائب کبی *اوچنجیسی مبتدادر * دردنجیسی خبردر محمد
خاتم الانبیاء ترکیبنده واقع اولان اسم نبی وخاتم کبی * بشنجیسی
اسم باب کان دخی اخواتیدر کان الله علیما حکیما کبی * التنجیسی
خبر باب ان در ان البعث حق کبی *یدنجیسی خبر لا لنفی الجنس در
لاعمل مراء مقبول ترکیبنده واقع اولان مقبول کبی *سکزنجیسی
لیس یه مشابه اولان ما ولانك اسمیدر ما التکبر لایق للعالم ولا احد
حلالا کبی * طقوزنجیسی نواصبدن جوازمدن خالی اولان
فعل مضارعدر یحب الله تعالی التواضع مثاللی * اما منصوب
اون اوجدر * اولکیسی مفعول مطلقدر تبت توبة نصوحا
ترکیبنده واقع اولان توبة کبی * ایکنجیسی مفعول به در اعبد الله
تعالی ترکیبنده واقع اولان اسم جلال کبی * اوچنجیسی
مفعول فیه در صم شهر رمضان ترکیبنده واقع اولان شهر کبی
* دردنجیسی مفعول له در اعمل طلبا لمرضاة الله ترکیبنده واقع
اولان طلبا کبی * بشنجیسی مفعول معه در یفنی المال وتبقی
وعملك ترکیبنده واقع اولان وعملك کبی * التنجیسی حالدر
اعبد الله تعالی خائفا راجیا ترکیبنده واقع اولان خائفا کبی
*یدنجیسی تمییزدر طاب العالم عبادة ترکیبنده واقع اولان
عبادة کبی * سکزنجیسی مستثنادر یدخل الجنة الناس الا

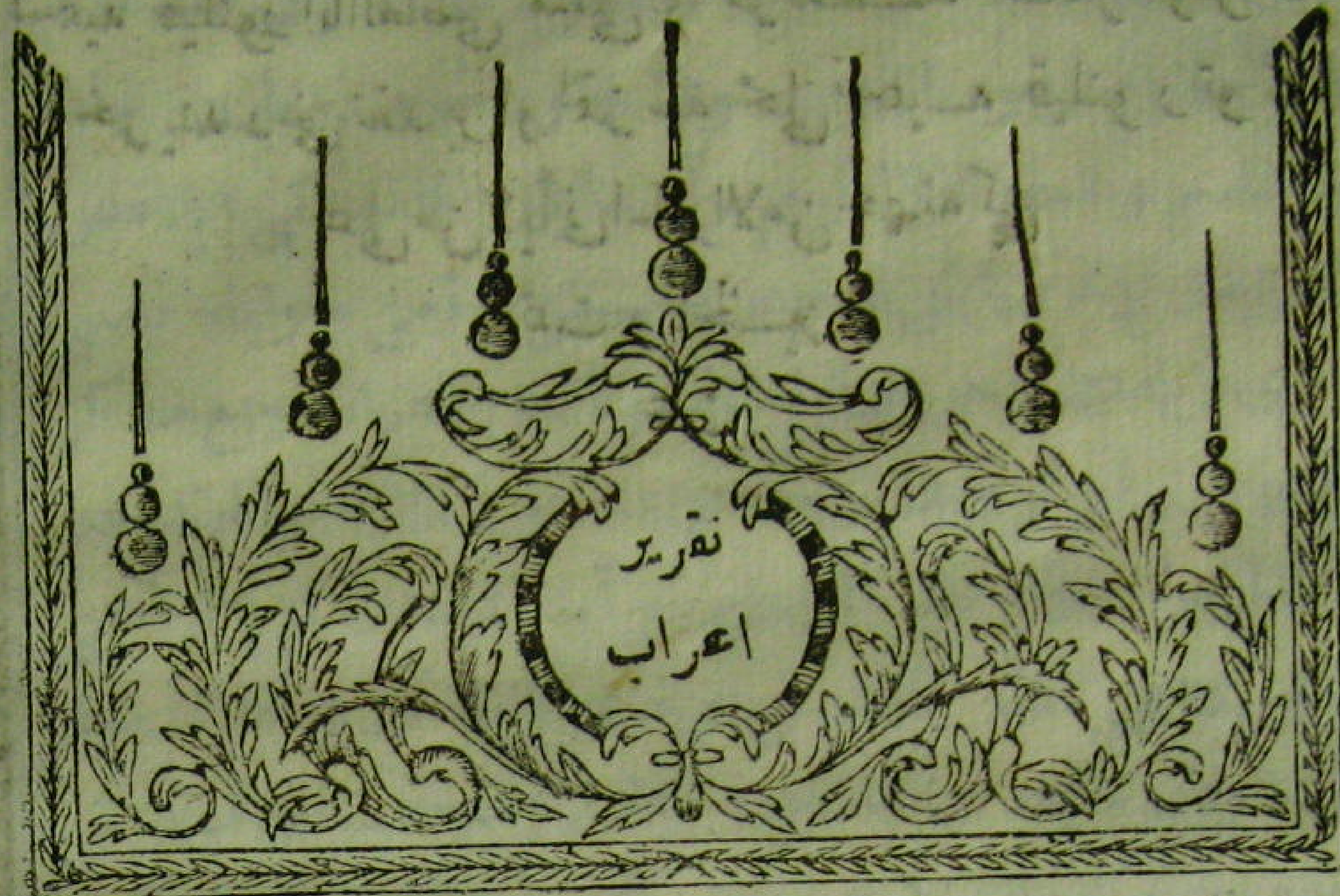
الکافر ترکیبنده واقع اولان کافر کبی * طقوزنجیسی خبر باب
کان در کان الملائکة عباد الله تعالی ترکیبنده واقع اولان
عباد الله کبی * اونجیسی اسم باب ان در ان السؤال حق
ترکیبنده واقع اولان سؤال کبی * اون برنجیسی اسم لا لنفی
الجنس در لا طاعة مغتاب مقبولة ترکیبنده واقع اولان
طاعت کبی * اون ایکنجیسی خبر ما ولا المشبهتین بلیس در
ما الغیبة حلالا ولا نمیمة جائزة ترکیبلرنده واقع اولان غیبة
ونمیمة کبی * اون اوجنجیسی حروف نواصبدن بر حرف داخل
اولان فعل مضارعدر احب ان یغفر ذنوبی ترکیبنده واقع
اولان ان یغفر کبی * اما مجرور ایکیدر اولکیسی حرف جر ایله در
اعمل باخلاص ترکیبنده واقع اولان اخلاص کبی * ایکنجیسی
اضافتله در ذنب العبد یسود قلبه ترکیبنده واقع اولان عبد کبی
* اما مجزوم بردر اول دخی شول بر فعل مضارعدر که اکا جوازمدن
بر حرف داخل اوله ان تخلص یقبل عملك ترکیبی کبی * ضرب ثانی
یعنی معمول بالتبعیه بشدر اولکیسی صفتدر اعبد الله العظیم
ترکیبنده واقع اولان عظیم کبی * ایکنجیسی حروف عشره نك
بریله عاطفه در اطیعوا الله والرسول ترکیبنده واقع اولان
والرسول کبی دخی فادر یجب تکبیرة الافتتاح فالقیام کبی دخی ثم در
یجب العلم ثم العمل کبی دخی حتی در مات الناس حتی الانبیاء
کبی دخی اودر صل الضحی اربعا او ثمانیا کبی دخی اما در اعمل
اما واجبا واما مستحبا کبی دخی ام در ارضاء الله تعالی تطلب
ام سخطه کبی دخی لادر اعمل صالحا لا سیئا کبی دخی بل در
اطلب حلالا بل طیبا کبی دخی لکن در لا تعمل ریاء لکن اخلاص کبی
* اوچنجیسی تأکیددر اطلب الاخلاص الاخلاص واترك
الذنوب کلها ترکیبلرنده واقع اولانلر کبی * دردنجیسی بدلدر

اعبد

اعبد ربك اله العالمین دخی ابغض الناس من عصی الله تعالی عنه
دخی احفظ الله تعالی حقه ترکیبلرنده واقع اولانلر کبی
* بشنجیسی عطف بیاندر آمنا بنبینا محمد صلی الله علیه
وسلم عبارهسنده واقع اولان اسم نبی علیه السلام کبی * باب ثالث
اعراب بیاننده در * اعرابده یا حرکه در یا حرفدر یا حذفدر
حرکه دخی اوچدر ضمه در فتحه در کسره در حرفده دردر
واودر یادر الفدر نوندر حذف دخی اوچدر فعله مخصوصدر
حرکهٔ حذف آخر حذف نون حذفدر جملهٔ اعراب اوندر
شو اون اعرابك اعطا اولندیغی معربك انواعنه قیاس ایله طقوزدر
زیرا اعراب یا محض حرکه ایله در یا محض حرفله در که بونلر اسمه
مختصدرلر یاخود حرکه مع الحذف ایله در یا حروف مع الحذف
ایله در بونلر دخی فعل مختصدرلر * اولکیسی یا تام الاعرابدر او دخی
حالة رفعی ضمه ایله حالة نصبی فتحه ایله حالة جری کسره
ایله در بو محض حرکه ایله اولان اعراب مفرد منصرف ایله
جمع مکسر منصرفده در جاءنا رسول علیه السلام وصدقنا
الرسول علیه السلام وآمنا بالرسول علیه السلام کبی دخی نزل من
السماء کتب وصدقنا الکتب وآمنا بالکتب کبی یا ناقص
الاعرابدر او دخی ایکی قسم اوزرینه در بر قسمی رفعی ضمه ایله
نصبی وجری فتحه ایله در بو دخی غیر منصرفده در جاءنا احمد
ورأیت احمد ومررت باحمد کبی * ایکنجی قسمی رفعی ضمه
ایله نصبی وجری کسره ایله در بو حرکه ایله اولان ناقص اعراب
جمع مؤنث سالمده در جاءنا معجزات وصدقنا معجزات وآمنا بمعجزات
کبی * ایکنجیسی یعنی حروف محضه ایله اولان یا تام الاعرابدر او دخی
حالة رفعی واو ایله حالة نصبی الف ایله حالة جری یا ایله در
بو اعراب ایله معرب اولان اسماء ستهٔ معتلهٔ مضافه در نفس متکلم

یاسنك غیر یسنه مفرد مکبر اولدیغی حالده اول اسماء ستهٔ
معتلهٔ مضافه ابوه اخوه حموها هنوه فوه ذومال در جاءنا
ابو القاسم وصدقنا ابا القاسم وآمنا بابی القاسم کبی *یا ناقص
الاعرابدر اولدخی ایکی قسمدر برقسمی رفعی واوایله نصبی
وجری یا ایله در بو حروف ایله اولان ناقص اعراب جمع مذکر
سالمده در واولو وعشرون وعشرونك اخواتلرنده در
جاءنا المرسلون وصدقنا المرسلین وآمنا بالمرسلین کبی *ایکنجی
قسمی رفعی الف ایله نصبی وجری یا ایله در بو اعراب ایله
معرب اولان تثنیه دخی اثنان دخی کلادر ضمیره مضاف اولدیغی
حالده جاءنا الاثنان کلاهما یعنی کتاب وسنت دیمکدر واتبعنا
الاثنین کلیهما وعملنا بالاثنین کلیهما کبی * اوچنجیسی ناقص
اولمیوب انجق تام الاعرابدر اولدخی ایکی قسمدر برقسمی حالهٔ
رفعی ضمه ایله حالهٔ نصبی فتحه ایله حالهٔ جزمی حرکهٔ حذفله در
اول دخی شول برفعل مضارعدر که آخرینه ضمیر متصل اولمیوب
حرف صحیح اوله نحب ان نشفع ولم نحرم کبی *ایکنجی قسمی
رفعی ضمه ایله نصبی وجزمی آخرینی حذفله در بو دخی شول
برفعل مضارعدر که آخرینه ضمیر متصل اولمیوب حرف علت
اوله ندعو الله تعالی ان یعفونا ولم یرمنا فی النار کبی * دردنجیسی
تام اولمیوب انجق ناقص اعراب اوله اولدخی شول برفعل
مضارعدر که آخرینه نونك غیری ضمیر متصل اوله بو اعراب ایله
معرب اولانك حالهٔ رفعی نون ایله حالهٔ نصبی وجزمی حذف ایله در
الاولیاء والعلماء یشفعان یوم القیمة فنرجو ان یشفعا لنا
ولم یعرضا عنا کبی *بوندنصکره اعراب لفظده ظاهر اولورسه
لفظی تسمیه قیلنور نته کیم ذکر اولنان مثاللر کبی واکر
لفظده ظاهر اولمزسه بلکه آخرینه تقدیر اولنورسه تقدیری

تسمیه قیلنور انا العاصی مثللی واکر لفظده ظاهر اولمزسه
وآخرینه دخی تقدیر اولنمزسه محلی تسمیه قیلنور توکلنا
علی من لا یأتی الخیر الا من جهته کبی
تمت وبالخیر
عمت

رضى الله تعالى عنا وعنكم * اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على محمد وآله اجمعين

رضى فعل ماضي من باب علم مبنى الاصل فتح اوزرينه اعرابدن حظى يوق *الله لفظا مرفوع فاعليدر رضى نك رضى مع فاعله جمله سى جملهٔ فعليه جملهٔ فعليه نك اعرابدن حظى يوق جمله سى استينافيه *تعالى فعل ماضى تقديرا فتح اوزرينه مبنى اعرابدن حظى يوق فاعلى ضمير تحتنده مستتر هو راجعدر لفظهٔ جلاله هو ضمير مستتر مرفوع متصل مبنى عارض لازم لفظا فتح اوزرينه مبنى عندالبصريين ضم اوزرينه مبنى عند الكوفيين محلا مرفوع فاعليدر تعالى نك تعالى مع فاعله جمله سى جملهٔ فعليه جملهٔ فعليه نك اعرابدن حظى يوق جمله سى اعتراضيه ياخود اعرابدن محلا منصوب حال دائمه سيدر لفظهٔ جلالك ياخود اعرابدن محلا مرفوع صفتيدر لفظهٔ جلالك

* عنا ده عن حرف جر مبنى الاصل سكون اوزرينه مبنى اعرابدن حظى يوق متعلق متعلق رضى نا ضمير بارز مجرور متصل مبنى عارض لازم لفظا سكون اوزرينه مبنى اعرابدن محل قريبى مجرور عن ايله محل بعيدى منصوب مفعول به غير صريحيدر رضى نك *وعنكم ده واو حرف عطف مبنى الاصل فتح اوزرينه مبنى اعرابدن حظى يوق عنكم ده عن حرف جر زائده سكون اوزرينه مبنى اعرابدن حظى يوق كم ضمير بارز مجرور متصل مبنى عارض لازم لفظا سكون اوزرينه مبنى اعرابدن محلا مجرور معطوفدر نا ضميرينك اعرابدن محل قريبى اوزره ياخود اعرابدن محل قريبى مجرور عن ايله و محل بعيدى منصوب معطوفدر نا ضميرينك اعراب محل بعيدى اوزره *اعوذ فعل مضارع نفس متكلم وحده لفظا عامل معنوى ايله مرفوع فاعلى ضمير تحتنده مستتر انا عبارتدر متكلمدن انا ضمير مستتر مرفوع متصل مبنى عارض لازم لفظا فتح اوزرينه مبنى عند البصريين سكون اوزرينه مبنى عند الكوفيين اعرابدن محلا مرفوع فاعليدر اعوذنك اعوذ مع فاعله جمله سى جملهٔ فعليه جملهٔ فعليه نك اعرابدن حظى يوق جمله سى استينافيه *بالله ده باء حرف جر مبنى الاصل كسر اوزرينه مبنى اعرابدن حظى يوق ومتعلق متعلقى اعوذ بالله لفظا مجرور با ايله مجرور اعرابدن تقديرا يا محلا منصوب مفعول به غير صريحيدر اعوذنك *من الشيطان ده من حرف جر مبنى الاصل سكون اوزرينه مبنى اعرابدن حظى يوق الشيطان ده الف اللام حرف تعريف على المذهب سكون اوزرينه مبنى اعرابدن حظى يوق شيطان لفظا مجرور من ايله مجرور اعرابدن محلا منصوب مفعول به غير صريحيدر اعوذنك *الرجيم بمعنى مفعول ياخود بمعنى فاعل

وعلى كلا التقديرين لفظا مجرور صفه ذامه سيدر شيطانك
ياخود لفظا عامل معنوى ايله مرفوع خبريدر مبتداى محذوفك
تقدير كلام هو الرجيم ديمكدر ياخود لفظا منصوب مفعول به
صريحيدر مقدر اعنى نك تقدير كلام اعنى الرجيم ديمكدر
ولكل جمله سى جملهٔ فعليه ياخود اسميه لامحل لها من الاعراب
جمله سى استينافيه * بسم الله ده با حرف جر كسر اوزرينه مبنى
اعرابدن حظى يوق متعلق مقدر فعل محذوفك
اسم لفظا مجرور با ايله مجرور اعرابدن محلا منصوب مفعول به
غير صريحيدر مقدر فعل محذوفك تقدير كلام اصنف ياخود
ابتدئ باستعانة اسم الله تعالى ديمكدر اصنف ياخود ابتدئ
فعل مضارع نفس متكلم وحده لفظا عامل معنوى ايله مرفوع
فاعلى ضمير تحتنده مستتر انا عبارتدر متكلمدن انا ضمير مستتر
مرفوع متصل مبنى عارض لازم لفظا فتح اوزرينه مبنى عند
البصريين سكون اوزرينه مبنى عند الكوفيين اعرابدن محلا
مرفوع فاعليدر اصنف نك اصنف مع فاعله جمله سى جملهٔ
فعليه جملهٔ فعليه نك اعرابدن حظى يوق جمله سى ابتدائيه
ياخود باسم جار مع المجرور ظرف مستقر متعلق محذوفه سندن
منتقل اولان فاعلى ضمير تحتنده مستتر هو راجعدر مبتداء محذوفه
هو ضمير مستتر مرفوع متصل مبنى عارض لازم لفظا فتح اوزرينه
مبنى عند البصريين ضم اوزرينه مبنى عند الكوفيين اعرابدن
محلا عامل معنوى ايله مرفوع خبريدر مؤخر ياخود مقدم مبتداء
محذوفك تقديرى تصنيفى ياخود ابتدائى كان ويا كائن بسم الله
تعالى ياخود كان او كائن بسم الله تصنيفى ياخود ابتدائى ديمكدر
مبتدا خبريله جمله سى جملهٔ اسميه جملهٔ اسميه نك اعرابدن حظى
يوق جمله سى ابتدائيه ولفظهٔ جلاله لفظا مجرور مضاف اليهيدر

اسمنك

اسمنك * الرحمن ده الف اللام حرف تعريف على الاختلاف
سكون اوزرينه مبنى اعرابدن حظى يوق رحمن لفظا مجرور
صفة مادحه سيدر لفظهٔ جلالك ياخود عطف بياندر ياخود
لفظا منصوب مفعول به صريحيدر مقدر فعل محذوفك امدح
ياخود اعنى نك تقدير كلام اعنى به الرحمن ديمكدر اعنى فعل
مضارع تقديرا عامل معنوى ايله مرفوع فاعلى ضمير تحتنده
مستتر انا عبارتدر متكلمدن انا ضمير مستتر مرفوع متصل
مبنى عارض لازم لفظا فتح اوزرينه مبنى عند البصريين سكون
اوزرينه مبنى عند الكوفيين اعرابدن محلا مرفوع فاعليدر
اعنى نك اعنى مع فاعله جمله سى جملهٔ فعليه جملهٔ فعليه نك
اعرابدن حظى يوق جمله سى ابتدائيه ياخود اعتراضيه
ياخود لفظا مرفوع خبريدر مبتداى محذوفك تقدير كلام
هو الرحمن ديمكدر بو صورتده مبتدا خبريله جمله سى جملهٔ اسميه
جملهٔ اسميه نك اعرابدن حظى يوق جمله سى استينافيه
* الرحيم لفظا مجرور صفت بعد الصفتيدر ياخود لفظا مرفوع
خبر بعد الخبريدر رحمانك رفعى تقديرى ايله ياخود خبردر
مبتداء محذوفك هو الرحيم ديمكدر ياخود لفظا منصوب
مفعول به غير صريحيدر مقدر فعل محذوف اعنى نك اعنى مع
فاعله جمله سى جملهٔ فعليه جملهٔ فعليه نك اعرابدان حظى يوق
جمله سى ابتدائيه ياخود اعتراضيه * الحمد ده الف اللام حرف
تعريف على المذهب سكون اوزرينه مبنى اعرابدن حظى يوق
وحمد لفظا عامل معنوى ايله مرفوع مبتدا * لله ده لام حرف جر
مبنى الاصل كسر اوزرينه مبنى اعرابدن حظى يوق لفظهٔ جلاله
لفظا مجرور لام ايله لام جار مع المجرور ظرف مستقر متعلق
محذوفه سندن منتقل اولان فاعلى ضمير تحتنده مستتر هو راجعدر

مبتدایه هوضمیر مستتر مرفوع متصل مبنی عارض لازم لفظا
ضم اوزرینه مبنی عندالبصریین فتح اوزرینه مبنی عندالکوفیین
اعرابدان محلا مرفوع فاعلیدر ظرف مستقرك ظرف مستقر
مع فاعله جمله سی جملهٔ فعلیه یاخود مرکب اعرابدن محلا
مرفوع خبریدر مبتدانك مبتدا خبریله جمله سی جملهٔ اسمیه
جملهٔ اسمیه لا محل لها من الاعراب جمله سی استینافیه * رب
یا مصدر معناسنه یا اسم فاعل یاراب دن مخففدر یا مبالغه ایله
اسم فاعل یا صفهٔ مشبهه یا فعل ماضی ولکل وجهة لفظا
مجرور صفتیدر لفظهٔ جلالك یا لفظا مرفوع خبریدر مبتداء
محذوفك هو رب دیمکدر یاخود لفظا منصوب مفعول به
صریحیدر مقدر اعنی نك یاخود لفظا مجرور بدلدر یاخود عطف
بیاندر کذلك ولکل وجهة * العالمینده الف اللام حرف
تعریف سکون اوزرینه مبنی لامحل لها من الاعراب عالمین
جمع اعرابی اعراب بالحروف حالهٔ جری یا ایله لفظا مجرور
مضاف الیهیدر ربنك * والصلوة ده واو عاطفه
مبنی الاصل فتح اوزرینه مبنی اعرابدن حظی یوق الصلوه ده
الف اللام حرف تعریف سکون اوزرینه مبنی لامحل لها
من الاعراب صلوة لفظا عامل معنوی ایله مرفوع
مبتدا * والسلام ده واو عاطفه مبنی الاصل فتح اوزرینه
مبنی اعرابدن حظی یوق السلامده الف اللام حرف تعریف
سکون اوزرینه مبنی لامحل لها من الاعراب سلام لفظا مرفوع
معطوفدر صلاة اوزرینه * علی محمدده علی حرف جر مبنی
الاصل سکون اوزرینه مبنی اعرابدن حظی یوق محمد لفظا
مجرور علی ایله علی جار مع المجرور ظرف مستقر متعلق محذوفه
سندن منتقل اولان فاعلی ضمیر تحتنده مستتر هو راجعدر

صلاة ایله سلامه هو ضمیر مستتر مرفوع متصل مبنی عارض
لازم لفظا فتح اوزرینه مبنی عندالبصریین ضم اوزرینه مبنی
عندالکوفیین اعرابدن محلا مرفوع فاعلیدر ظرف مستقرك
ظرف مستقر مع فاعله جمله سی جملهٔ فعلیه یاخود مرکب
اعرابدن محلا عامل معنوی ایله مرفوع خبریدر مبتدانك مبتدا
خبریله جمله سی جملهٔ اسمیه جملهٔ اسمیه نك اعرابدن حظی یوق
معطوفدر الحمد لله جمله سی اوزرینه * وآله ده واو عاطفه فتح
اوزرینه مبنی اعرابدن حظی یوق آل لفظا مجرور معطوفدر
محمد اوزرینه آلده مضاف اولدی ضمیره ه ضمیر بارز مجرور
متصل مبنی عارض لازم لفظا کسر اوزرینه مبنی اعرابدن
محلا مجرور مضاف الیهیدر آلك * اجمعین اعرابی اعراب
بالحروف حالهٔ جری یا ایله لفظا مجرور تأکید معنویسیدر آلك
* وبعد فاعلم * وبعدده واو ابتداء محضه یاخود امای مقدره دن
عوضیه یاخود عاطفه فتح اوزرینه مبنی لامحل لها من الاعراب
بعد ظرفدر ظروف زمانیه دن ضم اوزرینه مبنی اعرابدن محلا
منصوب مفعول فیه در فعلی منابنه نائب اولان امای مقدره نك
یاخود امامنابنه نائب اولان واوك یاخود شرط مقدره نك
یاخود اعلمك تقدیر کلام مهما یکن من شیء بعد البسملة والحمدلة
والصلواة فاعلم یاخود مهما یکن من شیء فاعلم بعد البسملة والحمدلة
والصلولة دیمکدر روما للاختصار مهما یکن من شیء حذف
اولندی امانك مقامنه قائم اولدی نته کیم حرف ندا اولان یا ادعو
مقامنه قائم اولدیغی کبی بوندنصکره کلهٔ اما دخی حذف اولندی
جوابنده فانك دلالتندن ایچون بعد البسملة والحمدلة والصلولة
فاعلم باقی قالدی ظرف ایچون مضاف الیه دخی حذف اولندی
بعد فاعلم ضم اوزرینه مبنی اولدی بوندنصکره واو کلدی وبعد
فاعلم اولدی

رضی الله تعالی عنا و عنکم * اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد وعلی آله وصحبه اجمعین

بسمله نك حمدله نك صلوله نك ذکر زماننده فارغ اولدقدن صکره * ای علم صرفه اشتیاقی اولان طالب علم سکا معلوم اولسون بیلسن تحقیقا صرف لغتده تغییره دیرلر * اصطلاحده اصل واحدی برآلای معنالر ایچون امثلهٔ مختلفه یه دوندرمکه دیرلر * زیرا معنای مقصود حاصل اولمز الا امثلهٔ مختلفه سببیله حاصل اولور * بوندنصکره فعللر یا ثلاثیدر یا رباعیدر * ثلاثیدن رباعیدن هر برلری * یا مجرددر یا مزیدفیه در * مجرددن مزیدفیهدن هر برلری یا سالمدر یا غیر سالمدر * بز معاشر صرفیون سالم دیمك ایله قصد ایدرز که کلمه نك حروف اصلیه سنك فاء الفعلی مقابلنده عین الفعلی مقابلنده لام الفعلی مقابلنده حروف علتدن که واودن یادن همزه دن

تضعیفدن سالم اوله * اما ثلاثی مجرد سالم اکر ماضیسی عیننك فتحیله اولورسه مضارعی عیننك ضمیله و کسریله کلور نصر ینصر وضرب یضرب کبی عیننك فتحیله دخی کلورا کرعیننده یالامنده حروف حلقدن برحرف اولورسه اول حروف حلقده آلتیدر همزه هاء عین غین حاء خاء در سأل یسئل ومنع یمنع کبی ابا یأبی شاذدر * واکر ماضیسی عیننك کسریله اولورسه مضارعی عیننك فتحیله یفعل درعلم یعلم کبی لکن حسب یحسب واخواتی شاذدر * واکر ماضیسی عیننك ضمیله فعل اولورسه مضارعی دخی عیننك ضمیله فعل یفعل در حسن یحسن واخواتی کبی * اما رباعی مجرد فعلل دردحرج درجة ودحراجا مثللی * اما ثلاثی مزیدفیه اوچ قسم اوزرینه در * اولکیسی فعل ماضیسی درت حرف اوزرینه اوله افعل کبی اکرم اکراما مثللی دخی فعل در فرح تفریحا مثللی دخی فاعل در قاتل مقاتلة وقتالا مثللی * ایکنجیسی فعل ماضیسی بش حرف اوزرینه اوله اما اولی تا اولان تفعل در تکسر تکسرا مثللی وتفاعل در تباعد تباعدا مثللی اما اوللری همزه اولان انفعل در انقطع انقطاعا مثللی دخی افتعل در اجتمع اجتماعا مثللی دخی افعل در احمر احمرارا مثللی * اوچنجیسی فعل ماضیسی آلتی حرف اوزرینه اوله استفعل کبی استخرج استخراجا مثللی دخی افعال در احمار احمیرارا مثللی دخی افعوعل در اعشوشب اعشیشابا مثللی دخی افعول در اجلوذ اجلواذا مثللی دخی افعنلل در اقعنسس اقعنساسا مثللی دخی افعنلی در اسلنقی اسلنقاء مثللی * اما رباعی مزیدفیه مثاللری تفعلل در تدحرج تدحرجا مثللی دخی افعنلل در احرنجم احرنجاما مثللی دخی افعلل در اقشعر اقشعرارا مثللی (تنبیه) فعل یا متعدیدر * متعدی شول برفعلدر که مفعول به

تعدی ایلیه سنك ضربت زیدا قولك مثللی متعدی دنیلدیکی کبی واقع ومجاوز دخی تسمیه قیلنور یاغیر متعدیدر غیر متعدی شول برفعلدر که فاعله تجاوز ایتمیه سنك حسن زید قولك مثللی ودخی لازمك متعدی اولسی ثلاثی مجردده عین الفعلی تضعیف یااولنه همزه ایله درسنك فرحت زیدا یاخود اجلسته قولك مثللی دخی حرف جر ایله جمیع فعللر متعدی اولور ذهبت بزید وانطلقت به مثللی (فصل) بو فصل شو فعللرك تصریفینك مثاللری بیانندەدر *اما ماضی شول برفعلدر که دلالت ایلدیکی معنا زمان ماضیده بولنه * امدی مبنی للفاعل شول برفعلدر که اولی مفتوح اوله یاخود اول متحرك منه سی مفتوح اوله مبنی للفاعلدن مثالی نصر نصرا نصروادر آخرینه قدر دخی سن نصرتك تصریفنه فعلل وتفعلل و تفاعل وانفعل و استفعل وافعنلل وافعلل وافعول و افعال بو نلری قیاس ایله و بو نلرك اوائللرنده اولان الفلرك حرکه لرینه اعتبار اولنمز زیرا انلر ابتدا حاللرنده ثابت درجی حاللرنده ساقط درلر *ودخی مبنی للمفعول شول برفعلدر که فاعلی تسمیه قیلنمیه انك دخی اولی مضموم اوله فعل وفعلل وافعل وفعل وفوعل وتنعل وتفعلل و تفوعل کبی واکر اولی متحرك منه سی مضموم اولورسه افتعل واستفعل کبی همزهٔ وصل شو مضمومه تابعدر ضمنده دخی اخرینك ماقبلی مکسور اولور ابدا انصرز ید واستخرج المال کبی *اما مضارع شول برفعلدر که اوائلنده زوایدار بعه دن برحرف اوله اول حرفلر همزه نون یا تادر بو حرفلری اتین تأتی انیت جمع ایدرامدی همزه متکلم وحده ایچوندر نون متکلم مع الغیر ایچوندر تا مخاطب ایچوندر مفرد اولسون تثنیه اولسون جمع مذکر اولسون جمع مؤنث اولسون یاء غائب ایچوندر کرك مفرد مذکر کرك تثنیه دخی جمع مؤنث

غائبه اولسون شوفعل مضارع حاله استقباله صالح اولور یفعل الآن دیرسین حال حاضر تسمیه قیلنور یاخود یفعل غدا دیرسین مستقبل تسمیه قیلنور اکرسن مضارعك اوزرینه سین یاخود سوف ادخال ایدرسك سیفعل یاخود سوف یفعل دیرسك سین وسوف زمان استقباله تخصیص قیلندی *فعل مضارعك مبنی للفاعلنده مضارعت حرفی مفتوحدر الامااضبسی درت حرف اوزرینه اولن مفتوح دکلدر تحقیقا انلرده مضارعت حرفی مضمومدردر ابدا یدحرج یکرم یقاتل یفرح کبی شودرت مضارعك مبنی للفاعل اولماسنك علامتی آخرلرینك ماقبللری مکسوردر دائما عینك ضمیله یفعل بابندن مثالی ینصر ینصران ینصرون در آخرینه قدر باقیسی بوکا قیاس اولنه یضرب ویعلم و یدحرج ویکرم ویقاتل ویفرح ویتکسر ویتباعد و ینقطع ویجتمع ویحمر ویحمار و یجلوز ویستخرج ویعشوشب ویقعنسس ویسلنقی ویندحرج ویحرنجم ویقشعر کبی *فعل مضارعك مبنی للمفعولی مضارعده مضارعت حرفی مضموم وآخرینك ماقبلی مفتوح اوله ینصر ویدحرج ویکرم ویقاتل ویفرج ویستخرج کبی *ودخی معلوم اوله که فعل مضارعك اوزرینه حروف نافیه اولان ما ولا داخل اولدقده اصلا صیغه سنی تغییر ایتمزلرسن لاینصر لاینصران لاینصرون در سین آخرینه قدر وکذلك ماینصر ماینصران ماینصرون درسین آخرینه قدر دخی حروف جازم داخل اولدقده واحد وواحده سنك حرکه سی حذف اولنور وتثنیه لرندن وجمع مذکرلرندن وواحدهٔ مخاطبه سندن نونلر حذف اولنور جمع مؤنث نونی حذف اولنمز جمع مذکر واوی کبی ضمیردر وهر حالده ثابتدر سن لم ینصر لم ینصرا لم ینصروا

دیرسین آخرینه قدر دخی نواصب داخل اولدقده ضمه سنی
فتحه یه تبدیل ایدر ونونلرینی اسقاط ایدر جمع مؤنث نونندن
ماعداسنی سن ان ینصر لن ینصرا ینصروا دیرسین آخرینه قدر
ودخی حروف جوازمدندر امرلرك لاملری سن امر غائبنده
لینصر لینصرا لینصروا درسین کذلك لیضرب ولیعلم
ولیدحرج دخی بونلرك غیریلری کبی ودخی لاء ناهیه ایله نهی
غائبنده سن لاینصر لاینصرا لاینصروا دیرسین آخرینه قدر
ونهی حاضرنده دخی لا تنصر لا تنصرا لا تنصروا دیرسین
آخرینه قدر وسائر مثاللرینی دخی بوكا قیاس ایله * اما امر
بالصیغه که امر حاضردر فعل مضارعك لفظی اوزره جاری
مجزوملردر اگر مضارعت حرفنك مابعدی متحرك اولورسه
مضارعت حرفی ساقط اولور باقیسی مجزوم صورتیله کلورسن
تدحرج بابنك امر حاضرنده دحرج دحرجا دحرجوا دحرجی
دحرجا دحرجن دیرسین کذلك فرح وقاتل وتکسر وتباعد
وتدحرج دیرسین واگر مضارعت حرفنك مابعدی ساکن
اولورسه سن اول مضارعت حرفنی حذف ایدوب باقیسنی
مجزوم صورتنده اولنه برهمزهٔ وصل مکسوره زیاده اولدیغی
حالده کتوررسین لکن مضارعك عین الفعلی مضموم اولورسه
همزه وصلی مضموم قیلوب انصر انصرا انصروا انصری
انصرا انصرن دیرسین کذلك اضرب واعلم وانقطع واجتمع
واستخرج کبی اکرم بابنك همزه سی مفتوح قیلندی اصل
مرفوضنه یعنی متروکنه بناء زیرا اکرم انك اصلی تاکرم ایدی
ودخی معلوم اوله که تفعل وتفاعل وتفعلل بابلرینك مضارعلرینك
اوللرنده ایکی تاء جمع اولدقده اثباتی جائز اولور تجنب
تتقاتل تتدحرج کبی ایکیسندن برینك حذفی دخی جائز اولور

حق

حق سبحانه وتعالینك کلام معزلنده * فانت له تصدی ونارا تلظی
وتنزل الملائکة * قول شریفلری کبی نه زمان افتعلنك فاء الفعلنده
صاد ضاد طاء ظاء واقع اولسه افتعلنك تاسی طایه قلب اولنور سن
افتعلنك صلح بابندن اصطلح ضرب دن اضطرب طرددن اطرد
ظلمدن اظطلم دیرسین باقی جمیع تصرفاتی بونك کبیدر که سن اصطلح
یصطلح اصطلاحا فهو مصطلح وذاك مصطلح امرنده اصطلح
نهینده لاتصطلح دیرسین دخی نه زمان افتعلنك فاء الفعلنده
دال ذال زاء واقع اولسه افتعلنك تاسی داله قلب اولنورسن درء ذکر
زجر بابندن ازدجر ادرء اذکر دیرسین * دخی نه زمان افتعلنك فاء
الفعلنده واو یاء ثاء واقع اولسه اول واو یاء ثاء تایه قلب اولنور صکره
تا تاده ادغام اولنور اتقی اتسر اتغر مثللی * ودخی ماضینك حالك
غیری فعللره تأکید ایچون نونلر لاحق اولور خفیفه ساکنه در ثقیله
مفتوحه در الاثنینه ایله جمع مؤنثه تخصیص اولان نونلر
مکسوردر سن تثنیه سنده اذهبان جمع مؤنثنده اذهبنان دیرسین
نون ثقیله ایله جمع مؤنث نوننك بیننی برالف فاصله ادخال ایله
نون مخففه تثنیه ایله جمع مؤنثه داخل اولمز زیرا اجتماع الساکنین
علی غیرحده لازم کلور انجاق اجتماع الساکنین علی حده
جائز اولور اگر اولی حرف مد ثانی مدغم فیه اولورسه دابهٔ
مثللی دخی شو بش مثالده اولان فعللرده تثنیه لرنده جمع مؤنثلرنده
نونلر حذف اولنورلر نته کیم حروف جوازم ایله حذف اولندیغی
کبی یفعلان وتفعلان وتفعلون وتفعلین وتفعلون کبی دخی
یفعلون نك وتفعلون نك واولری وتفعلین نك یاسی حذف
اولنورلر اگر ماقبللری مفتوح اولورسه لاتخشون ولتبلون
واما ترین کبی دخی فعللرك اخرلری مفتوح قیلنور اگر فعل واحد
وواحدهٔ غائبه اولورسه مضموم قیلنور اگر فعل مذکر اولورسه

مكسور قيلنور اكر فعل واحدهٔ مخاطبه اولورسه سن نون تأكيد
مثقله ايله امر غائبنده لينصرن لينصران لينصرن لتنصرن
لتنصران لينصرنان ديرسين نون خفيفه ايله لينصرن لينصرن
لتنصرن درسين نون ثقيله ايله امر حاضرنده انصرن انصرن
انصرن ديرسين غيريلرك دخى بونظره‌لر اوزره سن قياس
ايله * اما اسم فاعل و اسم مفعول ثلاثى مجرددن اكثرى فاعل
وزنى اوزرينه كلورسن ناصر ناصران ناصرون نصار ونصر
و نصرة ناصرة ناصرتان ناصرات و نواصر ديرسين * دخى
اسم مفعولى مفعول وزنى اوزرينه كلورسن منصور منصوران
منصورون منصورة منصورتان منصورات ومناصر ديرسين
دخى ممرور به ممرور بهما ممرور بهم ممرور بها ممرور بهما
ممرور بهن ديرسين تثنيه سنى ومذكرينى ومؤنثنى وجمعنى ضمير
قيلرسين انجق حروف جر ايله تعدى ايدر بالنفس اسم مفعولنده
دكل بعض كره اسم فاعل فعيل وزنى اوزره كلور بمعنى فاعل
اولور رحيم كبى بمعنى مفعول دخى اولور قتيل كبى اما ثلاثى اوزرينه
زائد اولورسه امدى انده قاعده سنك مضارعده مضارعت
حرفى موضعنى ميم مضموم ايدوب اخرينك ما قبلنى مكسور
ايدرسين اسم فاعلده مفتوح قيلرسين اسم مفعولده مكرم
ومكرم ومدحرج ومدحرج ومستخرج ومستخرج كبى وبعض
موضعده اسم فاعل ايله اسم مفعول لفظده برابر اولور مجاب
ومتجاب ومختار ومنقاد ومضطر و معتد ومنصب و منصب فيه
و منجاب و منجاب عنه كبى تقديرده مختلف اولورلر * فصل
بو فصل مضاعف بياننده در شدتندن ايچون اصم دخى
دينلور بو مضاعف ثلاثى مجرددن ومزيد فيه دن شول
برفعلدر كه عين الفعلى لام الفعلى حرفلرى جنس واحد اوله

رد واعد كبى بونلرك اصلى ردد واعدد ايدى دال اولى ساكن
قيلنوب دال ثانيه يه ادغام اولندى * رباعى مجرددن شول برفعلدر كه
فاء الفعليله لام اولاسى عين الفعلى ايله لام ثانيه سى حرفلرى
جنس واحد اوله و بو رباعى مضاعفنه مطابق دخى دينلور
زلزل زلزالا كبى انجق مضاعف معتلاته الحاق اولندى زيرا
تضعيفه ابدال لاحق اولور عربلرك امللت معناسنه اولان
امليت قوللرى كبى حذف دخى اولنور تنكيم فانك فتحى وكسريله
مست ظلت دخى احست ديرلر مسست ظللت احسست ديمكدر
* دخى مضاعفه ادغام لاحق اولور ادغام سنك اولى ساكن
قيلوب ثانى يه ادراج ايتمكدر اوله مدغم ثانى يه مدغم فيه
تسميه قيلنور بو ادغام واجبدر مد يمد و اعد يعد و انقد ينقد
واعتد يعتد واسود يسود و اسواد يسواد و استعد يستعد
واطمأن يطمأن وتماد يتماد كبى و كذلك شو فعللرى سن مبنى
للمفعول قيلرسك مد يمد و بونلرك نظيرلرى كبى مصدرى مد
دخى بويله در كذلك فعللرده الف ضمير واو ضمير ياى ضمير ايله
مدا مدوا مدى دخى بويله در دخى ادغام ممتنع اولور مددت
مددنا و مددت الى مددتن دخى مددن يمددن تمددن امددن
لاتمددن كبى دخى ادغام جائز اولور قچن فعل واحد اوزرينه
جازم داخل اولوب عينى مكسور اولورسه فر كبى مفتوح اولورسه
عض كبى سن لم يفر ولم يعض لامك فتحى و كسريله لم يفرر
ولم يعضض ديرسين كذلك يقشعر و يحمر ويحمار حكمى
دخى بويله در واكر عين الفعلى مضموم اولورسه حركات ثلث
مع الادغام جائزدر وفك ايله دخى جائزدر سن دالك حركاتى
ايله لم يمد وفك ايله لم يمدد ديرسين كذلك امرك حكمى دخى
بويله درسن لامك كسرى وفتحيله فر وعض ديرسين وافرر

واعضض فك ايله دردخی دالك حركاتيله مد فك ايله
امدد ديرسين دخی سن مضاعفك اسم فاعلنده ماد مادان
مادون مادةمادتان مادات ومواد ديرسين اسم مفعولنده ممدود
ديرسين منصور مثللی *فصل* بوفصل مسائل صرفيهٔ آتيهٔ
معتله بياننده‌در معتل شول برفعلدر كه اصول حرفنك بری
حرف علت اوله حرف علت واو ياء الفدر بوحروفه حروف مد
وحروف لين تسميه قيلنور الف شول برده واودن يادن
منقلب اولور انواعی يديدر *اولكيسی معتل الفادر مثال دخی
دنيلور احتمال حركاتده صحيحه مماثل اولديغيچون اما واو
حذف اولنور شول بر فعل مضارعدر كه عين الفعلی مكسور اوله
اندن واو حذف اولنور فعلة وزننده اولان مصدرندن دخی
حذف اولنور باقی تصريفنده حذف اولنمز سلامتده درسن
وعد يعد عدة ووعدا فهو واعد و ذاك موعود امرنده عد
نهينده لاتعد ديرسين كذلك ومق يمق مقة دخی بويله در *فعن
واوك مابعدينك كسره سی ازاله اولنديقده واو عودت ايدر
لم يوعد كبی دخی عينك فتحيله يفعلده واو ثابت اولور وجل
يوجل كبی امری ايجل كلور واو يايه قلب اولندی ساكن اولوب
ماقبلی مكسور اولديغيچون اكر واوك ماقبلی مضموم اولورسه
واو عودت ايدر سن يازيد ايجل ديرسين واو ايله تلفظ اولنور
يا ايله كتابت اولنور *ينه عينك ضميله يفعل بابنده واو ثابت اولور
وجه يوجه كبی امرنده اوجه نهينده لاتوجه ديرسين دخی
يطأ يسع يضع يقع يدع دن واو حذف اولندی زيرا بونلرك
اصللری عينك كسريله يفعل بابندن ايدی حروف حلق
اولديغيچون مفتوح قيلنديلر دخی يذر و او ينك حذفی يدع
مناسبته اولديغيچوندر يدع ايله يذرك ماضيسنی اولدرديلر

زيرا مستقبللرنده واولرك حذفی اصلی واو اولديغنه دليلدر
اما ياء بهرحال ثابت اولور يمن ييمن دخی يئس ييئس وبسر
ييسر كبی سن يائيدن افعل بابنده ايسر يوسر ايسارا فهو موسر
ديرسين يا واوه قلب اولندی ساكن اولوب ماقبلی مضموم
اولديغيچون دخی واويدن و يائيدن اولن افتعل بابنده واو ياء تايه
قلب اولندی صكره تاء تاده ادغام اولندی اتعد يتعد فهو متعد
دخی اتسر يتسر فهو متسر كبی دخی ايتعد ياتعد فهو موتعد
وايتسر ياتسر فهو موتسر دينلور بونك اسم مكانی
موتسر فيه‌در دخی ود يودنك حكمی عض يعض حكمی
كيبدرسن امرنده ايدد ديرسين اعضض مثللی * ايكنجيسی
معتل العيندر اجوف دنيلور وذوالثلثه دخی دنيلور ماضيسی
اوچ حرف اولديغيچون سن نفسكدن خبر ويرديكك وقتده
امدی ثلاثی مجرددن ماضينك عين الفعلی الفه قلب اولنور
كرك واو اولسون وكرك يا اولسون مساويدر حركه لی اولوب
ماقبللری مفتوح اولديغيچون صان وباع مثللی اكر ماضی يه
متكلم يا مخاطب يا جمع مونث غائبه ضمير متصل اولورسه اجوف
واويدن اولان فعل يی فعليه يائيدن فعل يی فعليه نقل
ايدرسن واوی اولديغی ويائی اولديغی اوزرينه دلالتی
ايچون واكر اصللری عينك ضمی وكسريله فعل فعل ايسه
تغيير اولنمز بوتقديرجه واوك ضمه سی يانك كسره سی فاء
الفعلنه نقل اولنور عين الفعللری حذف اولنور اجتماع الساكنين
ايچون سن صان صانا صانوا صانت صانتا صن صنت
صنتما صنتم صنت صنتما صنتن صنت صنا ديرسين كذلك باع
باعا باعوا باعت باعتا بعن بعت بعتما بعتم بعت بعتما بعتن بعت
بعنا ديرسين مبنی للمفعول قيلديغك وقتده فاء الفعلنی مكسور

قلار سين جمعنده دخی سن نقلله وقلب ايله صين ديرسين
ودخی انجق نقلله بيع ديرسين ومضارعنده يصون يبيع ديرسين
نقلله يخاف ويهاب ديرسين نقلله وقلب ايله * دخی فعل
مضارعك اوزرينه جازم داخل اولدقده عين الفعلی ساقط
اولور اكر مابعدی ساكن ايسه ثابت اولور اكر متحرك ايسه سن
لم يصن لم يصونا لم يصونوا لم تصن لم تصونا لم يصن لم تصن
لم تصونا لم تصونوا لم تصونی لم تصونا لم تصن لم اصن
لم نصن ديرسين وكذلك لم يبع لم يبيعا لم يبيعوا ولم يخف لم يخافا
لم يخافوا كبی امری دخی بو قياس اوزره سن صن صونا صونوا صونی
صونا ن صن ديرسين نون تأكيد ايله صونن صونان صونن صونن
صونان صنان ديرسين خفيفه ايله صونن صونن صونن ديرسين
دخی بع بيعا بيعوا بيعی بيعا بعن وخف خافا خافوا خافی خافا خفن
كبی * دخی تأكيد ايله بيعن بيعان بيعن بيعن بيعان بعنان وخافن
خافان خافن خافن خافان خفنان ديرسين (ثلاثی مزيدنده
اعلال اولنمز مكر درت حرف اوزرينه مبنی اوله اجاب يجيب
اجابة واستقام يستقيم استقامة وانقاد ينقاد انقيادا واختار
يختار اختيارا كبی * مبنی للمفعول قيلديغك وقتده سن اجيب
يجاب اجابة واستقيم يستقام استقامة وانقيد ينقاد انقيادا
واختير يختار اختيارا ديرسين شو دوردك امرنده اجب اجيبا دخی
استقيم استقيما دخی انقد انقادا دخی اختر اختارا ديرسين بو دوردك
غيری صحيح حكمنده در قول وقاول وتقول وتقاول وزين
وتزين وساير وتساير واسود وابيض واسواد وابياض كبی وساير
تصاريفی دخی بويله در * ثلاثی مجرددن اسم فاعل اعلال
اولنور همزه ايله صائن وبايع كبی مزيدفيه دن اعلال اولنور
مضارعك اعلالی كبی مجيب مستقيم منقاد مختار كبی * ثلاثی

مجرددن اسم مفعول نقل ايله حذف ايله اعلال اولنور مصون
مبيع كبی حذف اولنان اسم مفعول واويدر سيبويه عندنده
كلمه واويدر ابو الحسن الاخفش عندنده بنی تميم حذف ايتميوب يايی
اثبات ايدوب مبيوع ديرلر مزيد فيه ده اسم مفعول نقل ايله قلب ايله
اعلال اولنور اكر فعلی اعلال اولندی ايسه مجاب ومستقام
ومنقاد ومختار كبی * او چنجيسی معتل اللام در ناقص دينلور
ماضيسی درت حرف اوزرينه اولديغيچون وذو الاربعه دخی
دينلور سن نفسكدن خبر ويرديكك وقتده ثلاثی مجرددن
واو ويای الفه قلب اولنورلر حركه لی اولوب ماقبللری مفتوح
اولدقلرنده غزا ورمی وعصا ورحی كبی كذلك ثلاثی اوزرينه
زياده اولان فعللرده واو ويا الفه قلب اولنورلر اعطی اشتری
استقصی كبی مزيد فيهك اسم مفعولنده دخی قلب اولنورلر
مشتری مستقصی كبی كذلك فعل مضارعك مجهولنده
دخی الفه قلب اولنورلر سنك يعطی يغزی يرمی قرلك مثللی
اما ماضی فعلوا مثللرنده لام الفعلی مطلقا حذف اولنور وفعلت
فعلتا مثاللرنده دخی حذف اولنور ماقبللری مفتوح اولديغی
وقتده بونلرك غيرنده حذف اولنمز ثابت اولور سن غزا غزوا
غزوا غزت غزتا غزون غزوت غزوتما غزوتم غزوت غزوتما
غزوتن دخی رمی رميا رموا رمت رمتا رمين دخی رضی رضيا
رضوا رضيت رضيتا رضين رضيت رضيتما رضيتم رضيت
رضيتما رضيتن رضيت رضينا كذلك سرو سروا سروا
ديرسين آخرينه قدر انجق ضمير واوينك ماقبلی مفتوح
قيلندی غزوه رموه مضموم قيلندی رضوه سروه زيرا
واو ضمير فعل ناقصه متصل اولوب حذف اولندقده نصكره
اكر ماقبلی مفتوح ايسه فتح اوزرينه ابقا اولنور واكر مضموم

ياخود مكسور ايسه ضم اوزرينه ابقا اولنوررضونك اصلى
رضيو ايدى يانك ضمه‌سى ضاده نقل اولندى ياء حذف اولندى
التقاءالساكنين ايچون امامضارعنده واو ياء الف ساكن قيلنور
رفعى حالنده حذف اولنور جزمى حالنده مفتوح قيلنورنصبى
حالنده الف ساكن اولديغى حالده ثابت اولور جزمى حالنده
ونصبى حالنده نونلر ساقط اولور جمع مؤنث نوننددن ماعداده
سن لم يغز لم يغزوا ولم يرم لم يرميا ولم يرض لم يرضيا ديرسين
لام الفعلى تثنيه‌لرنده وجمع مؤنثلرنده ثابتدر جمع مذكرلرنده
وواحدهٔ مخاطبه‌لرنده دخى واولر حذف اولنور سن يغزو
يغزوان يغزون تغزو تغزوان يغزون تغزو تغزوان تغزون
تغزين تغزوان تغزون اغزونغزوديرسين *دخى ناقصك فعل
مضارعنك جمع مذكرلريله جمع مؤنثلرى خطابده غيبتده
لفظلرى برابر اولور تقديرده مختلفلردر جمع مذكرلرك وزنى
يعفون تعفون جمع مؤنثك وزنى يفعلن تفعلن در سن يرمى
يرميان يرمون ترمى ترميان يرمون ترمى ترميان ترمون ترمين
ترميان ترمين ارمى نرمى ديرسين يرمون نك اصلى يرميون ايدى
رضونك اعلالى كبى اعلال اولندى *ودخى هر بر فعل مضارعك
آخرينك ماقبلى مكسور اوله انك حكمى رضونك حكمى كبيدر
يهدى ويناجى ويرتجى وينبرى ويستدعى ويرعوى ويعرورى
كبى سن يرضى يرضيان يرضون ترضى ترضيان يرضين ترضى
ترضيان ترضون ترضين ترضيان ترضين أرضى نرضى ديرسين
وكذلك يتعطى ويتصدى ويتصافى ويتقلسى ويتعدى ده
دخى قياس بويله‌در وبونلرك دخى واحدهٔ مؤنثى ومخاطبى
يرمى يرضى بابنك جمع لفظ كبيدر تقديرده مختلفدر واحده‌نك
وزنى تفعين وتفعين جمعنك وزنى تفعلن وتفعلن در

سن ناقصك امر حاضرنده اغز اغزوا اغزوا اغزى
اغزوا اغزون دخى ارم ارميا ارموا ارمى ارميا ارمين
دخى ارض ارضيا ارضوا ارضى ارضيا ارضين ديرسين
قچن امرك اوزرينه نون تأكيد ادخال ايدرسك لام محذوفه‌يى
عودت ايتديررسين اغزون وارمين وارضين ديرسين ناقصك
اسم فاعلنده غاز غازيان غازون غازية غازيتان غازيات وغواز ديرسين
وكذلك رام وراض دخى بويله‌در غازك اصلى غازو ايدى واو
يايه قلب اولندى طرفده واقع اولوب ماقبلى مكسور اولديغيچون
تكم غزى ده اولديغى كبى بوندنصكره غازية ديرلر زيرا مؤنث
مذكرك فرعيدر تاء تأنيث ايچون طاريدر*سن ناقص واوينك
اسم مفعولنده مغزو يائيسنده مرمى ديرسين واو يايه قلب اولنوب
وماقبلى مكسور قيلندى زيرا واو وياء كلمهٔ واحده‌ده جمع اولوب
ايكسندن بريسى ساكن اولسه واو يايه قلب اولنوب يا ياده
ادغام اولنور سن واويدن اولان اسم فاعلك فعول وزننده
عدو يائيده بغى ديرسين دخى فعيل وزننده اولان اسم فاعلنده
صبى يائيده شرى ديرسين مزيد فيه‌دن واو يايه قلب اولنور
زيرا بهر برواو رابعة دخى زياده طرفده واقع اولوب وماقبلى
مضموم اولمديغه اول واو يايه قلب اولنور سن اعطى يعطى
واعتدى يعتدى واسترشى يسترشى ديرسين دخى ضمير ايله
اعطيت واسترشيت وكذلك تغازينا وتراجينا ديرسين
* دردنجيسى معتل العين واللامدر لفيف مقرون ديلور سن
شوى يشوى شيا ديرسين رمى يرمى رميا مثللى دخى قوى يقوى
قوة دخى روى يروى ريا ديرسين رضى يرضى رضيا مثللى
مذكرنده فهو ريان مؤنثى ريادر عطشان عطشى مثللى دخى
اروى اعطى مثللى دخى حيى رضى مثللى دخى حى يحيى حيوة

فهو حي وحيا وحيبا تثنيه‌سنده حيان وحيوا و حيبوا بجمعي
احياء دخي تخفيف ايله حيوا ديرسين رضوا مثللي امرنده احي
ديرسين ارض مثللي دخي احي يحيي دخي حاني يحيابي دخي
واستحيي يستحيي امرنده استحي بعضلر يانك بريني حذف ايله
استحي يستحي امرنده استح ديديلر بو يانك حذفي كثرة استعمال
ايچوندر نتكيم لا ادري كلمه‌سنده لا ادر ديدكلري كبي * بشنجيسي
معتل الفا واللامدر لفيف مفروق ديناور سن وقي وقيا وقو
ديرسين رمي رميا رموا كبي دخي يقي يقيان يقون ديرسين يرمي
يرميان يرمون كبي دخي امرنده ق ديرسين حرف واحد ضرورت
ايتديكندن وقفنده برهاء سكت لازم كلور قه قيا قوا قي قيا
قين كبي نون تأكيد مشدده ايله قين قيان قن قن قيان قينان
خفيفه ايله قين قن قن ديرسين دخي وجي يوجي ديرسين
رضي يرضي مثللي امرنده ايج ديرسين ارض مثللي * التنجيسي
معتل الفاء والعيندر يين كبي اسم مكاننده دخي يوم وويل كبي
كلام عربده بو كلمه‌لرك فعللري بنا قيلنمامشدر * يدنجيسي
معتل الفاء والعين واللامدر واو يا كبي ايكي حرفك اسملريدر
(فصل) بو فصل مهموز بياننده‌در مهموزك حكمي صحيحك
تصرفنك حكمي كبيدر زيرا همزه حركهٔ ثلثهٔ قبول ايلديكندن
حرف صحيحدر لكن اولك غيريده واقع اولدقده تخفيف
اولنور زيرا اقصاى حلقدن حرف شديددر سن امل
يأمل ديرسين نصر ينصر مثللي امرنده اومل ديرسين همزهٔ
ثانيه واوه قلب اولنور زيرا كلمهٔ واحده‌ده همزتين جمع
اولوب ثاني ساكن اولسه ماقبلنك حركه‌سي جنسنه قلبي واجب
اولور امن واومن وايمانا مثللي اكر اولي همزهٔ وصل اولورسه
وصل عندنده همزهٔ ثانيه‌يه عودت ايدر ماقبلي مفتوح اولدقده

وأمل مثللي ودخي خذ وكل ومر كلمه‌لرنده همزه‌يي على غير قياس
حذف ايلديلر بعض كره ده اصلي اوزرينه وأمر كلور وصلي
عندنده حق سبحانه وتعالينك * وأمر اهلك بالصلوة * قول
شريفي كبي دخي ازر يأزر وهناء يهنئ در ضرب يضرب كبي
امري ايزر كلور و ادب يأدب كرم يكرم كبي امر اودب كلور
وسأل يسأل منع يمنع كبي امري اسأل كلور دخي جائز اولور
سال يسال سل واب يؤب وساء يسوء صان يصون كبي وجاء يجيء
كال يكيل كبي فهو ساء وجاء واسا يأسو دعا يدعو كبي واتي يأتي
رمي يرمي كبي امري ايت كلور دخي عربلردن بعضيسي ت
ديدي خذ كلمه‌سنه تشبيها واوي يأوي وقي يقي كبي امري و
كلور واوي يأوي ايا شوي يشوي شيا كبي امري ايو كلور
وناي ينای رعي يرعي كبي و كذلك رأى يرى بو كه قياسدر لكن
عربلر مضارعنده همزه حذفنده جمع اولوب يرى يريان يرون
ترى تريان يرين ترى تريان ترون ترين تريان ترين ارى نرى
ديديلر دخي اتفاق ايتديلر مفرد مؤنث مخاطبه ايله جمع مؤنثنده
لفظ واحد اوزرينه لكن واحده‌سنك لفظنك وزني تعين جمعنك
لفظي تقدير كلور اكر سن يرى بابنك مخاطبيله امر ايدرسك اصلي
اوزرينه اره ديرسين ارع كبي دخي حذف ايله ر ديرسين وقفنده
هاء سكت لازم كلور سن ره ريا روى ري ريارين ديرسين نون
تأكيد ايله رين ريان رون رين ريان رينان ديرسين دخي فهو راء
رائيان راؤن راع راعيان راعون كبي و ذلك مرئي ديرسين
مرعي كبي ودخي ثلاثيدن اولان رأى بابني اكرم بابندن
بنا قيلدقده يعني ارى اولدقده بونك مضارعي يرى دريرى بابنك
مضارعي يرى‌يه مخالفدر زيرا ماقبلي كبي سن ارى يرى اراء ارائة
ديرسين اسم فاعلي فهو مر مريان مرون مر يه مريتان مريات

دیرسین امر حاضرنده ار اریا اروا اری اریا ارین نون
تأکید ایله ارین اریان ارن ارن اریان ارینان، دیرسین نهی
حاضرنده لاتر لاتریا لاتروا لاتری لاتریا لاترین دیرسین نون
تأکید ایله لاترین لاتریان لاترن لاترن لاتریان لاترینان
دیرسین مهموز الفاء ایله افتعل بابندن ایتال دیرسین اختاره مثاللی
دخی ایتالی دیرسین اقتضی مثاللی * فصل * بو فصل عیننك
کسریله اولان یفعل بابنك اسم زمانی واسم مکانی بیاننده‌در
مفعل وزنی اوزره کلور عیننك کسریله مجلس منبت کبی عیننك
فتحیله یفعل دن وضمیله یفعل دن مفعل وزنی اوزرینه کلور
مذهب مقتل مشرب مقام کبی لکن مسجد مشرق مغرب مطلع
مجزر مرفق مفرق مسکن منسك منبت مسقط بونلرك عیننك
کسریله کلمری شاذدر وبو کلمه‌لرك بعضیسنك فتحیله کلمسی دخی
حکایت اولندی وبو کلمه‌لرك کلیسی فتحیله دخی تجویز اولندی
اکر فاء الفعلی ولام الفعلی صحیح اولورسه اما معتل الفاء مکسوردر
ابدا موضع موعد کبی معتل اللامدن مفتوح اولور ابدا مأوی مرمی
کبی بونلرك بعضیسنك اوزرینه تاء تأنیث داخل اولور مظنة
مقبرة مشرقة کبی مقبره مشرقه کلمه‌لرینك ضمله کلمری
شاذدر دخی ثلاثی اوزرینه زائد اولان اسم مفعول مدخل
مقام کبی واکر بر مکانده شیء کثیر اولدقده ثلاثی مجرددن مفعلة
وزنی اوزرینه‌در واول مکانه ارض مسبعة و ماسدة ومبطخة
و مقثاة دینلور (اسم آلت فاعلك فعلنك ثری معالجه‌سی مفعوله
وصوله دیرلر مفعل مفعلة مفعال وزنی اوزره کلور محلب ومکنسه
ومفتاح ومصفاة کبی مرقات میمك کسریله اسم آلتدر دیدیلر
مفتوح دخی قیلور مکان مرادایدنه ودخی مدهن مسعط مدق
منخل مکحلة محرضة میمك وعیننك ضمیله بونلر شاذدر مدقه دخی

کلور قیاس اوزرینه (تنبیه) بناء مرة ثلاثی مجرد مصدرندن
فتحله فعلة وزنی اوزره کلور سن ضربت ضربة وقت قومة
دیرسین ثلاثی مزیدنده برهاء زیاده سیله اعطاءة وانطلاقة کبی
لکن بونلرده اولان تاء تأنیثدر واحدة ایله صفتلمق واجب
اولور سنك رحمته رحمة واحدة ودحرجته دحرجة واحدة
قولك مثاللی دخی فعلة وزنی کسر ایله فعلدن
نوع ایچوندر سن حسن الطعمة
والجلسة دیرسین
تمت وبالخیر
عمت
م

رضی الله تعالی عنا وعنکم * اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الوهاب للمؤمنین سبیل الصواب * والصلوة والسلام علی رسوله محمد الزاجر عن الاذناب الحاث علی طلب الثواب وعلی آله وصحبه خیر الآل وخیر الاصحاب

بسمله نك حمدله نك صلوله نك ذکری زماندن فارغ اولدقدن صکره تحقیقا علوم عربیه علوم شرعیه یه وسیله در علوم عربیه نك رکنلرندن برکی صرفدر زیرا صرف سببیله فعللردن اولوجی اولدیغی حالده قلیل کثیره صیرورت ایدر حق سبحانه وتعالی حضرتلری توفیق وارشاد ایدیجیدر * فعللر ایکی ضرب اوزرینه در اصلیدر وزیاده در پس امدی اصلی ثلاثیدر رباعیدر ثلاثی شول برفعلدر که اصول فعل ماضیسی اوج حرف اوزرینه مبنی اوله اولدخی التی بابدر * باب اول ماضیده عینك فتحی مضارعده عینك ضمیله فعل یفعل در * باب ثانی ماضیده عینك فتحی مضارعده عینك کسریله فعل یفعل در

* باب ثالث ماضیده مضارعده عینك فتحیله فعل یفعل در * باب رابع ماضیده عینك کسری مضارعده عینك فتحیله فعل یفعل در * باب خامس ماضیده مضارعده عینك ضمیله فعل یفعل در * باب سادس ماضیده مضارعده عینك کسریله فعل یفعل در * ودخی شول برشیکه اوچنجی بابه مخصوص اوله الا عینند یا لامنده حروف حلقدن بر حرف اوله لکن ابی یأبی شاذدر حروف حلقده التیدر الحاء والخاء والعین والغین والهاء والهمزه در * رباعی شول برفعلدرکه اصول فعل ماضیسی درت حرف اوزرینه مبنی اوله اولدخی فعلل بابیدرکه بر بابدر دحرج مثللی تحقیق التی باب دخی دحرجه ملحقدر واکا ملحق بار باعی دیلور اولدخی فوعل در حوقل مثللی وفعول در جهور مثللی وفعیل در عثیر مثللی وفیعل در بیطر مثللی وفعلی در سلقی مثللی وفعلل در جلبب مثللی * اما مزید فیه ایکی نوعدر بری ثلاثی اوزرینه بری رباعی اوزرینه در ثلاثینك مزیدی اون درت بابدر اولدخی اوج نوعدر رباعیدر خماسیدر سداسیدر پس امدی رباعی اوج بابدر افعل در اکرم مثللی دخی عینك تشدیدیله فعل در فرح مثللی فاعل در قاتل مثللی * خماسی بش بابدر انفعل در انکسر مثللی دخی افتعل در اجتمع مثللی دخی لامك تشدیدیله افعل در احمر مثللی دخی عینك تشدیدیله تفعل در تکلم مثللی دخی تفاعل در تباعد مثللی * سداسی التی بابدر استفعل در استخرج مثللی افعوعل در اعشوشب مثللی واوك تشدیدیله افعول در اجلوذ مثللی افعنلل در اقعنسس مثللی افعنلی در اسلنقی مثللی افعال در احمار مثللی * رباعینك مزیدی اوج بابدر اولدخی ایکی نوع اوزرینه در خماسیدر سداسیدر امدی سداسی ایکی بابدر افعنلل در احرنجم مثللی دخی لام اخیره نك تشدیدیله افعلل در

اقشعر مثللی بر باب دخی تفعلل در تدحرج مثللی * فصل *
بو فصل مصدردن اخراجنه حاجت مشتد اولور وجهلر
بیاننده در اول وجهلرده التیدر ماضیدر مضارعدر امردر
نهیدر اسم فاعلدر اسم مفعولدر * اما مصدر میملی میمسز
اولمادن خالی اولماز اکر میمسز اولورسه سماعیدر بز معاشر
صرفیون سماعی دیمکلک ایله قصد ایدرز که بهر بر مصدر
عربدن کلدیکی کبی حفظ اولنور اوزرینه قیاس قاعده جاری
اولماز زیرا ثلاثینك مصدرلرینه قیاس یوقدر ثلاثینك غیر
مصدرلری قیاسیدر اکر مصدر میملی اولورسه مضارعك
عین الفعلنه نظر اولنور اکر مفتوح یا مضموم اولان بابدن
اولورسه اسم زمانی اسم مکانی ومصدر میمی میمك عینك فتحی
فانك سکونیله مفعل وزنی اوزرینه کلور لکن شوقدر وار که المطلع
والمغرب والمسجد والمشرق والمجزر والمنبت والمنسك والمسکن
والمفرق والمسقط والمحشر والمجمع بو کلمه لر شاذدر عینك
کسریله کلورلر هر نقدر قیاسی فتحیله ایسه دخی واکر مضارعك
عین الفعلی مکسور اولان بابدن اولورسه یالکز مصدر میمی
میمك عینك فتحی وفانك سکونیله مفعل وزنی اوزرینه کلور
لکن مرجع ایله مصیر مصدرلردرحال بو که عینك کسریله
کلدیلر اسم زمانی واسم مکانی ثلاثی مجرددن عینك کسری
میمك فتحی فانك سکونیله مفعل وزنی اوزره کلور بو بزم تحقیق
بیانمز انجق فعل صحیحده در اجوفده در مضاعفده در مهموزده در
اما ناقصده مصدر میمی اسم زمانی اسم مکانی عینك فتحی
فانك سکونیله مفعل وزنی اوزره کلور جمیع بابلرده اما معتل
الفانك مصدر میمی اسم زمانی اسم مکانی عینك کسریله مفعل
وزنی اوزره کلور جمیع بابلرده لفیف مقرون ناقص کبیدر .

لفیف

لفیف مفروق معتل الفا کبیدر اکر فعل ثلاثی اوزرینه زائد
اولورسه مصدر میمی اسم زمانی اسم مکانی اسم مفعولی بهر
بر بابدن اول بابك مضارعنك مجهولی وزنی اوزرینه کلور لکن
سن مضارعنده مضارعت حرفنی میم مضمومه تبدیل ایدرسین
اسم فاعلی عینك کسریله کلور * اما فعل ماضی معلوم مجهول
اولمادن خالی اولماز اکر معلوم اولورسه واحدلرنده تثنیه لرنده
آخر حرفی فتح اوزرینه مبنیدر انلر مذکر اولسون مؤنث
اولسون جمع مذکر غائبنده ضم اوزرینه مبنیدر باقیسی سکون
اوزرینه مبنیدر نونه تایه اتصالی عندنده جمیع بابلرده دخی
حرف اولیده مفتوحدر جمیع بابلرده الا خماسی سداسی بابلرینك
اوللری مفتوح دکللردر زیرا انلرك اوللرنده همزهٔ وصل واردر
همزهٔ وصل ابتدا حالنده ثابت درجی حالنده ساقطدر وهمزهٔ
وصل ابن وابنم وابنت وامرأ وامرأة واثنین واثنتین واسم
واست وایمن همزه لریدر خماسی سداسی بابلرینك ماضیلرینك
همزه لری دخی مصدرلرینك همزه لری دخی امرلرینك
همزه لری دخی ثلاثی بابلرینك امر حاضرلرینك همزه لری
دخی لام تعریفه متصل اولان همزه لر ابتدا حالنده مکسور
وصلی حاللرنده محذوفدر لام تعریفه متصل اولان همزه دخی
یمن همزه سی ابتدا حاللرنده مکسور دکلدر بلکه مفتوحلردر
دخی عینك ضمیله یفعل بابندن کلن امر حاضرك همزه سی
ابتدا حالنده عین الفعلنه تبعیتله مضمومه لردر وکذلك خماسی
سداسی بابلرینك ماضیلرینك مجهوللرینك همزه لری ابتدا
حاللرنده انلر دخی مضمومه لردر اکر فعل ماضی مجهول اولورسه
آخر حرفی معلومنده کی کبی مفتوحدر دخی شول بر حرف که
آخرینك ماقبلنده اوله مکسوردر ساکن حالی اوزره ساکندر

ماقبلسی مضمومدر * امامضارع شول برفعلدر که ماضینك
اوزرینه زیاده اولمق شرطیله اولنده حروف اتیندن برحرف
اوله مضارعت حرفیده مفتوحدر جمیع بابلرده الا رباعی
بابلرنده مفتوح دکلدر قنغی رباعی بابی اولورسه اولسون
تحقیق انلرده مضمومدر دخی مضارعك لام الفعلنك ماقبلی
مکسوردر رباعیده خماسیده سداسیده الامکسور دکلدر یتفعل
ویتفاعل ویتفعلل تحقیق بونلرده مفتوحلردر مضارعك
مجهولنده مضارعت حرفی مضمومدر ساکنی حالی اوزره
ساکندر ماقبلسی مفتوحدرکلیسنده لام الفعلدن ماعداسی
تحقیقا لام الفعلی معلومنده مجهولنده اوللرنده نصب ایدر
ناصب وجزم ایدر جازم اولمدیغه مرفوعلردر * اماامرایله نهی
تحقیقا فعل مضارعك لفظی اوزرینه‌در لکن مجزوملردر
جزملرینك علامتلری تثنیه لرنده جمع مذکرلرنده واحده مخاطبه
لرنده نونلرك اسقاطیدر باقیلرنده لام الفعلرینك سکونلریدر
فعل صحیحده ولام الفعلرینك سقوطیدر معتلده جمع مؤنث
نوننده ماعداده تحقیقا جمع مؤنث نونی جزمی حالنده وغیریده
ثابتدر * ودخی امر حاضرلك معلومنده مضارعت حرفی حذف
اولنور وهمزه وصل ادخال اولنور اکر مضارعت حرفنك
مابعدی ساکن اولورسه واکر متحرك اولورسه آخری ساکن
قیلرسین اول آخری ساکن اولان وقف اوزرینه مبنیدر
وقف اوزرینه مبنی اولان لفظده مجزوم کبیدر * امااسم فاعل
ماضینك عین الفعلنه نظر اولنور اکر مفتوح اولورسه ناصر
وزنی اوزرینه‌در واکر مضموم اولورسه عظیم ضخم وزنی
اوزرینه‌در اکر مکسور اولورسه متعدیدن عالم وزنی اوزرینه‌در
لازمدن درت وزن اوزرینه کلور مریض زانك فتحی میمك

کسریله زمن دخی مذکری احمردر مد ایله مؤنثی حمراءدر
میمك سکونی حانك ضمیله جمعی حمردر احمرنك تثنیه‌سی
احمران حمراءنك تثنیه‌سی حمراواندر دخی عطشاندر
مذکری عینك فتحی طانك سکونی وقصر ایله مؤنثی عطشیدر
جملری عینك کسریله عطاشدر عطشاننك تثنیه‌سی
عطشانان درعطشی نك تثنیه‌سی عطشیاندر بن اسم فاعل
وزنلرینك ضبطی ممکن اولانك ذکرینی اختصار ایلیوب
ماعداسنی ترك ایلدم * امااسم مفعول جمیع ثلاثی بابلرنده
مجبور وکثیر وزنی اوزرینه‌در ثلاثی اوزرینه زیاده اولان
بابلرك اسم فاعلنی واسم مفعولنی یوقاروده مصدر میمی
بحثنده تحقیق بز ذکر ایلدك * دخی اسم فاعلك مبالغه وزنلری
جهول وصدیق وکذاب غینك وفانك ضمیله غفل یانك فتحی
وقافك ضمیله یقظ ومدرار ومکثیر لامك ضمی وعینك فتحیله
لعنة وزنلریدر واکرسن وزن اخیر که لعنة دن عینی ساکن
قیلار ایسك اسم مفعول معناسنه صیرورت ایدر * فصل * بوفصلی
افعال صحیحه‌نك صیغه لنمسی بیاننده در ماضی مضارع امر
نهی معلوملرنده ومجهوللرنده اون درت وجه اوزرینه
صیغه‌لنورلر اول اون درت وجهك اوچی غائب اوچی غائبه
اوچی مخاطب اوچی مخاطبه ایکی وجه دخی متکلم ایچوندر
متکلم کرك رجل اولسون وکرك مرئه اولسون لکن امر ایله
نهیك متکلملری معلوملرنده ومجهوللرنده کلمزلر * اسم فاعل اون
وجه اوزرینه صیغه‌لنور اول اون وجه‌دن درت الفاظی جمع
مذکردر ناصرون نصار ونصر ونصرة در ایکی لفظی جمع مؤنثدر
ناصرات ونواصر * اسم مفعول یدی وجه اوزرینه صیغه‌لنور
اول یدی وجه‌دن ایکی لفظ جمع مذکر وبرلفظی جمع مؤنثدر

*ونون تأكيد مشدده جميع امرك نهيك معلوملرينك مجهوللرينك اوزرلرينه داخل اولور نون مخففه دخی داخل اولور نون مخففه ساكندر نون مشدده مفتوحدر الاثنينه لرده وجمع مؤنثلرده مفتوح دكللردر تحقيقا انلرده مكسورلردر دخی نون مشدده ونون مخففه نك ماقبللری مكسوردر واحده حاضره سنده ومضمومدر جمع مذكرنده باقيلرنده مفتوحلردر *ماضينك معلومنك مثالی نصر نصرا نصروادر آخرينه قدر مجهولك مثالی نصر نصرا نصروادر آخرينه قدر مضارعك معلومنك مثالی ينصر ينصران ينصرون در آخرينه قدر مجهولنك مثالی ينصر ينصران ينصرون در آخرينه قدر امر غائبك معلومنك مثالی لينصر لينصرا لينصروا لتنصر لتنصرا لينصرن در امر حاضرك معلومنك مثالی انصر انصرا انصروا انصری انصرا انصرن در امر غائبك مجهولنك مثالی لينصر لينصرا لينصروا لتنصر لتنصرا لينصرن لانصر لننصر در امر حاضرك مجهولنك مثالی لتنصر لتنصرا لينصروا لينصری لينصرا لينصرن لانصر لننصر در وكذلك نهی غائبك معلوملری ومجهوللری ونهی حاضرك معلوملری ومجهوللری امرلری كبيدرلر لكن اوللرنده برلا زياده قيلندی *سن نون تأكيد مشدده ايله امر غائبنده لينصرن لينصران لينصرن لتنصرن لتنصران لينصرنان امر حاضرنده انصرن انصران انصرن انصرن انصران انصرنان نون مخففه ايله لينصرن لينصرن لتنصرن در مفرد مذكرنده ومفرد مؤنثنده رانك فتحی وجمع مذكرنده رانك ضميله در مخاطبنده انصرن انصرن ديرسين وكذلك نهينك معلومنده ومجهولنده غائب اولسون حاضر اولسون ماقبلی كبی ديرسين

آخرينه

آخرينه قدر صادك فتحی مضارعت حرفنك ضميله اسم فاعلك مثالی ناصر ناصران ناصرون نونك ضمی صادك فتحی وتشديد ايله نصار ونصر دخی نونك وصادك فتحی وتخفيف ايله ونصرة ناصرة ناصرتان ناصرات ونواصردر اسم مفعولك مثالی منصور منصوران منصورون ميمك فتحيله منصورة منصورتان منصورات ومناصردر *رباعی مجردك مثالی دحرج رانك كسری وفانك سكونيله يدحرج دالك فتحی وحانك سكونيله دحرجة دالك كسری خانك سكونيله دحراجا دالك فتحی رانك كسريله فهو مدحرج رانك فتحيله وذاك مدحرج دالك فتحی رانك كسريله امری دحرج تانك ضمی رانك كسريله نهی لاتدحرج در وكذلك دحرجه ملحق اولان بابلرك تصريفی دخی بويلجه در ثلاثی مزيد فيه دن مثالی اخرج يخرج اخراجا فهو مخرج رانك فتحيله وذاك مخرج امرنده اخرج تانك ضمی رانك كسريله نهينده لاتخرج ديرسين *شو بابك مستقبلنده همزه حذف اولندی نفس متكلمنده ايكی همزه جمع اولديغيچون كذلك اسم فاعلنده اسم مفعولنده امر غائبنده نهی غائبنده دخی حذف اولندی باب مطرد اولسون ايچون دخی خرج يخرج تانك فتحی رالرك كسرلريله تخريجا وتخرجة رانك كسريله فهو مخرج رانك فتحيله وذاك مخرج امرنده خرج تانك ضمی رانك كسريله نهينده لاتخرج ديرسين دخی خاصم صادك كسريله يخاصم صادك فتحيله مخاصمة وخصاما وخيصاما فهو مخاصم وذاك مخاصم امرنده خاصم نهينده لاتخاصم ديرسين ماضيسنك مجهولی خوصم در آخرينه قدر خماسيدن مثالی انكسر ينكسر انكسارا سينك كسريله فهو منكسر سينك فتحيله وذاك منكسر به امرنده انكسر نهينده

لاتنكسر درسين آخرينه قدر دخي اكتسب يكتسب اكتسابا فهو مكتسب وذلك مكتسب امرنده اكتسب نهينده لاتكتسب ديرسين آخرينه قدر دخي فالرك فتحيله اصفر يصفر اصفرارا فالرك فتحيله فهو مصفر وذلك مصفر به امرنده اصفر نهينده لاتصفر درسين آخرينه قدر دخي تالرك فتحيله تكسر يتكسر سينك ضميله تكسرا سينك كسريله فهو متكسر سينك فتحيله وذلك متكسر به امرنده تكسر نهينده لاتتكسر ديرسين آخرينه قدر دخي تصالح يتصالح لامك ضميله تصالحا لامك كسريله فهو متصالح لامك فتحيله وذلك متصالح لاملرك فتحيله امرنده تصالح نهينده لاتتصالح ديرسين آخرينه قدر
*اما ادثر واثاقل ادثرنك اصلى تدثر در تكسر مثللى اثاقلنك تثاقل در تصالح مثللى تالر ادغام اولندى بوندنصكره همزهٔ وصل ادخال اولندى ابتدا ممكن اولسون ايچون زيرا ساكن ايله ابتدا اولنمز اولك تصريفى ادثر يدثر ثالرك فتحيله ادثرا ثانك ضميله فهو مدثر ثانك كسريله وذلك مدثر ثانك فتحيله امرنده ادثر نهينده لاتدثر ديرسين ثالرك فتحيله آخرينه قدر ثانينك تصريفى اثاقل يثاقل قافلرك فتحيله اثاقلا قافك ضميله فهو مثاقل قافك كسريله وذلك مثاقل قافك فتحيله امرنده اثاقل نهينده لاتثاقل ديرسين قافلرك فتحيله آخرينه قدر سداسيدن مثالى استغفر فانك كسريله يستغفر استغفارا فانك كسريله فهو مستغفر وذلك مستغفر فالرك كسريله امرنده استغفر نهينده لاتستغفر ديرسين آخرينه قدر دخي اشهاب يشهاب اشهيبابا فهو مشهاب امرنده اشهاب نهينده لاتشهاب ديرسين بانك تشديديله جميعسنده الا مصدرنده دكل دخي اغدودن دالك كسريله يغدودن اغديدانا فهو

مغدودن امرنده اغدودن نهينده لاتغدودن ديرسين دال ثانيه لرك كسريله دخي اجلوز يجلوز اجلواز فهو مجلوز امرنده اجلوز نهينده لاتجلوز ديرسين واولرك كسريله اوجنده ده دخي اسحنكك يسحنكك اسحنكاكا فهو مسحنكك امرنده اسحنكك نهينده لاتسحنكك ديرسين كاف ثانيه لرك كسريله اوجنده ده اسلنقى يسلنقى اسلنقاء فهو مسلنقى امرنده اسلنق نهينده لاتسلنق ديرسين قافلرك كسريله دخي اقشعر يقشعر اقشعرارا فهو مقشعر امرنده اقشعر نهينده لاتقشعر ديرسين عينك كسرلريله ورانك تشديدلريله جميعسنده الا مصدرنده دكل دخي احرنجم جيمك كسريله يحرنجم احرنجاما فهو محرنجم امرنده احرنجم نهينده لاتحرنجم ديرسين جيملرك كسرلريله
* فصل * بو فصل براز فائده لر بياننده در لازم متعدى اولور اوچ سبيك بريسيله اولنه بر همزه زياده سيله ياخود عين الفعلى تشديد ايله ياخود آخرينه حرف جر كتورمسيله اخرجته وخرجت به من الدار تركيبلرى كبى دخي عينك تشديديله تفعل ولامك تكراريله تفعلل دن يالرك حذفيله
* متعدى لازم اولور اسباب تعديه نك حذفيله ياخود انكسر بابنه نقله فعلل بابى دخي لازمه صيرورت ايدر اولنه برتا زياده سيله فعل لازمدن مفعول به كلمز مجهول دخي بنا قيلنمز زيرا فعل لازم مفعول بهه محتاج دكلدر اما فعل متعدى بونك خلافنه در وفاعل بابى مشاركت بين الاثنين ايچوندر ناضلته مثللى بعض كره دخي واحد ايچون اولور طارقت النعل وعاقبت اللص تركيبلرى كبى ودخي تفاعل بابى فاعل بابى كبى مشاركت بين الاثنين ايچوندر بعض كره دخي زياده ايچون كلور تخاصم القوم قوما وتدافعنا مثللى وبعض كره دخي باطنده اولميان شيئى

اظهار ایچون کلور تمارضت مثللی اظهرت المرض وابس لی
مرض دیمکدر * ودخی افتعل نك فاء الفعلی مقابلنده حروف
اطباقدن برحرف اولدیغی وقتده افتعل نك تاسی طایه قلب
اولنور حروف اطباقده صاد ضاد طاء ظادر اصطبر اضطرب
اطرد اظهر مثللی و اکر افتعل نك فاء الفعلی مقابلنده دال
ذال زاء واقع اولسه افتعل نك تاسی داله صیرورت ایدر ادمع
اذکر مثللی ذال ذالده ادغام اولندی دخی ازدجر مثللی
و اکر افتعل نك فاء الفعلی مقابلنده واو یاء ثاء واقع اولسه اول
واو یاء ثاء تایه قلب اولنور بعده افتعل نك تاسنده ادغام اولنور
اتقی اتسر اتغر مثللی *ودخی فعللرده واسملرده زیاده قیلنان حرفلر
اوندر مجموعی (الیوم تنساه) حرفلریدر و اکر کلمه اوچ حرفدن
زیاده اولورسه سن بو کلمه ده حروف زوائدن برحرف وار دردیو
حکم ایله لکن شوقدر وارکه اول کلمه نك معناسی اول حرف ایله
تمام اوله وسوس مثللی *رباعی بابنك کلیسی متعدیدر لادربع
دکل خماسی بابلرینك کلیسی لازمدر الااوچ باب دکل افعل
وتفعلل وتفاعل تحقیقا بو اوچ باب لازم ایله متعدی بیننده
مشترکدر سداسی بابلرینك کلیسی لازمدر الا استفعل بابی
لازم ایله متعدی بیننده مشترکدر دخی ایکی کلمه افعنلی بابندن
متعدیلردر اسرنداه واغرنداه مثللی غلب غلیه وقهره دیمکدر
* افعل نك همزه سی براز معنالر ایچون کلور متعدی ایچون
کلور اخرجته مثللی دخی صیرورت ایچون کلور امشی الرجل
مثللی صار ذاماشیة دیمکدر دخی وجدان ایچون کلور
ابخلته مثللی وجدته بخیلا دیمکدر دخی حینونت ایچون کلور
احصد الزرع مثللی حان وقت حصاده دیمکدر دخی شیئه
دخول ایچون کلور اصبح الرجل مثللی رجل صباحه داخل

اولدی دیمکدر دخی کثرت ایچون کلور البن الرجل مثللی
رجلك عندنده لبن چوق اولدی دیمکدر *دخی استفعل نك سینی
افعل نك همزه سی کبی براز معنالر ایچون کلور طلب ایچون کلور
استغفر الله مثللی اطلب المغفرة من الله تعالی دیمکدر دخی
سؤال ایچون کلور استخبر مثللی سأل الخبر دیمکدر دخی تحول
ایچون کلور استخل الخمر مثللی انقلب الخمر خلا دیمکدر
دخی اعتقاد ایچون کلور استکرمته مثللی اعتقدت انه کریم
دیمکدر دخی وجدان ایچون کلور استجدت شیئا مثللی
وجدته جیدا دیمکدر دخی تسلیم ایچون کلور مصیبت عندنده
عربلر استرجع القوم قوللری مثللی انا لله وانا الیه راجعون
دیمکدر *ودخی حروف مد حروف لین حروف زوائد حروف
علت بردر واو یاء الفدر هر برفعل ماضینك اولنده شو حرفلردن بری
اولورسه معتل ومثال تسمیه قیلنور وعد ویسر مثللی
واکر وسطنده اولورسه اجوف تسمیه قیلنور قال وکال مثللی
واکر آخرنده اولورسه ناقص تسمیه قیلنور غزا ورمی مثللی
واکر شو حرفلردن بری عین الفعلی ایله لام الفعلنده اولورسه
لفیف مقرون تسمیه قیلنور طوی مثللی واکر فاء الفعلی ایله
لام الفعلنده اولورسه لفیف مفروق تسمیه قیلنور وقی مثللی
وهر برفعل ماضی که عینی ایله لامی ایکیسی برجنسدن اوله
اول ثانیده ادغام اولنور ثقلتی دفع ایچون مضاعف تسمیه قیلنور
مد مثللی اصلی مدد ایدی دخی هر برفعل ماضی که اننده
همزه اوله اکر اولنده اولورسه مهموز الفاء تسمیه قیلنور اخذ
مثللی واکر وسطنده اولورسه مهموز العین تسمیه قیلنور سأل مثللی
واکر آخرنده اولورسه مهموز اللام تسمیه قیلنور قرأ مثللی
دخی هر برفعل ماضی که شو اقسام ستهدن خالی اوله صحیح

تسمیه قیلنور حاصل بو که باب صحیحک بحثی مرور ایلدی بزلر اقسام
سته نك مفصلا بحثنی علی سبیل الاختصار ذکر ایده رز
* باب المعتلات * بو باب معتلات مضاعف مهموز بیاننده در
فعچون واو یاء حرکه‌لی اولوب ماقبللری مفتوح اولسه اول واو
یاء الفه قلب اولنورلر قال وکال مثللی دخی ناقصدن مثلی غزا
ورمی در سن ناقصك تثنیه سنده غزوا ورمیا دیرسین بو واو
یاء الفه قلب اولنمزلر کذلك ینه واو یاء الفه قلب اولنمزلر جمع
مؤنثده مواجهه سنده ونفس متکلمنده زیرا ساکن اولان
واو ساکن اولان یا الفه قلب اولنمزلر الا قلب اولنورلر شول
موضعده که واوك و یانك سکونی غیر اصلی اوله حرکه لرینی
ماقبللرینه نقل ایتمك طریقیله اقام واباع کبی *سن ناقصك جمع
مذکرنده غزوا ورموا دیرسین بونلرك اصللری غزووا ورمیوا
ایدی واو یا الفه قلب اولندیلر حرکه لری اولوب ماقبللری
مفتوح اولدیغیچون بوندنصکره ایکی ساکن جمع اولدی
بریسی الف مقلوبه بریسی جمع واوی اجتماع ساکنینك دفع
ایچون الف مقلوبه حذف اولندی غزوا ورموا باقی قالدی
سن ناقصك تثنیه مؤنثده غزتا ورمتا دیرسین بونلرك اصللری
غزوتا ورمیتا ایدی واو یا الفه قلب اولندیلر حرکه لری اولوب
ماقبللری مفتوح اولدقلریچون بوندنصکره ایکی ساکن جمع
اولدی بریسی الف مقلوبه بریسی تاء زیرا تاء فی الاصل ساکندر
تثنیه الفیچون حرکه‌لندی انك حرکه‌سی عارض
عارضه یوق کبی اولدوغندن الف مقلوبه حذف اولندی غزتا
ورمتا باقی قالدی *سن اجوفك جمع مؤنثده قلن وکلن دیرسین
بونلرك اصللری قولن وکیلن ایدی واو یا الفه قلب اولندیلر
حرکه‌لری اولوب ماقبللری مفتوح اولدیغیچون بوندنصکره

الف حذف اولندی ساکن اولوب لام دخی ساکن اولدیغیچون
قلنك كافك فتحه‌لریله قلن وکلن باقی قالدی بوندنصکره
قافك فتحه‌سی ضمه‌یه تبدیل اولندی واو محذوفه‌یه دلالت
اتسون ایچون كافك فتحه‌سی کسره‌یه تبدیل اولندی یاء
محذوفه‌یه دلالت اتسون ایچون زیرا واو ضمه‌دن تولد ایدر
یا کسره‌دن تولد ایدر الف فتحه‌دن تولد ایدر *فعچون یانك ماقبلی
مکسور اولسه یا حالی اوزره ترك اولنور اول یاء کرك ساکن
اولسون کرك متحرك اولسون خشی وحشیت مثللی واکر یاء
ساکنه‌نك ماقبلی مضموم اولسه واوه قلب اولنور یوسر مثللی
بونك اصلی ییسر ایدی یاء واوه قلب اولندی یا ساکن اولوب
ماقبلی مضموم اولدیغیچون *سن اجوفك مجهولنده قیل دیرسین
بونك اصلی قول ایدی واوك کسره‌سندن اول قافك ضمه‌سی
استثقال اولنوب حذف اولندی قاف ساکن قالدی بوندنصکره
واوك کسره‌سی قافه نقل اولندی قاف مکسور اولدی واو
ساکن قالدی فعچون واو ساکنه‌نك ماقبلی مکسور اولسه واو
یایه قلب اولنور *ودخی واو متحرکه کلمه‌نك آخرنده واقع اولوب
ماقبلی مکسور اولسه اول واو یایه قلب اولنور غبی مثللی
اصلی غبو ایدی غباوتدن غباوت ادراکك عکسیدر کذلك دعانك
مجهولی دعی کبی بونك اصلی دعو در *سن ناقصك مجهولنك
جمع مذکرنده غزوا دیرسین بونك اصلی غزیوا ایدی زاء
ساکن قیلدی صکره یانك ضمه سی زایه نقل اولندی ساکن
اولوب واو دخی ساکن اولدیغیچون غزوا باقی قالدی دخی
هر بر واو ویاء حرکه‌لی اولوب ماقبللری حرف صحیح ساکن
اولسه اول واوك ویانك حرکه‌لری ماقبللرینه نقل اولنور یقول
یکیل یخاف کبی بونلرك اصللری یقول ویکیل ویخوف ایدی

انجق یخافنك واوی الفه قلب اولندی سكونی غیر اصلی اولوب
ماقبلی مفتوح اولدیغیچون * دخی هر بر واو و یاء حركه‌لی اولوب
وكلمه‌نك لام الفعلنده واقع اولوب و ماقبللری دخی حركه‌لی اولوب
منصوب اولدقده ساكن قیلنورلر یغزو یرمی یخشی مثللی واوك
و یانك اوزرلرینه ضمه ثقیل اولدیغیچون انجق یخشی‌نك یاسی
الفه قلب اولندی حركه‌سی اولوب ماقبلنده‌كی شین مفتوح
اولدیغیچون * ودخی واو و یاء حركه‌لنورلر منصوب اولدقلری
وقتده لن یغزو ولن یرمی ولن یخشی مثللی واوك و یانك اوزرلرینه
فتحه خفیف حركه اولدیغیچون سن ناقصك تثنیه‌سنده
یغزوان و یرمیان و یخشیان دیرسین دخی جمع مذكرنده یغزون
یرمون ویخشون دیرسین بونلرك اصللری یغزوون و یرمیون یخشیون
ایدی واوك یانك اوزرینه ضمه ثقیل اولدیغیچون حذف اولندی
یخشیون‌نك یاسی الفه قلب اولندی حركه‌لی اولوب ماقبلی مفتوح
اولدیغیچون صكره ایكی ساكن جمع اولدی بری الف مقلوبه بری
جمع واوی الف مقلوبه حذف اولندی یخشون باقی قالدی
بوندنصكره یغزوون‌نك واوی و یرمیون‌نك یاسی ساكن قیلندیلر
كلمه‌نك لام الفعلنده واقع اولدقلریچون دخی واوك و یانك اوزرینه
ضمه ثقیل اولوب حذف اولندیغندن ایكی ساكن جمع اولدی
بری واو و بری یاء بوندنصكره جمع واوینك ماقبلنده‌كی حرف
حذف اولندی دخی یرمون‌نك میمی مضموم قیلندی جمع واوی
صحیح اولسون ایچون * سن واحده مخاطبه‌سنده تغزین
دیرسین بونك اصلی تغزوین ایدی واوك كسره‌سندن اول
زانك ضمه‌سی استثقال اولنوب زا ساكن قیلندی و او حذف
اولندی ساكن اولوب یا دخی ساكن اولدیغیچون * سن اجوفك
اسم فاعلنده قائل و كائل دیرسین فی الاصل فعل ماضیسنده

قال

قال ایدی اسم فاعل ایچون بر الف زیاده قیلندیغندن عین الفعلنده
ایكی الف جمع اولدی بری اسم فاعل الفی و بری عین الفعلنده‌كی
الف مقلوبه الف مقلوبه همزه‌یه قلب اولندی قائل باقی
قالدی كائل دخی بویله‌در * ناقصدن اسم فاعلك حالة نصبنده
رایت غازیا ورامیا دیرسین بو تغیر ایلمز دخی سن حالة رفعنده
وجرنده هذا غاز ورام و مررت بغاز ورام دیرسین بونلرك
اصلی غازی ورامی ایدی ذكر ایتدیكمز كبی یاء ساكن قیلندی
واجتماع ساكنین اولدی یادن تنویندن اجتماع ساكنینك دفع
ایچون یا حذف اولندی تنوین ماقبلنه نقل اولندی اكر سن
الف اللام ادخال ایدر ایسك تنوین دوشر یاء ساكنه عودت ایدر
سن هذا الغازی والرامی ومررت بالغازی والرامی دیرسین *
اجوفك اسم مفعولنده مقول دیرسین بونك اصلی مقوول ایدی
ذكر ایتدیكمز كبی اعلال اولندی * دخی سن یابناسندن مكیل
دیرسین بونك اصلی مكیول ایدی یانك حركه‌سی كافه نقل
اولندی یا حذف اولندی اجتماع ساكنینی دفع ایچون كاف
مكسور قیلندی یاء محذوفه‌یه دلالت ایتسون ایچون كاف
مكسور اولدیغندن اسم مفعول واوی یا اولدی ساكن اولوب
ماقبلی مكسور اولدیغیچون * قچن ایكی واو جمع اولوب اولی ساكن
ثانی متحرك اولسه اول ثانیده ادغام اولنور مغزو كبی اصلی
مغزوو ایدی قچن واو ایله یا جمع اولوب اولی ساكن ثانی متحرك
اولسه واو یایه قلب اولنور و یانك ماقبلی مكسور قیلنور یابناسی
صحیح اولسون ایچون بعده یا یاده ادغام اولنور مرمی ومخشی كبی
اصلی مرموی ایدی * سن اجوفك امر غائبده لیقل دیرسین
بونك اصلی لیقول ایدی سن مخاطبنده قل دیرسین بونك
اصلی اقول ایدی واوك حركه‌سی قافه نقل اولندی واو حذف

اولندی فاقده حرکه کلمک ایله امر همزه دن مستغنی اولدی تثنیه سنده قولا دیرسین واو عودت ایدر لامه حرکه کلمک سببیله *سن ناقصک امر غائبنده لیغزلیرم و مخاطبنده اغزارم دیرسین واوک و یانک حذفیله زیرا ناقصک جزمنه علامت اخرندن لام الفعلنک سقوطیدر ناقص واوینده واو یایه قلب اولنور مستقبلنده وامرنده ونهینده مجهوللرنده زیرا فرع اولدیغیچون ماضیسنک مجهولنده دخی واو یایه قلب اولنور طرفده واقع اولوب ماقبللری مکسور اولدیغندن غزی کبی اصلی غزو ایدی *اما معتل مثالک فاء الفعللری ساقط اولور مستقبلنده امرنده نهینده معلوملرنده فاء الفعللری واو اولدقده واولر دوشر اوچ بابده ماضیده عینک فتحی مضارعده عینک کسریله فعل یفعل بابنده وعد یعد کبی دخی ماضیده مضارعده عینک فتحیله فعل یفعل بابنده وهب یهب کبی دخی ماضیده مضارعده عینک کسریله فعل یفعل بابنده ورث یرث کبی دخی امرنده ونهینده عد لاتعد و رث لاترث دیرسین دخی ماضیده عینک کسری مضارعده عینک فتحیله فعل یفعل بابندن ایکی لفظده واولر دوشر وطأ یطأ و وسع یسع کبی لکن شاذدر *اما لفیف مقرونک عین الفعلی صحیح حکمندهدر اصلا تغییر اولنمز لام الفعلی ناقصک حکمی کبیدر طوی یطوی مثللی لفیف مفروقک فاء الفعلنک حکمی معتل الفانک فاء الفعلنک حکمی کبیدر لام الفعلنک حکمی ناقصک لام الفعلنک حکمی کبیدر وقی یقی مثللی سن امرنده قه دیرسین فاء الفعلی معتل الفاء کبی حذف اولندی لام الفعلی جزمی و وقفی حالنده ناقص کبی حذف اولندی ق مکسور اولدیغی حالده باقی قالدی و وقفی حالنده برهاء سکت زیاده قیلندی قه اولدی

تثنیه

تثنیه سنده قیا جمعنده قوا واحدهٔ مؤنثده قی تثنیه سنده قیا جمع مؤنثده قین دیرسین *اما مضاعف عین الفعلی ساکن لام الفعلی متحرک یاخود ایکیسی بیله متحرک اولورسه ادغام لازمدر مد یمد کبی اصلی مدد یمدد ایدی دال اولانک حرکه سی میمه نقل اولندی دال اولی ساکن باقی قالدیغندن دال ثانیه ده ادغام اولندی اکر عین الفعلی متحرک لام الفعلی ساکن اولورسه اظهار لازمدر مددت کبی مددنا به وارنجه اکر ایکیسی بیله ساکن اولورسه ثانیه حرکه لنور اولی ثانیه ده ادغام اولنور لم یمد کبی اصلی لم یمدد ایدی دال اولانک حرکه سی میمه نقل اولندی دال اولی دال ثانیه ده ادغام اولندی صکره دال ثانیه فتحه له حرکه لندی زیرا فتحه اخف حرکات اولدیغیچون دخی ضمه له کسرله حرکه لنمسی جائزدر عین الفعلنه تبعیتله سن عینک ضمیله یفعل بابنک امرنده مد دیرسین دالک فتحی وضمی وکسریله میم مضمومدر اوچنده دخی اظهار ایله امدد دیمک دخی جائزدر عینک کسریله یفعل بابنک امرندر کسرله فر فتحه له فر دیرسین فاء مکسوردر ایکیسنده ده افرر دیمک دخی جائزدر اظهارله عینک فتحیله یفعل بابنک امرنده عض فتحه له عض کسرله عین مفتوحدر ایکیسنده دخی اعضض دیمک دخی جائزدر اظهارله *سن افعل بابنده احب یحب دیرسین اصلی احبب یحبب ایدی بانک حرکه سی حایه نقل اولندی بابه ادغام اولندی امرنده احب دخی اظهارله احبب دیمکده جائزدر نزنان برحرفی برحرفه ادخال ایدرسک بدلی تشدید ایدرسین *اما مهموز اکر همزه ساکن اولورسه حالی اوزره ترکی جائز قلبی دخی جائزدر اکر همزه نک ماقبلی مفتوح اولورسه الفه قلب اولنور مکسور اولورسه یایه قلب اولنور مضموم

اولورسه واوه قلب اولنور یاکل یومن ایذن کبی اذن بابندن
امردر اکر همزه متحرك ماقبلی دخی محرك اولورسه صحیح
حکمنده در تغییر اولنمز قرأ کبی اکر ماقبلی ساکن اولورسه
حالی اوزره ترکی جائز حرکه سنی ماقبلنه نقلی دخی جائزدر
حق تعالینك * وسل القریة * قول شریفی کبی اصلی واسئل
القریة ایدی همزه نك حرکه سی ماقبلنده کی سینه نقل
اولندی همزه حذف اولندی ساکن اولوب لام دخی ساکن
اولدیغندن بعضیلر همزه نك اثباتی و ترکیله قراءت ایلدیلر
اخذ اکل امر بابنك امرلرنده خذ کل مر دیرسین علی غیر قیاس
همزه لری حذف اولنور مهموزك باقی تصریفنی صحیحه
قیاس ایله نزمانکه سن صحیحك غیری فعلی بولورسك صحیح کبی
تصریف ایله صحیح بابنده ذکر ایتدیکمز جمیع وجوهلر کبی
اکر قیاس اقتضا ایدرسه بر حرفی آخر حرفه تبدیل یا نقل
یا ساکن انی سن ایشله والا اقتضا ایتمزسه صحیحك غیری نی
صحیح کبی تصریف ایله بعض کره بعض موضعده معتلات
تغییر اولنمز حال بو که تغییر ایتمك اقتضا ایدرکن عور
واعتور و بونلرك غیری کبی تغییر اولنمدیغی کلمه نك
بناسنك صحتی ایچوندر دخی آخر
علتدن ایچون تمت
وبالخیر عمت

رضی الله تعالی عنا وعنکم * اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین * والصلوة والسلام علی سیدنا
محمد وعلی آله وصحبه اجمعین

بسمله نك حمدله نك صلوه نك ذکرزمانندن فارغ اولدقدنصکره
*ای طالب علم سکا علوم اولسون بلسن * تحقیقا علم صرفك
بابلری اوتوز بشدر * اول اوتوز بش بابدن التیسی ثلاثی مجرد
ایچون وضع اولنمشدر اول التی بابدن * اولکی بابك
وزنی وار موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی فعل یفعل
موزونی نصر ینصر علامتی ماضیده عین الفعلی مفتوح
مضارعده عین الفعلی مضمومدر * بناسی چوق کره متعدی
آزکره لازم ایچوندر متعدی یه مثال نصر زید عمرا لازمه مثال
خرج زید مثللی * متعدی شول بر فعلدر که فاعلك فعلی مفعول بهه
تجاوز ایلیه لازم شول بر فعلدر که فاعلك فعلی مفعول بهه
تجاوز ایلمیوب بلکه کندی نفسنده واقع اوله * ایکنجی بابك

وزنی

وزنی وار موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی فعل یفعل
موزونی ضرب یضرب علامتی ماضیده عین الفعلی مفتوح
مضارعده عین الفعلی مکسور اولمقدر * بناسی چوق کره متعدی
آزکره لازم ایچوندر متعدی یه مثال ضرب زید عمرا لازمه مثال
جلس زید مثللی * اوچنجی بابك وزنی وار موزونی وار
علامتی وار بناسی وار وزنی فعل یفعل موزونی فتح یفتح علامتی
عینده یاخود لامنده حروف حلقدن بر حرف اولمق شرطیله
ماضیده مضارعده عین الفعلی مفتوح اولمقدر حروف حلقده
التی در الحاء والخاء والعین والغین والهاء والهمزه در * بناسی
چوق کره متعدی آزکره لازم ایچوندر متعدی یه مثال فتح زید
الباب لازمه مثال ذهب زید مثللی * دردنجی بابك وزنی وار
موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی فعل یفعل موزونی
علم یعلم علامتی ماضیده عین الفعلی مکسور مضارعده
عین الفعلی مفتوح اولمقدر * بناسی چوق کره متعدی آزکره لازم
ایچوندر متعدی یه مثال علم زید المسئلة لازمه مثال وجل زید
مثللی * بشنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار بناسی وار
وزنی فعل یفعل موزونی حسن یحسن علامتی ماضیده مضارعده
عین الفعلی مضموم اولمقدر بناسی انجق لازم ایچوندر لازمه
مثال حسن زید مثللی * التنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار
بناسی وار وزنی فعل یفعل موزونی حسب یحسب علامتی ماضیده
مضارعده عین الفعلی مکسور اولمقدر بناسی چوق کره متعدی
آزکره لازم ایچوندر متعدی یه مثال حسب زید عمرا فاضلا مثللی
لازمه مثال ورث زید مثللی * ثلاثی اوزرینه زیاده اولان اون
ایکی باب اوچ نوعدر اوچ نوعدن نوع اول کندنده زیاده قیلنان
اوچ بابدر اول اوچ بابدن باب اولك وزنی وار موزونی وار

علامتی وار بناسی وار وزنی افعل یفعل افعالا موزنی اکرم یکرم
اکراما علامتی اولنه برهمزه زیاده سیله علامت ماضیسی درت
حرف اوزرینه در بناسی چوق کره متعدی آز کره لازم ایچوندر
متعدی یه مثال اکرم زید عمرا لازمه مثال اصبح الرجل مثللی
*ایکنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی
فعل یفعل تفعیلا موزونی فرح یفرح تفریحا علامتی فاسیله
عینی بیننه عین الفعلی جنسندن برحرف آخر زیاده سیله علامت
ماضیسی درت حرف اوزرینه در *بناسی تکثیر ایچوندر
تکثیرده فعلده اولمق وار فاعلده اولمق وار مفعولده اولمق وار
فعلده اولدیغنه مثال طرف زید الکعبه فاعلده اولدیغنه مثال
موت الابل مفعولده اولدیغنه مثال غلق زید الباب مثللی
*اوچنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار بناسی وار
وزنی فاعل یفاعل مفاعلة وفعالا وفیعالا موزونی قاتل یقاتل
مقاتلة وقتالا وقیتالا علامتی فاسیله عینی بیننه برالف زیاده سیله
علامت ماضیسی درت حرف اوزرینه در *بناسی مشارکت
بین الاثنین ایچوندر بعض کره واحد ایچون اولور مشارکت
بین الاثنین ایچون اولدیغنه مثال قاتل زید عمرا واحد ایچون اولدیغنه
مثال قاتلهم الله مثللی *نوع ثانی ثلاثی اوزرینه کندنده ایکی
حرف زیاده قیلنان بش بابدر اول بش بابدن باب اولك وزنی وار
موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی انفعل ینفعل انفعالا
موزونی انکسر ینکسر انکسارا علامتی اولنه برهمزه برنون
زیاده سیله علامت ماضیسی بش حرف اوزرینه در *بناسی
مطاوعت ایچوندر مطاوعتك معناسی فعل متعدینك مفعول بهه
تعلقندن حاصل اولان شیئك اثریدر کسرت الزجاج فانکسر ذلك
الزجاج مثللی یعنی بر صرچه یی قیردیغمدن مسبب اول صرچه

دخی قیرلمقلغی قبول ایلدی تحقیقا اول صرچه نك قیرلمقلغی
شول بر کسرك تعلقندن حاصل اولان بر اثردر که انجق اول متعدیدر
*ایکنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی افتعل
یفتعل افتعالا موزونی اجتمع یجتمع اجتماعا علامتی اولنه برهمزه فاسیله
عینی بیننه برتاء زیاده سیله علامت ماضیسی بش حرف اوزرینه در
*بناسی مطاوعت ایچوندر جمعت الابل فاجتمع ذلك الابل مثللی
*اوچنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی
افعل یفعل افعلالا موزونی احمر یحمر احمرارا علامتی اولنه
برهمزه آخرینه لام الفعلی جنسندن برحرف آخر زیاده سیله علامت
ماضیسی بش حرف اوزرینه در بناسی لازمك مبالغه سی ایچوندر
بعضیلر الوان ایچوندر و عیوب ایچوندر دیدیلر الوانه مثال
احمر زید عیوبه مثال اعور زید مثللی *دردنجی بابك وزنی وار
موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی تفعل یتفعل تفعلا
موزونی تکلم یتکلم تکلما علامتی اولنه برتاء فاسیله عینی بیننه
عین الفعلی جنسندن برحرف آخر زیادسیله علامت ماضیسی
بش حرف اوزرینه در *بناسی تکلیف ایچوندر تکلیفك معناسی
تحصیل المطلوب شیئا بعد شیء در تعلمت العلم مسئلة بعد
مسئلة مثللی *بشنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار
بناسی وار وزنی تفاعل یتفاعل تفاعلا موزونی تباعد یتباعد
تباعدا علامتی اولنه برتاء فاسیله عینی بیننه برالف زیادسیله
علامت ماضیسی بش حرف اوزرینه در *بناسی مشارکت بین
الاثنین ایچوندر دخی فصاعد ایچوندر مشارکت بین الاثنین
ایچون اولدیغنه مثال تباعد زید عمرا فصاعد ایچون اولدیغنه
مثال تصالح القوم قوما مثللی *نوع ثالث ثلاثی اوزرینه
کندنده اوچ حرف زیاده قیلنان درت بابدر اول درت بابدن باب

اولك وزنى وار موزونى وار علامتى وار بناسى وار وزنى استفعل
يستفعل استفعالا موزونى استخرج يستخرج استخراجا علامتى
اولنه برهمزه برسين برتا زياده سيله علامت ماضيسى التى حرف
اوزرينه در* بناسى چوق كره متعدى آز كره لازم ايچوندر متعدى يه
مثال استخرج زيد المال لازمه مثال استحجر الطين مثللى
بعضيلر فعلى طلب ايچوندر ديديلر استغفر الله مثللى اطلب المغفرة
من الله تعالى ديمكدر * ايكنجى بابك وزنى وار موزونى وار
علامتى وار بناسى وزنى افعوعل يفعوعل افعيعالا موزونى
اعشوشب يعشوشب اعشيشابا علامتى اولنه برهمزه
عين الفعلى ايله لام الفعلى بيننه برواو دخى عين الفعلى جنسندن
برحرف اخر ياده سيله علامت ماضيسى التى حرف اوزرينه در
بناسى مبالغه ايله لازم ايچوندر زيرا عشب الارض دينلور
يريوزنده فى الجمله نباتات بتدكده دخى اعشوشب الارض دينلور
يريوزنده زياده مبالغه ايله نباتات بتدكده * اججنجى بابك وزنى وار
موزونى وار علامتى وار بناسى وار وزنى افعول يفعول افعوالا
موزونى اجلوز يجلوز اجلوازا علامتى اولنه برهمزه
عين الفعلى ايله لام الفعلى بيننه ايكى واو زياده سيله علامت
ماضيسى التى حرف اوزرينه در* بناسى مبالغه ايله لازم ايچوندر
زيرا جلز الابل دينلور دوه فى الجمله يوريدكده دخى اجلوز
الابل دينلور دوه زياده مبالغه ايله يوريدكده* دردنجى بابك
وزنى وار موزونى وار علامتى وار بناسى وار وزنى افعال يفعال
افعيلالا موزونى احمار يحمار احميرارا علامتى اولنه برهمزه
عين الفعلى ايله لام الفعلى بيننه برالف آخرينه لام الفعلى
جنسندن برحرف اخر زياده سيله علامت ماضيسى التى حرف
اوزرينه در بناسى مبالغه ايله لازم ايچوندر لكن بوباب افعلال

بابندن

بابندن ابلغدر زيرا حمر زيد دينلور زيدده فى الجمله قيرمزيلق
اولدقده دخى احمر زيد دينلور زياده قيرمزيلق اولدقده دخى
احمار زيد دينلور زياده مبالغه ايله قيرمزيلق اولدقده *اوتوزبش
بابدن اولوبجى اولديغى حالده برباب دخى رباعى مجرد ايچون
وضع اولنمشدر اول برباك وزنى وار موزونى وار علامتى وار
بناسى وار وزنى فعلل يفعلل فعللة و فعلالا موزونى دحرج
يدحرج دحرجة ودحراجا علامتى جميع حروف اصليه اولمق
شرطيله علامت ماضيسى درت حرف اوزرينه در بناسى
چوق كره متعدى آز كره لازم ايچوندر متعديه مثال دحرج زيد
الحجر لازمه مثال دربخ زيد مثللى * التى باب دخى دحرج بابنه
ملحق ايچوندر اول التى بابدن باب اولك وزنى وار موزونى وار
علامتى وار بناسى وار وزنى فوعل يفوعل فوعلة و فيعالا موزونى
حوقل يحوقل حوقلة وحيقالا علامتى فاسيله عينى بيننه برواو
زياده سيله علامت ماضيسى درت حرف اوزرينه در بناسى فقط
لازم ايچوندر حوقل الرجل مثللى شيخ كبير ديمكدر * ايكنجى
بابك وزنى وار موزونى وار علامتى وار بناسى وار وزنى فيعل
يفيعل فيعلة و فيعالا موزونى بيطر يبيطر بيطرة و بيطارا
علامتى فاسيله عينى بيننه برياء زياده سيله علامت ماضيسى درت
حرف اوزرينه در بناسى فقط متعدى ايچوندر بيطر زيد القلم
مثللى شق ديمكدر *اوججى بابك وزنى وار موزونى وار علامتى وار
بناسى وار وزنى فعول يفعول فعولة وفعوالا موزونى جهور
يجهور جهورة و جهوارا علامتى عينى ايله لامى بيننه برواو
زياده سيله علامت ماضيسى درت حرف اوزرينه در بناسى
متعدى ايچوندر جهور زيد القرآن مثللى * دردنجى بابك
وزنى وار موزونى وار علامتى وار بناسى وار وزنى فعيل يفعيل

فعيلة وفعيالا موزونی عثير يعثير عثيرة وعثيارا علامتی عينی ايله لامی
بيننه بر ياء زياده سيله علامت ماضيسی درت حرف اوزرينه در
بناسی لازم ايچوندر عثير زيد مثللی اطلع ديمكدر * بشنجی بابك
وزنی وار موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی فعلل يفعلل
فعللة وفعلالا موزونی جلبب يجلبب جلببة وجلبابا علامتی
آخرينه لام الفعلی جنسندن برحرف آخر زياده سيله علامت
ماضيسی درت حرف اوزرينه در بناسی متعدی ايچوندر
جلبب زيد مثللی * التنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار
بناسی وار وزنی فعلی يفعلی فعلية وفعلاء موزونی سلقی يسلقی
سلقية وسلقاء علامتی آخرينه بر ياء زياده سيله علامت ماضيسی
درت حرف اوزرينه در بناسی لازم ايچوندر سلقی زيد مثللی
نام علی قفاه ديمكدر شو التی بابه ملحق بالرباعی دينلور زيرا حلقك
معناسی ملحق ايله ملحق بهك مصدرلری متحد اولدغيدر
* رباعی اوزرينه زياده اولان اوچ باب ايكی نوعدر اول ايكی
نوعدن نوع اولكنده برحرف زياده قيلنان بر بابدر
اول بر بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی
تفعلل يتفعلل تفعللا موزونی تدحرج يتدحرج تدحرجا
علامتی اولنه بر تاء زياده سيله علامت ماضيسی بش حرف
اوزرينه در بناسی مطاوعت ايچوندر دحرجت الحجر فتدحرج
ذلك الحجر مثللی * نوع ثانی كندنده ايكی حرف زياده قيلنان
ايكی باب اول ايكی بابدن باب اولك وزنی وار موزونی وار
علامتی وار بناسی وار وزنی افعنلل يفعنلل افعنلالا موزونی
احرنجم يحرنجم احرنجاما علامتی اولنه بر همزه عينيله لام
اولاسی بيننه بر نون زياده سيله علامت ماضيسی التی حرف
اوزرينه در بناسی مطاوعت ايچوندر حرجت الابل فاحرنجم

ذلك الابل مثللی * ايكنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار
بناسی وار وزنی افعلل يفعلل افعلالا موزونی اقشعر يقشعر
اقشعرارا علامتی اولنه بر همزه آخرينه لام الفعلی جنسندن
برحرف اخر زياده سيله علامت ماضيسی التی حرف اوزرينه در
بناسی لازملك مبالغه سی ايچوندر زيرا قشعر جلد الرجل
دنيلور رجلك فی الجمله توكلری اوليردكده دخی اقشعر
جلد الرجل دنيلور رجلك زياده مبالغه ايله توكلری اوليردكده
* اوتوز بش بابدن اولوجی اولديغی حالده بش باب دخی
تدحرج بابنه ملحق ايچوندر اول بش بابدن باب اولك وزنی وار
موزونی علامتی وار بناسی وار وزنی تفعلل يتفعلل تفعللا
موزونی وار تجلبب يتجلبب تجلببا علامتی اولنه بر تا آخرينه
لام الفعلی جنسندن برحرف اخر زياده سيله علامت ماضيسی
بش حرف اوزرينه در بناسی مطاوعت ايچوندر تجلبب زيد
مثللی * ايكنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار
بناسی وار وزنی تفوعل يتفوعل تفوعلا موزونی تجورب يتجورب
تجوربا علامتی اولنه بر تا فاسيله عينی بيننه بر واو زياده سيله
علامت ماضيسی بش حرف اوزرينه در * بناسی مطاوعت
ايچوندر تجورب زيد مثللی * اوچنجی بابك وزنی وار موزونی وار
علامتی وار بناسی وار وزنی تفيعل يتفيعل تفيعلا موزونی
تشيطن يتشيطن تشيطنا علامتی اولنه بر تاء فاسيله عينی بيننه
بر ياء زياده سيله علامت ماضيسی بش حرف اوزرينه در بناسی
مطاوعت ايچوندر تشيطن زيد مثللی * دردنجی بابك وزنی وار
موزونی وار علامت وار بناسی وار وزنی تفعول يتفعول
تفعولا موزونی ترهوك يترهوك ترهوكا علامتی اولنه بر تاء
عينی ايله لامی بيننه بر واو زياده سيله علامت ماضيسی بش حرف

اوزرینه‌در بناسی مطاوعت ایچوندر ترهوك زید مثاللی
* بشنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار بناسی وار وزنی
تفعلی یتفعلی تفعلیا موزونی تساقی یتساقی تساقیا علامتی اولنه
برتاء آخرینه بریاء زیاده سیله علامت ماضیسی بش حرف
اوزرینه‌در بناسی مطاوعت ایچوندر تساقی زید مثاللی
نام علی قفاه دیمکدر * ودخی معلوم اوله که شو ملحقاتده الحاقك
حقیقتی تانك زیاده سنك غیر سیله در مثلا تجلبب ده الحاق
بانك تکراریله‌در تا انجق مطاوعت معناسی ایچون داخل
اولمشدر تکیم تدحرج ده اولدیغی کبی زیرا الحاق کلمه‌نك
اولنده اولمز بلکه اورطه‌سنده یا آخرنده اولور شرح مفصلده
تصریح اولندیغنه بناء * ایکی باب دخی احرنجم بابنه ملحقدر
اول ایکی بابدن باب اولك وزنی وار موزونی وار علامتی وار
بناسی وار وزنی افعنلل یفعنلل افعنلالا موزونی اقعنسس
یقعنسس اقعنساسا علامتی اولنه برهمزه عینی ایله لامی بیننه
برنون آخرینه لام الفعلی جنسندن برحرف آخر زیاده سیله علامت
ماضیسی التی حرف اوزرینه‌در * بناسی لازملك مبالغه سی
ایچوندر زیرا اقعس الرجل دنیلور رجلك فی الجمله صدری
خروج ایتدکده دخی اقعنسس الرجل دنیلور رجلك
زیاده مبالغه ایله ظهری داخل وصدری خروج ایتدکده
* ایکنجی بابك وزنی وار موزونی وار علامتی وار
بناسی وار وزنی افعنلی یفعنلی افعنلاء موزونی
اسلنقی یسلنقی اسلنقاء علامتی اولنه برهمزه عینی ایله
لامی بیننه برنون آخرینه برياء زیاده سیله علامت ماضیسی
التی حرف اوزرینه‌در بناسی لازم ایچوندر اسلنقی زید مثاللی
بوندنصکره شو بابلره منحصره اولان فعللر یا ثلاثی مجرد

سالمدر کرم مثللی یا ثلاثی مجرد غیرسالمدر وعد مثللی یا رباعی
مجرد سالمدر دحرج مثللی یا رباعی مجرد غیرسالمدر وسوس مثللی
یا ثلاثی مزیدفیه سالمدر اکرم مثللی یا ثلاثی مزیدفیه غیرسالمدر
اوعد مثللی یا رباعی مزیدفیه سالمدر تدحرج مثللی یا رباعی مزیدفیه
غیرسالمدر توسوس مثللی شو اقسامه اقسام ثمانیه تسمیه قیلنور
* بوندنصکره معلوم اوله که هر برفعل یا صحیحدر صحیح شول
برفعلدر که فاء الفعلی مقابلنده عین الفعلی مقابلنده لام الفعلی
مقابلنده حروف علتدن برحرف اولمیه حروف علت واو یاء
الف همزه تضعیفدر نصر مثللی یا مثالدر مثال شول
برفعلدر که فاء الفعلی مقابلنده حروف علتدن برحرف اوله
وعد ویسر مثللی یا اجوفدر اجوف شول برفعلدر که عین
الفعلی مقابلنده حروف علتدن برحرف اوله قال وکال مثللی
یا ناقصدر ناقص شول برفعلدر که لام الفعلی مقابلنده حروف
علتدن برحرف اوله غزا ورمی مثللی یا لفیفدر لفیف شول
برفعلدر که حروف علتدن کندنده ایکی حرف اوله اولدخی
ایکی قسم اوزرینه‌در اولکی لفیف مقروندر لفیف مقرون شول
برفعلدر که عین الفعلی مقابلنده لام الفعلی مقابلنده حروف
علتدن ایکی حرف اوله طوی شوی مثللی * ایکنجی لفیف
مفروقدر لفیف مفروق شول برفعلدر که فاء الفعلی مقابلنده
لام الفعلی مقابلنده حروف علتدن ایکی حرف اوله وقی مثللی *
یا مضاعفدر مضاعف شول برفعلدر که عین الفعلی ولام
الفعلی حرفلری جنس واحد اوله مد مثللی مد اصلندن مدد
ایدی دال اولانك حرکه سی حذف اولنوب دال ثانیه‌ده ادغام
اولندی ادغام ایکیسی برجنسدن اولان حرفلرك اولی ثانیه
ادخالدر اولدخی اوچ نوعدر نوع اول ادغام واجبدر ادغام

واجب ایکیسی برجنسدن اولان حرفلرك ایکیسی بیله متحرك
اولمقدر یاخود اولی ساكن ثانی متحرك اولمقدر مد یمد مثللی
*نوع ثانی ادغام جائزدر ادغام جائز ایکیسی برجنسدن اولان
حرفلرك اولی متحرك ثانی ساكن سكونی عارض اوله لم یمد
مثللی دال ثانیه نك حركهٔ ثلثه سیله اصلی لم یمدد ایدی
دال اولانك حركه سی میمه نقل اولندی صكره دال ثانیه
یا فتحه ایله یا ضمه ایله یا كسره ایله حركه لندی دال ثانیه نك
حركه سی عارض اولدیغی ایچون * نوع ثالث ادغام ممتنعدر
ادغام ممتنع ایکیسی برجنسدن اولان حرفلرك اولی متحرك ثانی
ساكن سكونی اصلی اوله مددن مثللی * یا مهموزدر مهموز
شول برفعلدر كه حروف اصلیه سنك بریسی همزه اوله اخذ
سأل قرأ مثللی اكر همزه فاء الفعلی مقابلنده اولورسه مهموز
الفاء تسمیه قیلنور واكر عین الفعلی مقابلنده اولورسه مهموز
العین تسمیه قیلنور واكر لام الفعلی مقابلنده اولورسه مهموز
اللام تسمیه قیلنور شو اقسامه اقسام سبعه تسمیه قیلنور
اقسام سبعه یی شو بیت جمع ایدر صحیح است
مثال است مضاعف لفیف ناقص مهموز
اجوف تم مفهوم البنا
والحمد لله اولا
وآخرا

(تقسیمات امثلهٔ مختلفه)

بو یكرمی درت صیغه نك اون اوچی فعل اون بری اسمدر

(فعل اولان)

نصر ینصر لم ینصر لما ینصر ماینصر لا ینصر ان ینصر
لینصر لا ینصر انصر لا تنصر ما انصره و انصر به

(اسم اولان)

نصرا فهو ناصر و ذاك منصور منصر منصر
نصرة نصرة نصیر نصری نصار انصر
اون اوچ فعلك طقوزی اخباری دردی انشائیدر

(اخباری اولان)

نصر ینصر لم ینصر لما ینصر ماینصر لا ینصر لن ینصر
لینصر ما انصره وانصر به (انشائی اولان)
لینصر لا ینصر انصر لا تنصر
اون اوچ فعلك التیسی مثبت یدیسی منفیدر

(مثبت اولان)

نصر ینصر لینصر انصر ما انصره وانصر به

(منفی اولان)

لم ینصر لما ینصر ما ینصر لا ینصر لن ینصر لا ینصر لا تنصر
اون بر اسمك التیسی مشتق بشی جامددر

(مشتق اولان)

فهو ناصر و ذاك منصور نصیر نصری نصار انصر

(جامد اولان)

نصرا نصرة نصرة منصر منصر

(دیكر تقسیمات)

بو یكرمی درت صیغه ایکی قسم اوزرینه در اون اوچی فعل

اون بری اسمدر فعل اولان ایکی قسم اوزرینه‌در یدیسی اخباری التیسی انشائیدر (اخباری اولان)

نصر ینصر لم ینصر لما ینصر ماینصر لاینصر لن ینصر (انشائی اولان)

لینصر لاینصر انصر لا تنصر ما انصره و انصر به

اسم اولان دخی ایکی قسم اوزرینه‌در مصدردر یاغیرمصدردر مصدر اولان دردر یا میملیدر یا میمسزدر میملی اولان منصر میمسز اولان یاتالیدر یا تاسزدر تالی اولان نصرة نصرة تاسز اولان نصرا غیرمصدر اولان یامشتقدر یاغیرمشتقدر مشتق اولان بشدر فهوناصر وذاك منصور منصر نصار انصر غیر مشتق اولان ایکیدر نصیر نصری

(فعل ماضینك معلومی ومجهولی اون درت وجه اوزره صیغه‌لنور)

اون درت وجهك اوچی غائب اوچی غائبه او چی مخاطب اوچی مخاطبه ایکی متکلم (غائب اولان)

نصر نصرا نصروا (غائبه اولان) نصرت نصرتا نصرن (مخاطب اولان) نصرت نصرتما نصرتم (مخاطبه اولان) نصرت نصرتما نصرتن (متکلم اولان) نصرت نصرنا

بو اون درت صیغه‌نك دردی مفرد دردی تثنیه دردی جمع (مفرد اولان) نصر نصرت نصرت نصرت (تثنیه اولان) نصرا نصرتا نصرتما نصرتما (جمع اولان) نصروا نصرن نصرتم نصرتن (اسم فاعل اون صیغه‌در)

اون صیغه‌نك ایکیسی مفرد ایکیسی تثنیه التیسی جمعدر (مفرد اولان) ناصر ناصرة (تثنیه اولان) ناصران ناصرتان (جمع اولان) ناصرون نصار ونصر ونصرة

ناصرات ونواصر بو التی جمعك دردی جمع مذکر ایکیسی جمع مؤنث (مذکر اولان) ناصرون نصار ونصر ونصرة (مؤنث اولان) ناصرات ونواصر و التی جمعك اوچی مکسر بری مکسره بری مصحح بری مصححه (مکسر اولان) نصار ونصر ونصرة (مکسره اولان) ونواصر (مصحح اولان) ناصرون (مصححه اولان) ناصرات

(اسم مفعول یدی صیغه‌در)

یدی صیغه‌نك ایکیسی مفرد ایکیسی تثنیه اوچی جمعدر (مفرد اولان) منصور منصورة (تثنیه اولان) منصوران منصورتان (جمع اولان) منصورون منصورات ومناصر بو اوچ جمعك بری مصحح بری مصححه بری مکسر (مصحح اولان) منصورون (مصححه اولان) منصورات (مکسر اولان) ومناصر

(الاشتقاق)

اشتقاقده اصل اولان بصریون مذهبنه کوره مصدردر بو تقدیرجه مشتق اولان التیدر ماضی مضارع امر نهی اسم فاعل اسم مفعولدر

(صورتی)

نصرادن فعل ماضی بناء معلوم مفرد مذکر غائب اولان نصر المق مراد ایلدك انده قاعده وار ایمش قاعده بو ایمشکه آخرندن تنوینی حذف ایدرلر ایمش بزدخی حذف ایلدك نصر اولدی بابنه رعایة عین الفعلنه فتحه ایله حرکه ویردك نصر اولدی

(ینصر)

نصردن فعل مضارع بناء معلوم مفرد مذکر غائب اولان ینصر آلمق مراد ایلدك انده قاعده وار ایمش قاعده بو ایمشکه اولنه مضارعت حرفی اولان اتین دن

غائبه تعيين بر ياء كتوردك ينصر اولدى اربع حركات متواليات جمع اولدى بو اربع حركات متواليانك جمعى كلام عربده كريه اولديغندن نونك حركه سنى حذف اتدك ينصر اولدى بابنه رعايةً عين الفعلى مضموم قيلدق ينصر اولدى نواصبدن جوازمدن خالى اولان فعل مضارعك آخرى مرفوع اولديغندن آخرينه ضم ايله برحركه ويردك ينصر اولدى

(ناصر)

ينصردن ناصر المق مراد ايلدك انك قاعده سى مضارعت حرفنى حذف فاسيله عينى يننه بر الف زياده سيله در

(منصور)

فعل مضارعك مجهولندن بر واو زياده سيله باقيلرى معلوم اولدى

(التقديمات)

تقدم بش نوع اوزرينه در تقدم بالذات تقدم بالطبع تقدم بالزمان تقدم بالرتبه تقدم بالشرف نصرنك ينصر اوزرينه تقدمى نصر كچمشه ينصر كلجكه دلالت ايدر يعنى كچمش تقدم بالزماندر ابك ابن اوزرينه تقدمى كبى وقس البواقى على هذه التقديمات

(الاعلال)

اعوذ اصلنده اعوذ ايدى باب اولدن فعل مضارع بناء معلوم نفس متكلم وحده واو حرف علت متحرك ما قبلى حرف صحيح ساكن عين نقل ايتدك واوك ضمه حركه سين ماقبلنده كى حرف صحيح ساكن اولان عينه اعوذ اولدى واو ساكن ماقبلى مضموم واو حالى اوزره مد اتدك اعوذ اولدى

(بسم الله)

اصلنده سمو ايدى واو اوزرينه ضمه ثقيل واوك ضمه سنى ثقيل كوروب حذف ايتدك اجتماع الساكنين اولدى واودن

تنويندن اجتماع ساكنينك دفع ايچون واوى حذف ايتدك تنوينى ماقبلنده كى حرف صحيح ساكن اولان ميمه ويردك سم اولدى الوهيته دلالت ايتسون ايچون اولنه بر همزهٔ وصل مكسوره كتوردك اسم اولدى بقاء اللهه دلالت ايتسون ايچون اولنه بر با كتوردك باسم اولدى اكلده شربده قيامده قعودده استعمالى كثيرا اولديغيچون همزه يى حذف ايتدك بسم اولدى لفظة اللهى مضاف قيلدق اضافتله تنوين دوشدى زيرا اضافت اتصاله دلالت ايدر تنوين انفصاله دلالت ايدر كلمهٔ واحده ده هم انفصال هم اتصالك جمعى جائز اولمديغى اجلدن تنوينى حذف ايتدك بسم الله اولدى

(اعلم)

علم يعلم تعلم دن امر حاضر مفرد مذكر مخاطب آلمق مراد ايلدك تاء مضارعت حرفنى حذف ايلدك كوردك علم ساكنى متحركمى كوردك ساكن ساكن ايله نطق متعذر ابتدا ممكن اولسون ايچون اولنه بر همزهٔ وصل مكسوره كتوردك اعلم اولدى امر اجلچون آخرينى وقف ايلدك وقف اوزرينه مبنى اولان لفظده مجزوم كبى اولديغندن امر حاضر صحيح مفرد مذكر مخاطبك جزمنه علامت آخرندن لام الفعلك سكونى ضمه دوشدى اعلم اولدى

(قال)

اصلنده قول ايدى واو حرف علت متحرك ماقبلى مفتوح واوى الفه قلب ايتدك قال اولدى (كال) اصلنده كيل ايدى يا حرف علت متحرك ماقبلى مفتوح يايى الفه قلب اتدك كال اولدى

(مد)

اصلنده مدد ايدى كلمه ده ايكى حرف بر جنسدن واقع اولدى داللر ايكيسى يله متحرك ادغام واجب ادغام اجلچون دال اولانك

حركه‌سنی حذف اتدك دال اولایی دال ثانیه‌ده ادغام ایلدك
مدغمدن بدل مدغمافیه اولان ثانیجی داله برشده ویردك مدّ اولدی

(مدّ)

اصلنده مددَ ایدی كلمه‌ده ایكی حرف برجنسدن واقع اولدی داللر
ایكیسی بیله متحرك ادغام واجب ادغام اجلیچون دال اولانك
حركه‌سنی ماقبلنده‌كی حرف صحیح ساكن اولان میمه ویردك مدّ
اولدی اولی ساكن ثانی متحرك اولی ثانیده ادغام ایلدك مدغمدن
بدل مدغمافیه اولان ثانیجی داله برشده ویردك مدّ اولدی

(لم یمدّ)

اصلنده لم یمدد ایدی كلمه‌ده ایكی حرف برجنسدن واقع اولدی
داللر اولی متحرك ثانی ساكن سكون عارض ادغام جائز
ادغام اجلیچون دال اولانك حركه‌سنی ماقبلنده‌كی حرف
صحیح ساكن اولان میمه ویردك اجتماع الساكنین اولدی داللیندن
اجتماع ساكنیننك دفعی ایچون دال ثانیه‌یه فتحه اخف حركاتدندر
دیو فتحله برحركه ویردك لم یمدّ اولدی یاخود ضمه اقوای
حركاتدندر دیو ضمه برحركه ویردك لم یمدُّ اولدی یاخود اذا
حرك الساكن حرك بالكسر قاعده‌سنجه كسرا ایله برحركه ویردك
لم یمدِّ اولدی اولی ساكن ثانی متحرك اولی ثانیده ادغام ایلدك
مدغمدن بدل مدغمافیه اولان ثانیجی داله برشده ویردك لم یمدّ
اولدی فك ادغام ایله لم یمدد دیمك دخی جائزدر

(ادّثر)

اصلنده تدثر ایدی بعدالتاء تفعل دال واقع اولدی هربار
تفعلنك تاسندن صكره دال واقع اولسه تفعلنك تاسنی
داله قلب ایدرلر ایمش بزدخی قلب اتدك ددثر اولدی كلمه‌ده
ایكی حرف برجنسدن واقع اولدی داللر ایكیسی بیله

متحرك ادغامی واجب ادغام اجلیچون دال اولانك
حركه‌سنی حذف اتدك نطق متعذر اولدی ابتدا ممكن اولسون
ایچون اولنه برهمزهٔ وصل مكسوره كتوردك اددثر اولدی
اولی ساكن ثانی متحرك اولی ثانیده ادغام ایلدك مدغمدن
بدل مدغمافیه اولان ثانیجی داله برشده ویردك ادّثر اولدی

(اثّاقل)

اصلنده تثاقل ایدی بعدالتاء تفاعل ثاء واقع اولدی
هربار تفاعلنك تاسندنصكره ثاء واقع اولسه تفاعلنك تاسنی
ثایه قلب ایدرلر ایمش بزدخی قلب اتدك ثثاقل اولدی
كلمه‌ده ایكی حرف برجنسدن واقع اولدی ثالر ایكیسی بیله متحرك
ادغام واجب ادغام اجلیچون ثای اولایی حذف ایلدك نطق
متعذر اولدی ابتدا ممكن اولسون ایچون اولنه برهمزهٔ وصل
مكسوره كتوردك اثثاقل اولدی اولی ساكن ثانی متحرك
اولی ثانیده ادغام ایلدك مدغمدن بدل مدغمافیه
اولان ثانیجی ثایه برشده ویردك اثّاقل اولدی

(اصطبر)

اصلنده اصتبر ایدی افتعلنك فاء الفعلی مقابلنده صاد واقع اولدی
هربار افتعلنك فاء الفعلی مقابلنده صاد واقع اولسه افتعلنك
تاسنی طایه قلب ایدرلر ایمش بزدخی قلب ایتدك اصطبر اولدی

(اذّكر)

اصلنده اذتكر ایدی افتعلنك فاء الفعلی مقابلنده ذال واقع
اولدی هربار افتعلنك فاء الفعلی مقابلنده ذال واقع اولسه
افتعلنك تاسنی داله قلب ایدرلر ایمش بزدخی قلب ایلدك
اذدكر اولدی دالك ذاله قرب مخرجی اولدیغندن دالی ذاله قلب
ایلدك اذذكر اولدی كلمه‌ده ایكی حرف برجنسدن واقع اولدی

ذالراولی ساکن ثانی متحرك اولی ثانیده ادغام ایلدك مدغمدن بدل مدغما فیه اولان ثانیجی ذاله پرشده ویردك اذکر اولدی

(اتقی)

اصلنده اوتقی ایدی افتعل‌نك فاء الفعلی مقابلنده واو واقع اولدی هربار افتعلنك فاء الفعلی مقابلنده واو واقع اولسه اول واوی تایه قلب ایدرلر ایمش بزدخی قلب ایلدك اتتقی اولدی بعده تا تاده ادغام اولندی

(اقام)

اصلنده اقوم ایدی واو حرف علت متحرك ماقبلی حرف صحیح ساکن اولان قاف نقل ایتدك واوك فتحه حرکه‌سین ماقبلنده‌کی قافه اقوم اولدی واو متحرك فی الاصل ماقبلی مفتوح الآن واوی الفه قلب اتدك درحال اقام اولدی فی الحال

(غزوا)

اصلنده غزووا ایدی واو حرف علت متحرك ماقبلی مفتوح واوی الفه قلب اتدك اجتماع ساکنین اولدی الف مقلوبه‌دن جمع واوندن اجتماع ساکنینی دفع ایچون الف مقلوبه‌یی حذف اتدك غزوا اولدی

(غزتا)

اصلنده غزوتا ایدی واو حرف علت متحرك ماقبلی مفتوح واوی الفه قلب اتدك اجتماع ساکنین اولدی الف مقلوبه‌دن تادن اجتماع ساکنینی دفع ایچون الف مقلوبه‌یی حذف اتدك غزتا اولدی

(قلن)

اصلنده قولن ایدی واو حرف علت متحرك ماقبلی مفتوح واوی الفه قلب اتدك اجتماع ساکنین اولدی واوین

لامدن اجتماع ساکنینی دفع ایچون واودن منقلب اولان الفی حذف اتدك قلن اولدی واو محذوفه‌یه دلالت ایتسون ایچون قافك فتحه‌سنی ضمه‌یه تبدیل ایدك قلن اولدی

(یوسر)

اصلنده ییسر ایدی یا ساکن ماقبلی مضموم یایی واوه قلب ایتدك یوسر اولدی واو ساکن ماقبلی مضموم اواوی حالی اوزره مد ایتدك یوسر اولدی

(قیل)

اصلنده قول ایدی واوك کسرسندن اول ماقبلنده‌کی قافك ضمه‌سنی ثقیل کورب حذف اتدك ویردك واوك کسره حرکه‌سنی ماقبلنده‌کی حرف صحیح ساکن اولان قافه قول اولدی واو ساکن ماقبلی مکسور واوی یاقیلدق قیل اولدی یا ساکن ماقبلی مکسور یایی حالی اوزره مد اتدك قیل اولدی

(غبی)

اصلی غبوایدی واو طرفده واقع اولدی واوی یاقلدق غبی اولدی

(غزوا)

اصلنده غزیوا ایدی یانك ضمه‌سندن اول ماقبلنده‌کی زانك کسره‌سنی ثقیل کورب حذف اتدك ویردك یانك ضمه حرکه‌سنی ماقبلنده‌کی حرف صحیح ساکن اولان زایه اجتماع ساکنین اولدی یادن واودن اجتماع ساکنینی دفع ایچون یایی حذف ایتدك غزو اولدی

(یقول)

اصلنده یقول ایدی واو حرف علت متحرك ماقبلی حرف صحیح ساکن اولان قاف نقل اتدك واوك حرکه‌سنی ماقبلنده‌کی حرف صحیح ساکن اولان قافه یقول اولدی

واو ساكن ماقبلى مضموم واوى حالى اوزره مد اتدك يقول اولدى

(يخاف)

اصلنده يخوف ايدى واو حرف علت متحرك ماقبلى حرف صحيح اولان خاء نقل اتدك واوك ضمه حركه سنى ماقبلنده كى حرف صحيح اولان خايه يخوف اولدى واو متحرك فى الاصل ماقبلى مفتوح الآن واوى الفه قلب اتدك درحال يخاف اولدى فى الحال

(يغزو)

اصلنده يغزو ايدى واو اوزرينه ضمه ثقيل واوك ضمه سنى ثقيل كوروب حذف اتدك يغزو اولدى واو ساكن ماقبلى مضموم واو حالى اوزره مد اتدك يغزو اولدى

(تغزين)

اصلنده تغزوين ايدى واوك كسره سندن اول ماقبلنده كى زانك ضمه سنى ثقيل كوروب حذف اتدك ويردك واوك كسره حركه سنى ماقبلنده كى حرف صحيح ساكن اولان زايه اجتماع ساكنين اولدى واودن يادن اجتماع ساكنينى دفع ايچون واوى حذف اتدك تغزين اولدى يا ساكن ماقبلى مكسور يايى حالى اوزره مد اتدك تغزين اولدى

(غاز)

اصلنده غازو ايدى واو طرفده واقع اولدى ماقبلى مكسور واوى ياقلدق غازى اولدى يا اوزرينه ضمه ثقيل يانك ضمه سنى ثقيلى كوروب حذف اتدك اجتماع ساكنين اولدى يادن تنويندن اجتماع ساكنينى دفع ايچون يايى حذف اتدك غاز اولدى

(مكيل)

اصلنده مكيول ايدى يا حرف علت متحرك ماقبلى حرف صحيح ساكن اولان كاف نقل اتدك يانك ضمه حركه سنى ماقبلنده كى كافه اجتماع ساكنين اولدى يادن و اودن اجتماع ساكنينى

دفع ايچون يايى حذف اتدك مكول اولدى يابناسى صحيح سالم اولسون ايچون كافك ضمه سنى كسره يه تبديل اتدك مكول اولدى واو ساكن ماقبلى مكسور واوى ياقيلدق مكيل اولدى يا ساكن ماقبلى مكسور يايى حالى اوزره مد اتدك مكيل اولدى

(مرمى)

اصلنده مرموى ايدى كلمه ده واو يا جمع اولدى قد سبقت احديهما على الاخرى بالسكون قاعده سنجه واوى ياقيلدق مرمىى اولدى يابناسى صحيح سالم اولسون ايچون ميمك ضمه سنى كسره يه تبديل اتدك مرمىى اولدى كلمه ده ايكى حرف برجنسدن واقع اولدى يار اولى ساكن ثانى متحرك اولى ثانيده ادغام ايلدك مدغمدن بدل مدغم فيه اولان ثانيجى يايه برشده ويردك مرمى اولدى

(ليقل)

اصلنده ليقول ايدى واو حرف علت متحرك ماقبلى حرف صحيح ساكن اولان قاف نقل اتدك واوك ضمه حركه سنى ماقبلنده كى قافه اجتماع ساكنين اولدى واودن لامدن اجتماع ساكنينك دفع ايچون واوى حذف ايتدك ليقل اولدى

(قل)

اصلنده اقول ايدى واو حرف علت متحرك ماقبلى حرف صحيح ساكن قاف نقل ايتدك واوك ضمه حركه سين ماقبلنده قافه اجتماع ساكنين اولدى واودن لامدن اجتماع ساكنينك دفع ايچون واوى حذف ايتدك اقل اولدى قافه حركه كلمكله امر همزه دن مستغنى اولدى قل اولدى

(قه)

اصلنده اوقى ايدى واو بين ياء وكسره قاعده سنجه مضارعنده دوشديكى كبى بونده دخى دوشدى اقى اولدى قافه حركه كلمكله

امر همزه‌دن مستغنی اولدیقی اولدی امر اجلیچون آخرینی
وقف ایلدك وقف اوزرینه مبنی اولان لفظده مجزوم کبی
اولدیغندن امر حاضری ناقص حکمنده آخرندن یا دوشدی
قی اولدی وقف ایچون آخرینه بر هاء سکت زیاده ایلدکده اولدی

(املیت)

اصلنده امللت ایدی کلمه‌ده اجتماع مثلین ثقیل وادغام دخی
ممتنع اولدیغندن لام ثانیه‌یی یایه تبدیل ایلدك املیت اولدی

(صن)

اصلنده صون ایدی اجوف واویدن اولان فعل نهی فعلیه
نقل ایتدك صون اولدی واوك ضمه سندن اول ماقبلنك
فتحه‌سنی ماقبلنده‌کی صاده ویردك اجتماع ساکنین
اولدی واودن نوندن اجتماع ساکنینك دفع ایچون واوی حذف
ایتدك صنن اولدی نونی نونده ادغام ایلدك صن اولدی

(یعن)

اصلنده یعین ایدی یانك کسره‌سندن اول ماقبلنك فتحه‌سنی
حذف ایتدك ویردك یانك کسره‌سنی ماقبلنده‌کی بایه اجتماع
ساکنین اولدی یادن عیندن اجتماع ساکنینك دفع ایچون
یایی حذف ایتدك یعن اولدی

(لم یصن)

اصلنده لم یصون ایدی واو حرف علت متحرك ماقبلی
حرف صحیح ساکن اولان صاده ویردك واوك ضمه‌سنی
ماقبلنده‌کی صاده اجتماع ساکنین اولدی واودن نوندن
اجتماع ساکنینك دفع ایچون واوی حذف ایتدك لم یصن اولدی

(غواز)

اصلنده غوازو ایدی واو طرفده واقع اولدی ماقبلی مکسور

واوی یا قلبدق غوازی اولدی یا اوزرینه ضمه ثقیل یانك
ضمه‌سنی ثقیل کوروب حذف ایتدك اجتماع ساکنین اولدی
یادن تنویندن اجتماع ساکنینی دفع ایچون یایی حذف ایتدك
تنوینی ماقبلنده‌کی زایه ویردك غواز اولدی

(لینصرن)

اصلنده لینصر ایدی آخرینه طلب تأکید معنای فعل ایچون
بر نون مشدده کتوردك نون مشدده کلمکله اجتماع ساکنین
اولدی نون ایچنده‌کی نوندن رادن اجتماع ساکنینی دفع
ایچون رایه فتحه حرکه ویردك لینصرنن اولدی کلمه‌ده
ایکی حرف بر جنسدن واقع اولدی نونلر اولی ساکن ثانی متحرك
اولی ثانیده ادغام ایلدك مدغمدن بدل مدغم فیه اولان ثانیجی
نونه بر شده ویردك لینصرن اولدی — لینصرن
رایه ضمه حرکه ویردك لینصرن اولدی — لینصرن
رایه کسره حرکه ویردك لینصرن اولدی

(لینصران)

اصلنده لینصرا ایدی آخرینه طلب تأکید معنای فعل ایچون
بر نون مشدده کتوردك نون مشدده کلمکله اجتماع ساکنین اولدی
نون ایچنده‌کی نوندن تثنیه الفندن نون ایچنده نونی حذف
ایتسك غرض فوت اولور تثنیه الفنی حذف ایتسك علامتدر
حذف اولنمز احدهمانك حذفی ممکن اولمدیغی اجلدن
اولی حرف مد ثانی مدغم فیه اولان یرده اجتماع ساکنینی علی حده
جائز کوررلر بزدخی جائز کوردك لینصرانن اولدی کلمه‌ده
ایکی حرف بر جنسدن واقع اولدی نونلر اولی ساکن ثانی متحرك
اولی ثانیده ادغام ایلدك مدغمدن بدل مدغم فیه اولان ثانیجی
نونه بر شده ویردك لینصران اولدی

(اینصرنان)

اصلنده اینصرن ایدی آخرینه طلب تأکید معنای فعل ایچون برنون مشدده کتوردك نون مشدده کلکله ثلث نونات جمع اولدی ثلث نونانك جمعی کلام عربده کریه اولدیغی اجلدن بینلرینی فصل ایچون برالف فاصله کتوردك الف فاصله کلکله اجتماع ساکنین اولدی نون ایچنده کی نوندن الف فاصله دن نون ایچنده نونی حذف ایتسك غرض فوت اولور الف فاصله یی حذف ایتسك ثلث نونات جمع اولور احدهمانك حذفی ممکن اولمدیغی اجلدن اولی حرف مد ثانی مدغم فیه اولان یرده اجتماع ساکنینی علی حده جائز کوررلر بزدخی جائز کوردك اینصرنان اولدی کلمه ده ایکی حرف برجنسدن واقع اولدی نونلر اولی ساکن ثانی متحرك اولی ثانیده ادغام ایلدك مدغمدن بدل مدغم فیه اولان ثانیجی نونه برشد ویردك اینصرنان اولدی

(لاتخشون)

اصلنده تخشیون ایدی یا اوزرینه ضمه ثقیل یانك ضمه سنی ثقیل کوروب حذف ایتدك اجتماع ساکنین اولدی یادن واودن اجتماع ساکنینی دفع ایچون یای حذف ایتدك تخشون اولدی اولنه لاء ناهیه کتوردك لاء ناهیه کلکله آخرندن نون اعراب دوشدی لاتخشو اولدی آخرینه طلب تأکید معنای فعل ایچون برنون مشدده کتوردك نون مشدده کلکله اجتماع ساکنین اولدی نوندن واودن اجتماع ساکنینی دفع ایچون واوه ضمه برحرکه ویردك لاتخشون اولدی کلمه ده ایکی حرف برجنسدن واقع اولدی نونلر اولی ساکن ثانی متحرك اولی ثانیده ادغام ایلدك مدغمدن بدل مدغم فیه اولان ثانیجی نونه برشده ویردك لاتخشون اولدی

فاما

(فاماترین)

اصلنده ترئیین ایدی همزه حرف شدید حرکی سنی سلب ایله تلیین ایلدك همزه ٔ حذف ایلدك حرکه سنی ما قبلنده کی حرف صحیح ساکن اولان رایه ویردك ترین اولدی یا حرف علت متحرك ماقبلی مفتوح یای الفه قلب ایتدك تراین اولدی اجتماع ساکنین اولدی یادن منقلب اولان الفدن مفرد مؤنث مخاطبه یاسندن اجتماع ساکنینی دفع ایچون یادن منقلب اولان الفی حذف اتدك ترین اولدی اولنه ان کتوردك شرط ایچون ما کتوردك تأکید ایچون نونك میمه قرب مخرجی اولدیغندن میمی نونده ادغام ایلدك اماترین اولدی اما کلکله آخرندن نون اعراب دوشدی اماتری اولدی آخرینه طلب تاکید معنای فعل ایچون برنون مشدده کتوردك نون مشدده کلکله اجتماع ساکنین اولدی نوندن مفرد مؤنث مخاطبه یاسندن اجتماع ساکنینی دفع ایچون نون ایچنده کی بونی حذف ایتسك غرض فوت اولور یایی حذف ایتسك اوزرینه دلالت ایدر شیء قالمز احدهمانك حذفی ممکن اولمدیغی اجلدن یایه کسر ایله برحرکه ویردك اماترین اولدی کلمه ده ایکی حرف برجنسدن واقع اولدی بونلر اولی ساکن ثانی متحرك اولی ثانیده ادغام ایلدك مدغمدن بدل مدغم فیه اولان ثانیجی نونه برشده ویردك اماترین اولدی

(لم یك)

اصلنده لم یکون ایدی واو حرف علت متحرك ماقبلی حرف صحیح ساکن اولان کافه نقل ایتدك واوك ضمه حرکه سن ماقبلنده کی کافه اجتماع ساکنین اولدی واودن نوندن اجتماع ساکنینی دفع ایچون واوی حذف ایتدك

لم يكن اولدى حرف لين نوننه مشابه اولديغندن نونى دخى حذف ايتدك لم يك اولدى

(نصر)

فعل مضارع نفس متكلم مع الغير من باب الرباعى ماضيه صروى يصروى مثل سلقى يسلقى اصلنده نصروى ايدى واو حرف علت متحرك ماقبلى حرف صحيح ساكن را ويردك واوك كسره حركه سنى رايه نصروى اولدى يا اوزرينه ضمه ثقيل ياتك ضمه سنى دخى ثقيل كوروب حذف ايتدك اجتماع ساكنين اولدى واودن يادن اجتماع ساكنينى دفع ايچون واوى حذف اتدك نصرى اولدى اكتفاء بالكسر يايى دخى حذف ايتدك نصر اولدى

(الحمد لله وكفى)

الحمد لله اصلنده حمدت حمد الله ياخود احمد حمد الله ايدى مصدر فعل محذوفنه دلالت ايتديكيچون حمدت فعلنى ياخود احمد فعلنى وجوبا حذف ايتدك حمد الله اولدى اولنه لام تعريف كتوردك لام تعريف كلمه كله آخرندن تنوين دوشدى الحمد لله اولدى مبتدا واقع اولمغين آخرينك فتحه سنى ضمه يه تبديل ايتدك الحمد لله وكفى اولدى وعلى عباده الذين اصطفى وما توفيقى الا بالله عليه توكلت واليه انيب

هذا آخر ما يسر الله سبحانه وتعالى من مسودات (فوائد الولدين مفهوم النحو والصرف بعينين) من اول مفهوم الاظهار والعوامل الجديد من النحو والصرف منها العزى والمقصود والبناء وما يتعلق بها مذكورا فى الديباجة حتى بلغ الاعلال بعون الله الملك المتعال بقلم احوج العباد محى اثمه يوم الميعاد *السيد حمد نزهت تجاوز الله عما زاغت يده وسهت *المشتهر بچوربجى زاده زاد الله تقواه بالزياده *فرحم الله لمن الفها وصنفها ولمن فهم مفهوم ما منها واغفر لنا ولوالدينا وكافة المسلمين اجمعين وقد وقع الفراغ من تبييضها فى عشر الاول وقت قبيل العصر من يوم الجمعة من رجب الفرد لسنة ثلث وخمسين ومأتين والف

من هجرة من يرى من قدام وخلف

تم طبع هذه الرسائل المسماة بفوائد الولدين *بعناية خالق القمرين* بدار الطباعة العامره *بمعرفة ناظرها المحتاج الى عناية الرب العالى *محمد رجائى رضى عنه البارى *فى اوائل جمادى الآخر *لسنة اربع وخمسين ومأتين والف

